

SIMULIZI

kuhusu

MUNGU

Na

WANADAMU

**Simulizi kutoka kwa Neno la Mungu
kwa kujenga msingi imara wa imani**

**na
Steve na Carol Lyons**

Masimulizi haya yalitayarishwa na: Steve na Carol Lyons
PO Box 63367, Dar es Salaam, Tanzania 2009

Maandiko hapo awali yalichukuliwa na kufafanuliwa kutoka BIBLIA TAKATIFU, TOLEO
JIPYA LA KIMATAIFA, Hakimiliki © 1973, 1978, 1984 - Jumuiya ya Kimataifa ya Biblia.
Inatumiwa kwa idhini ya Zondervan Bible Publishers

Shukrani nyingi kwa rasilimali zifuatazo ambazo zimesaidia sana:
Trevor McIlwain, Kujenga juu ya Misingi ya Kampuni 1991. Misheni ya Makabila Mapya,
Sanford, Florida

James B. Slack, James O. Terry na Grant Lovejoy, *Simulia Hadithi: Utangulizi
wa Hadithi za Biblia za Mpangilio*, 2003. Kituo cha Kimataifa cha Ubora katika
Uongozi, Rockville, Virginia

Kujitolea

Ufanisi halisi wa huduma ya muumini hupimwa vyema na athari zake katika kujenga mwili wa Kristo na mchango wake katika maendeleo ya ufalme wake hadi miisho ya dunia. Kwa viwango hivi, tuna deni kwa Carol Lyons (ambaye alienda kujiunga na Bwana aliyempenda na kumtumikia mnamo Februari 2025), deni la shukrani ambalo Yeye pekee ndiye anayeweza kulipa kikamilifu.

Hata katika kichwa cha kitabu hiki, Simulizi ya Mungu na Mwanadamu: Masimulizi ya Neno la Mungu la Kujenga Msingi Imara wa Imani, tunaona hamu ya moyo wake ya kuwa wanafunzi wa waumini na uinjilisti wa waliopotea. Mapigo hayo ya moyo yanadhihirika zaidi katika maombi yake kwamba kitabu hiki kidogo kitawasaidia waumini kuunda na kusimulia hadithi ya kubadilisha maisha ya Mungu na mwanadamu wanaohitaji sana Mwokozi.

Hadithi hizo zilikusanywa kwa mara ya kwanza na Carol mwishoni mwa miaka ya 1990, alipokuwa akihudumu pamoja na mumewe, Steve, ambaye aliwafundisha nchini Tanzania, Afrika Mashariki. Hapo awali ziliandikwa kwa Kiswahili na baadaye zilitafsiriwa kwa Kiingereza, na kisha Kifaransa, kwa athari kubwa zaidi ya ulimwengu. Kila siku, maelfu ya watu husikia hadithi hizi kwa mara ya kwanza nchini India, Kongo, Tanzania, Kenya, Côte d'Ivoire, Jamhuri ya Afrika ya Kati, na, ndio, hata Marekani. Tunafurahi kujua kwamba mavuno ya kazi yake ndio kwanza yameanza!

Huduma ya uaminifu ya Carol inaendelea kuwa mfano na changamoto kwa waumini wote. Tuchoke kamwe kufanya vizuri, tukijua kwamba sisi, pia, tutavuna kwa wakati unaofaa, ikiwa hatutazimia (Wagalatia 6: 9).

R. Moore, Oktoba 2025

UKURASA WA MAUDHUI

Ukurasa

MAELEKEZO NA MSAADA:

Kwa nini masimulizi ya mpangilio?	1
Misingi ya Masimulizi ya Maandiko:	
Jinsi ya kutumia kitabu hiki	2
Mapendekezo mengine muhimu	5

MASIMULIZI:

1. Utangulizi: Neno la Mungu	7
2. Tabia ya Mungu.....	10
3. Viumbe vya kiroho.....	13
4. Siku Sita za Uumbaji.....	15
5. Adamu na Hawa.	16
6. Kutotii kwa Adamu na Hawa	18
7. Kaini na Abeli	21
8. Nuhu na Gharika	23
9. Mnara wa Babeli	25
10. Wito wa Ibrahimu	26
11. Ibrahimu na Isaka.	28
12. Yakobo na Esau	30
13. Yusufu huko Misri	31
14. Wito wa Musa.....	33
15. Mapigo huko Misri.....	35
16. Kutoka kwa Misri.....	37
17. Amri Kumi	39
18. Hema la kukutania.....	42
19. Wapelelezi Kumi na Wawili	45
20. Manung'uniko ya Watu.....	46
21. Nchi ya Ahadi.....	48
22. Wafalme wa Israeli.....	50
23. Nabii Eliya	51
24. Maonyo ya watu.....	53
(Jedwali la Unabii)	56
25. Uhamisho huko Babeli	57
26. Malaika Gabrieli	59
27. Mwokozi alizaliwa	61
28. Yohana Mbatizaji.....	62
29. Majaribu ya Yesu	64
30. Mamlaka ya Yesu juu ya Shetani	66
31. Yesu Anaponya na Kusamehe	67

32. Yesu Anatuliza Dhoruba	68
33. Yesu Anamfufua Lazaro Kutoka kwa Wafu	69
34. Yesu na Nikodemo	71
35. Yesu na Wanafiki wa Kidini.....	72
36. Mchungaji Mwema	75
37. Usaliti wa Yesu	76
38. Kusulubiwa na Ufufuo wa Yesu.....	79
39. Yesu alipaa mbinguni	81
40. Kurudi kwa Yesu.....	83

KIAMBATISHO: KUSAIDIA KUELEWA AGANO LA KALE

• Kuelewa Mwokozi.....	85
• Kuelewa Wokovu.....	87
• Kuelewa dhabihu za Agano la Kale.....	90
• Mchoro wa Hema.....	94
• Kuelewa Taifa la Israeli	95
• Elewa Sheria ya Musa.....	98
• Ninawezaje kushiriki Yesu na mtu ambaye ninakutana naye mara moja tu?.....	101
• Jinsi ya kutathmini uwasilishaji wa simulizi.....	104

Kwa nini masimulizi ya mpangilio?

Unashikilia kitabu mikononi mwako, kurasa nyeupe zilizo na alama nyeusi juu yao. Unaposoma kitabu hiki, utazingatia alama hizi zote ndogo na kuelewa ni nini zinaashiria, ukitafsiri kiakili kwa maana ambayo nilitaka kukufikishia wakati niliziandika. Tunatumahi kuwa mchakato huu utaleta mawazo mapya kwa akili yako mwenyewe, ambayo utachakata na kuhamishia kwa wengine. Na ndivyo inavyokwenda uhamishaji wa kusoma na kuandika wa maarifa ambao umetawala kwa miaka katika ulimwengu wa Magharibi.

Lakini sehemu ya mwisho ya karne ya ishirini ilileta mabadiliko katika ulimwengu wetu. Mchakato wa uhamishaji wa maarifa ya mdomo ambao umekuwa mkubwa katika sehemu zingine za ulimwengu unazidi kuenea katika ulimwengu wa Magharibi. Karibu 70% ya idadi ya watu ulimwenguni - na 50% ya idadi ya watu wa Merika - sasa wanataka njia isiyoandikwa ya kujifunza na kufanya maamuzi! Sisi ambao tunapenda vitabu, mistari na uchambuzi, tunaweza kupokea habari hii kwa huzuni ya kupoteza rafiki mzuri. Lakini usikate tamaa! Kuna faida dhahiri za kujifunza kwa mdomo! Acha nikuambie juu yake.

Kwanza kabisa, wanafunzi wa mdomo hufurahiya simulizi. Wanaingia kwenye hadithi na kuona, kusikia na kuhisi kwa upole kile wahusika katika hadithi wanapitia. Kwa kufanya hivyo, historia inakuwa sehemu ya historia yao, ambayo ni, ya maisha yao na jinsi wanavyotazama ulimwengu. Masimulizi yanajitolea vizuri sana kwa mawasiliano ya Neno la Mungu, karibu 75% ambayo iko katika fomu ya hadithi.

Pili, usimulizi wa hadithi za mdomo humruhusu mtu kuwasiliana na Maandiko kiakili na moyoni - hisia. Roho Mtakatifu anaposonga katika akili na moyoni, uelewa wa msikilizaji juu yake mwenyewe na ulimwengu unaomzunguka huanza kubadilika, na anaanza kuchukua mtazamo wa ulimwengu wa kibiblia. Hivi ndivyo mtume Paulo alikuwa akimaanisha aliposema: "Msifanye tena mfano wa ulimwengu huu, bali mgeuzwe kwa kufanywa upya kwa akili zenu."

Kusimulia mpango wa Mungu wa ukombozi kwa namna ya simulizi huleta ufahamu wa kina. Kwa asili yake, hadithi hujengwa karibu na wakati, mwanzo na mwisho. Bila shaka sio bahati mbaya kwamba Neno la Mungu linaanza na: "Hapo mwanzo..." na kuishia na "... Watatawala milele na milele!" Kwa nini kwa kawaida tunaanza na Agano Jipya katika mawasilisho yetu ya injili, ambayo ni theluthi mbili ya njia kupitia historia? Mafundisho ya kimsingi ya Mungu, dhambi, na ukombozi yote yanapatikana katika kitabu cha kwanza cha Biblia. Kwa hivyo, kwa nini usianze hadithi hapo, ukimpa msikilizaji picha kamili? Tumegundua kwamba wale wanaokuja kwa Kristo kwa kusikia masimulizi ya mpangilio wana shida ndogo sana na kuingizwa katika matembezi yao ya Kikristo kwa sababu uelewa wao wa mfumo mzima wa mpango wa Mungu ni kamili zaidi.

Na kuna faida nyingine nyingi za mawasiliano ya mdomo:

- *Kila mtu* Furahia hadithi nzuri!
- Hadithi ni rahisi kukumbuka!
- Hadithi ni rahisi kuwasilisha!

Unaweza kufikiria kuwa hii ni njia ndefu isiyo ya lazima kuwaambia watu juu ya Yesu. Kinyume chake! Wakati sio adui yako, lakini rafiki yako! Kwanza kabisa, wakati unaotumiwa kusimulia mlolongo wa hadithi zilizounganishwa hujenga uhusiano mzuri kati yako na

wasikilizaji wako. Na pili, inampa msikilizaji muda wa kutosha wa kusindika na kufanyiwa mabadiliko katika mtazamo wa ulimwengu, na kuelewa kikamilifu hitaji lao la Yesu.

Ninaomba kwamba kitabu hiki kitakusaidia kuunda na kusimulia hadithi ya kile kinachobadilisha maisha! - Carol Lyons

Misingi ya Kusimuliya Maandiko Jinsi ya kutumia kitabu hiki

Masimulizi ya mdomo ni tofauti na masimulizi yaliyoandikwa! Kitabu hiki kina matoleo mafupi yaliyoandikwa ya hadithi utakazosimulia. Zimeandikwa kujumuisha mambo makuu ambayo utataka kujumuisha katika masimulizi yako. Lakini unapowaambia, ni juu yako, kwa msaada wa Roho Mtakatifu, kuwafanya "wawe hai". Usiongeze kwa kile ambacho Mungu ametupa katika Neno lake; lakini kwa upande mwingine, iambie kwa njia ambayo inaruhusu wasikilizaji wako kuona, kuonja, na kuhisi kile kinachotokea katika historia ya Mungu na mwanadamu. Ili kufikia mwisho huo, hapa kuna jinsi ya kutumia kitabu hiki vyema:

1. Omba na utegemee Roho Mtakatifu. Njia hii ya kusimulia Injili sio "risasi ya fedha"! Roho Mtakatifu ndiye pekee anayebadilisha mioyo ya watu, kwa hivyo mwombe akufungulie milango ili ushiriki injili na marafiki na familia yako. Mwambie afanye kazi mioyoni mwao wanapokusikiliza. Roho Mtakatifu pia ndiye anayewaruhusu watoto wa Mungu kuwaambia wengine juu ya Yesu, kwa hivyo mwombe Mungu akupe uwezo wa kusema vizuri.

2. Tayarisha kila simulizi kwa bidii kwa kufuata hatua hizi:

Hatua #1: Soma mada ya simulizi.

Hatua #2: Baadhi ya masimulizi yatakuelekeza ili kukusaidia kukuongoza katika maandalizi yao. Wasome! Wakati mwingine hii ni pamoja na pendekezo unalosoma katika kiambatisho, ambalo linaitwa "Msaada wa Kuelewa Agano la Kale." Habari hii sio kitu ambacho utawaambia wale unaowaambia, lakini imejumuishwa kukupa ufahamu kamili wa Agano la Kale kuhusu mambo kama vile Mwokozi, wokovu, dhabihu, taifa la Israeli, na Sheria ya Musa.

Hatua #3: Hii ndiyo sehemu muhimu zaidi ya maandalizi yako. Soma kifungu kutoka kwa Biblia yako mara tatu au nne, hadi uelewe majina, matukio, na mwendo wa hadithi. Jaribu litakuwa kusoma tu hadithi fupi ambayo imeandikwa katika kitabu hiki, lakini usifanye! Unahitaji kupanga mapema ili kujipa muda wa kutosha kusoma vifungu hivi vya Maandiko ili uweze kuelewa hadithi hiyo.

Hatua #4: Soma toleo fupi la masimulizi yaliyoandikwa katika kitabu hiki. Tena, usitumie hii kama mbadala wa kusoma vifungu vya Maandiko! Toleo hili fupi litakusaidia kupata wazo kuu la hadithi kama inavyopaswa kusimuliwa kwa madhumuni ya uinjilisti, lakini kuna maelezo mengi zaidi katika Maandiko ambayo yatafanya masimulizi yako kuvutia zaidi.

Hatua #5: Baada ya kusoma simulizi vizuri, jiulize maswali manne yafuatayo:

- Ni sifa gani (sifa) za Mungu ninazoziona katika simulizi hili?
- Ninaona nini juu ya mpango mkuu wa Mungu kwa mwanadamu na ulimwengu katika simulizi hili?
- Ninaona nini juu ya Shetani katika simulizi hili?
- Ninaona nini juu ya mtu huyo katika simulizi hili?

Wakati wa masimulizi yako, utasisitiza wale ambao umowaona katika simulizi hili. Hapa kuna orodha ya sifa na sifa utakazopata kwenye hadithi hizi.

Kuhusu Mungu:

- Mungu ni mwenyezi.
- Mungu yuko juu ya yote na anatawala yote.
- Mungu ni wa milele, wa zamani na wa baadaye.
- Mungu anajua kila kitu.
- Mungu ni roho.
- Mungu yuko kila mahali mara moja.
- Mungu hategemei chochote. Ni huru.
- Mungu habadiliki. Yeye ni sawa kila wakati.
- Mungu ni ukweli. Alitimiza ahadi zake zote.
- Mungu ni upendo. Amejaa rehema na neema.
- Mungu ni mtakatifu na mwenye haki. Hawezi kuvumilia dhambi. Anadai kifo kama malipo ya dhambi.
- Mungu anawasiliana na mwanadamu.

Kuhusu hali ya mwanadamu:

- Mwanadamu ni mwenye dhambi na hawezi kujiokoa mwenyewe. Anahitaji Mwokozi.
- Mwanadamu anaweza tu kuja kwa Mungu kwa njia ambayo Mungu anachagua.
- Mwanadamu lazima awe na imani ili kumpendeza Mungu na kuokolewa kutoka kwa dhambi yake.

Kuhusu mpango mkuu wa Mungu kwa mwanadamu na ulimwengu:

- Tangu mwanzo wa ulimwengu, Mungu alitaka kuijaza na watu ambao wangeonyesha utukufu wake na kumtii.

Kuhusu Shetani:

- Shetani anampinga Mungu na mapenzi yake.
- Shetani ni mwongo na muuaji. Kusudi lake ni kudanganya na kuleta kifo.

Kuhusu Yesu (katika Agano Jipya):

- Yesu ni Mungu. Ingawa utawaruhusu wasikilizaji wako kupata hitimisho lao wenyewe kuhusu hili, utaonyesha kwamba Yesu ana sifa sawa na Mungu Baba na anadai kuwa Mungu.
- Yesu ni mwanadamu.
- Yesu ni mwenyezi.
- Yesu ni mtakatifu na mwenye haki.
- Yesu ndiye Mwokozi pekee.

Katika kila simulizi, utaona sifa nyingi za Mungu. Amua jinsi utakavyoziangazia katika usimulizi wako wa hadithi.

Hatua #6: Ikiwa una uhuru wa kutumia Biblia iliyo wazi wakati unasimulia, chagua mstari mmoja au miwili mifupi kutoka kwa kifungu cha maandiko ambacho kinaweza kusomwa kama sehemu ya hadithi yako. Weka alama ya penseli au kalamu karibu na mstari ili macho yako yaweze kuiona kwa urahisi katika Biblia yako. Biblia nyingi zina alamisho za utepe ili uweze kupata mahali pako kwa urahisi unapohitaji kusoma mistari hii.

Kwa mfano, ikiwa unasimulia juu ya Nuhu, utaelezea jinsi Mungu alivyomwambia Nuhu ajenge safina, akitoa maelezo yote ya ukubwa, aina ya kuni, nk. Na kisha unaweza kusema, "Na unajua jinsi Nuhu alivyoitikia?" - Kisha angalia Biblia yako na usome Mwanzo 6:22 (tayari na alama ndogo karibu nayo ili uweze kuipata kwa urahisi): " *Nuhu alifanya kila kitu kama Mungu alivyomwamuru.*"

Unaposoma aya hivi, usiseme, " *Katika Mwanzo 6:22, lakini sema tu, 'Tunasoma kwamba...'* Kutoa marejeleo kama haya hukatiza hadithi. Soma tu maneno kama sehemu ya hadithi yako. Kusoma sentensi fupi kama hii moja kwa moja kutoka kwa Biblia humsaidia msikilizaji wako kuelewa kwamba kile unachomwambia kweli kinatoka kwa Neno la Mungu.

Hatua #7: Kama sehemu ya maandalizi yako, angalia maswali mwishoni mwa kila simulizi. Hakikisha umeshughulikia habari hii yote katika usimulizi wako wa hadithi ili wasikilizaji wako waweze kujibu maswali kwa usahihi.

Hatua #8: Ikiwa unahitaji kipande kidogo cha karatasi kilicho na madokezo ili kukuweka kwenye wimbo unaposimulia, andika tu mambo makuu ya hadithi yako. Ikiwa unapanga kusoma aya wakati wa masimulizi yako, iweke alama kwenye penseli na utumie alamisho ili uweze kuigeukia kwa urahisi.

Mabano kidogo kwa wale wanaotayarisha masimulizi katika lugha ya kigeni: tumegundua kuwa ni bora kusema kwa kutumia msamiati wa kigeni ambao tayari ni "wako", bila kuwa na wasiwasi juu ya orodha iliyoandikwa ya maneno mapya ya kigeni. Inaweza kuchukua maneno machache zaidi kusema kile unachojaribu kuwasilisha, lakini mwishowe, hotuba yako itahisi asili zaidi ikiwa utatumia maneno unayofurahishwa nayo. Ikiwa unafanya simulizi katika lugha ya kigeni, tunashauri uandike maelezo yote *katika lugha yako ya asili* ili uweze kuyakamata kwa mtazamo. Ikiwa itabidi uache ili kufafanua maelezo yako ya lugha ya kigeni, itakatiza mtiririko wa hadithi. Ikiwa kuna maneno yoyote muhimu ya kigeni ambayo unaogopa kusahau, unaweza kuyaandika kwenye karatasi sawa na maelezo yako.

Hatua #9: Fanya mazoezi ya simulizi nyumbani. Tafuta mtu mwingine, mtoto au mtu mzima, ili kusikiliza simulizi yako. Hata kuifanya peke yake, lakini kwa sauti, itakuwa na manufaa.

3. Sasa kwa kuwa umejiandaa kwa njia bora zaidi, simulia hadithi! Simulia hadithi kwa njia sahihi na ya kisisimua, ukisisitiza (sio kufundisha au kuhubiri!) mambo ambayo yanahitaji kusisitizwa ili msikilizaji wako aelewe hadithi yenyewe na kile unachowaambia kupitia hadithi.

4. Baada ya kusimulia, uliza maswali yaliyoandikwa (ambayo ni??) katika kitabu hiki mwishoni mwa kila simulizi. Hii haitakusaidia tu kujua ikiwa wameelewa simulizi, lakini pia itafungua fursa kwako kuzungumza zaidi juu ya kile wanachojifunza. Unaweza kunakili

maswali na majibu kwa kipande tofauti cha karatasi, au kusoma tu maswali moja kwa moja kutoka kwa kitabu hiki.

5. Baada ya kuwauliza wasikilizaji wako maswali, angalia ikiwa wana maswali yoyote.

- Ikiwa maswali yao yanahusu masimulizi uliyotoa hivi punde, yajibu.
- Ikiwa maswali yao yatajibiwa katika hadithi ya baadaye, waambie, "Hilo ni swali zuri! Je, utakumbuka swali hili, tafadhali, kwani litajibiwa katika simulizi la baadaye. Usiende mbali sana katika hadithi yako!
- Ikiwa hujui jibu la swali, waambie kwamba utafanya utafiti na kupata jibu sahihi. Uliza swali hili kwa mtu mwingine ambaye anafahamu Neno la Mungu, na kisha uhakikishe kuwa umetoa jibu kwa mtu huyo.

Baadhi ya mapendekezo mengine muhimu

- Ikiwa tunazungumza juu ya Biblia, ni muhimu kuiita "Neno la Mungu". Dini nyingine nyingi zina kitabu chao kitakatifu. Tunapozungumza juu ya "Neno la Mungu" badala ya kuiita "Biblia," inawazuia kulinganisha "kitabu chao" na "kitabu chetu."
- Ikiwa inafaa kitamaduni na inakubalika, tunashauri kwamba ushikilie Biblia wazi unaposimulia. 1) Hii hukuruhusu kusoma kwa urahisi mistari michache moja kwa moja kutoka kwa maandishi kama sehemu ya usimulizi wako wa hadithi. 2) Hii inakupa mahali pa kuweka kipande kidogo cha karatasi na vidokezo vyako vya msingi vilivyoandikwa juu yake. 3) Ni ukumbusho wa kuona kwa wasikilizaji wako kwamba kile unachosema kinatoka kwa Neno la Mungu.
- Tunasisitiza, usitumie kitabu hiki cha mafundisho wakati wa simulizi!! Tunataka wasikilizaji wako wajue kwamba mambo unayosema yamechukuliwa kutoka kwa Neno la Mungu. Kuwa na kitabu hicho kufunguliwa, au kukirejelea wakati unasimulia, itakuwa ya kuwachanganya.
- Ingawa Neno la Mungu linaundwa na "vitabu" vingi na limeandikwa na maandishi wengi, **kwa kweli ni hadithi moja!** Ni hadithi ya Mungu kuwafikia wanadamu ili kuwakomboa kutoka katika hali yao ya dhambi.

Kuna mambo mawili tunayohitaji kufanya kuhusu hili: kwanza, simulia hadithi tu! Ingawa unaweza kusesitiza baadhi ya mambo kwa jinsi unavyosimulia hadithi, au hata kutoa maoni ya mara kwa mara ya uhariri (kama, "Mungu ni mwenye rehema sana!"), usiache hadithi yako kutoa hoja au kufundisha, na kisha urudi kwenye hadithi iliyobaki. Piga marufuku maneno kama, "Inatuonyesha kwamba" au "Kutoka kwa hii, tunaona hiyo" kutoka kwa msamiati wako wa msimulizi!

Fikiria hadithi yako kama bakuli ambalo lina maana. Ukiacha kufundisha, "umevunja bakuli lako." Wasikilizaji wako wanaweza kuchukua nyuzi za hadithi yako utakaporudi kwake, lakini hawataweza kurudia kwa wengine kwa sababu hawataweza kuzalisha kile ulichosema. Weka "bakuli" yako sawa kwa kusimulia hadithi nzima. Mwishowe, unaweza kutoa hoja unazotaka watoe kwa kuuliza maswali na kujadili.

Pili, hadithi utakazosimulia sio tu mkusanyiko wa hadithi zisizohusiana, lakini zinaunda hadithi ya uhusiano wa Mungu na mwanadamu, tangu kuumbwa kwa ulimwengu hadi kupaa kwa Mwokozi. Ni muhimu uisimulie kwa mpangilio, na kila hadithi mfululizo "imeambatanishwa" na ile ya awali ili wasikilizaji wako waelewe kama hadithi moja.

Kwa hivyo, unaposimulia, utajikuta ukianza simulizi kwa kusema, "Baada ya hii" au "Kwa nini" au "Miaka mingi baadaye" au "Wakati fulani baada ya hii."

Vivyo hivyo, unapaswa kuuliza swali au kutoa maoni mwishoni mwa kila simulizi ambayo itawafanya wasikilizaji wajiulize nini kitatokea baadaye, na kuwafanya watake kujua zaidi.

- Tunashauri kwamba usiombe kwa sauti mbele ya wasikilizaji wako, ama kabla au baada ya simulizi. Pia, fanya kila uwezalo kuondoa "istilahi za kidini" ("Msifuni Bwana!", "Amina", nk) kutoka kwa masimulizi yako. Watu ni wepesi kuiga matendo na hotuba za kidini, na mara nyingi hufikiri kwamba hii ndiyo inayomfanya mtu akubali Mungu. Bila shaka, kama tulivyosema, unapojiandaa na hata kusema, utamwomba Bwana kimya kimya kukusaidia na kuleta ufahamu kwa wasikilizaji wako.
- Usijadili dini au mafundisho mengine na wasikilizaji wako. Usilinganishe imani zao na zako. Sema tu hadithi ya Mungu na mwanadamu kutoka kwa Neno la Mungu. Ikiwa wanasisitiza juu ya hoja katika "kitabu chao kitakatifu," kubali kwa kusema, "Hiyo ni sawa; Ninakuambia tu kile Neno la Mungu linasema."
- Masomo mawili ya kwanza katika kitabu hiki kitaalam sio simulizi. Kwa hivyo wajulishe wasikilizaji wako kwamba sehemu ya hadithi ya Neno la Mungu iko mbele yako. Unahitaji kuweka msingi wa kusimulia hadithi kupitia masomo haya mawili ya ufunguzi:
 1. **Utangulizi** utawasaidia kuelewa kwa nini tunaliita Neno la Mungu, jinsi alivyowapa wanadamu, ni kwa ajili gani, na jinsi tunavyojua tunaweza kumwamini, na kadhalika. Kuna hadithi iliyojumuishwa katika somo hili ambayo inasaidia kueleza kwa nini tunaweza kuamini Neno la Mungu. Fanya utangulizi huu uwe wa kuvutia iwezekanavyo.
 2. **Simulizi #1** ni juu ya sifa za Mungu kama zinavyoonekana katika uumbaji. Huyu pia hana simulizi halisi. Tena, wajulishe wasikilizaji wako kwamba hii ni kutoka kwa Neno la Mungu, na kwamba huu ni utangulizi na asili ya kimsingi.

1 Utangulizi: Neno la Mungu

Mada ya kusimulia hadithi: kwa nini tunaweza kuamini Neno la Mungu.

Msaada katika utayarishaji wa hadithi hii:

1. Katika utangulizi huu, tumejumuisha marejeleo mengi ya kibiblia ili kukusaidia, msimulizi. Mwishoni mwa kila aya, utapata marejeleo ya mistari ambayo marejeleo yanafanywa. Usiwaambie wasikilizaji wako mahali ambapo habari hii yote iko katika Neno la Mungu, kwa sababu hiyo itakuvuruga. Kwa mfano, usiseme, "*Katika Kumbukumbu la Torati sura ya kumi na nane na mstari wa kumi na nane, tunasoma kwamba ...*" Badala yake, sema tu, "*Neno la Mungu linasema kwamba...*" Ikiwa wataomba marejeleo baadaye, usisite kuwaambia! Usigawanye mambo kwa marejeleo.
2. Mambo makuu unayohitaji kujumuisha ni 1) vichwa vya herufi kubwa ambavyo vimepigiwa mstari hapa chini, na 2) kila nukta chini ya kichwa hicho (risasi). Unaweza kutaka kuziandika kwenye kipande kidogo cha karatasi.

Simulizi kwa ufupi: Katika siku na wiki zijazo, nitashiriki Neno la Mungu nawe. Kabla sijaanza masimulizi haya, nataka kukuambia juu ya kitabu hiki. Inatoka wapi? Je, tunaweza kumwamini? Acha nikuambie juu ya kitabu hiki ambacho ni Neno la Mungu.

Mungu alitupaje Neno lake? Mungu ametupa Neno lake kwa njia tofauti.

- Kwanza, **Mungu alizungumza moja kwa moja na watu**. Inaonekana kwamba Adamu na Hawa walimsikia Mungu akiongea kwa sauti. Musa alisikia sauti ya Mungu na kuandika kile ambacho Mungu alikuwa amesema. Watu wote ambao Musa aliwaongoza walimsikia Mungu akisema amri 10. Watu hawa walisikia maneno ya Mungu—maneno hayo yalikuwa na mamlaka yote kwa sababu yalikuwa maneno ya Mungu Mwenyewe.
- **Mungu pia alizungumza na watu kupitia ndoto na maono** kama alivyofanya kwa Yakobo na Ibrahimu.
- **Alituma malaika** kuleta ujumbe kwa watu, na haya yameandikwa katika Neno la Mungu.
- Mojawapo ya njia kuu ambazo Mungu alitupa Neno lake ilikuwa kupitia **watu ambao waliitwa manabii**. Mungu alisema, "Nitaweka maneno yangu kinywani mwake, naye atasema nao chochote nitakachomwamuru." Mungu alisema vivyo hivyo kwa nabii Yeremia. Akamwambia, "Nimeweka maneno yangu kinywani mwako."² Mtu yeyote ambaye alikataa kusikia neno la Mungu kutoka kwa manabii aliwajibishwa na Mungu. Mtu yeyote ambaye alidai kusema kwa jina la Mungu wakati hakuwa hivyo, alipaswa kuadhibiwa vikali.¹ Maneno haya yalikuwa na mamlaka ya Mungu. (*Kumbukumbu la Torati 18: 18-20, Yeremia 1: 7-9*)

Mungu aliamuru kwamba Neno Lake liandikwe:

- Amri Kumi kwa kweli ziliandikwa juu ya jiwe kwa kidole cha Mungu.
- Musa aliandika maneno ya Mungu katika kile kinachojulikana kama "Sheria"
- na Yoshua akaongeza maneno ya Mungu kwenye kitabu ambacho Musa alikuwa ameandika.
- Isaya aliambiwa, "Nenda ukaiandike kwenye kibao, na uiandike katika kitabu."
- Na akaambiwa Yeremia, "Andika katika kitabu maneno yote niliyokuambia."

Manabii walisema na kuandika mambo ambayo Mungu aliwaambia. (Kutoka 31:18; Kumbukumbu la Torati 31: 9-12; Yoshua 24:26; Isaya 30: 8; Yeremia 30: 2)

Sikiliza maneno ambayo yaliandikwa na baadhi ya wanaume walioandika Neno la Mungu. ***Kumbuka kwa msimulizi: Weka alama ya mistari hii katika Biblia yako ili uweze kuisoma moja kwa moja kutoka kwa Neno la Mungu.***

- "Utafanya vizuri kutii neno la manabii." 2 Petro 1:19
- "Maneno ambayo manabii waliandika sio suala la tafsiri yao wenyewe." 2 Petro 1:20
- "Neno la Mungu halikuzaliwa kwa mapenzi ya mwanadamu, lakini lilizungumza juu ya Mungu, akichukuliwa na Roho Mtakatifu." 2 Petro 1:21
- "Maandiko yamevuviwa na Mungu." 2 Timotheo 3: 16a

Ni kama katibu ambaye anaandika kile bosi wake anamwambia. Hawezi kuchukua barua ya bosi wake na kuandika barua yake mwenyewe juu yake! Anaruhusiwa tu kuandika kile anachomwambia. Na ingawa aliandika, maneno hayo ni maneno ya bosi wake, sio yake. Mungu pia alitoa neno lake kwa watu wake wateule, na waliandika kile alichotaka waandike.

Iliandikwaje?

- Muda mrefu sana uliopita, hakukuwa na karatasi kama ile tunayotumia leo. Wakati Neno la Mungu lilipoandikwa, waandishi walitumia **vipande virefu vya ngozi, au mafunjo, vinavyoitwa hati-kunjwa.** Hizi zilikunjwa kila mwisho, na mtu angeweza kuisoma kwa kufungua upande mmoja huku akifunga sehemu hiyo kwa mkono mwingine.
- Neno la Mungu **liliandikwa kwa kipindi cha miaka 1600, na waandishi zaidi ya 40** kutoka fani mbalimbali: wachungaji, wafalme, wavuvi, jenerali wa jeshi, daktari, walimu, na taaluma nyingine nyingi.
- Neno la Mungu **liliandikwa katika lugha tatu:** Kiebrania, Kiaramu, na Kigiriki, lakini linaunda hadithi moja kutoka mwanzo hadi mwisho.

Sababu tatu kwa nini tunajua ni kweli :

1. **Neno la Mungu limenakiliwa kwa uangalifu mkubwa.** Wanaume wanaoitwa "waandishi" walihesabu herufi zote na kuzigawanya kwa 2, ili kujua herufi halisi katikati ya hati. Walipotengeneza nakala, ikiwa nambari ya kati au ya mwisho ya hati mpya ilikuwa tofauti na ile ya asili, waliharibu nakala hiyo na kuanza upya.
2. **Neno la Mungu limebaki sawa tangu wakati lilipoandikwa.** Watu wengine wanasema kwamba Neno la Mungu limebadilishwa, lakini wacha nikuambie hadithi ambayo inatuhakikishia kwamba haijabadilishwa. Mnamo 1947, mchungaji mchanga wa Kiarabu alikuwa akitafuta mbuzi aliyepotea. Alitupa jiwe kwenye pango kwenye mwamba upande wa magharibi wa Bahari ya Chumvi. Kwa mshangao wake, alisikia sauti ya ufanyanzi uliovinjika. Aliingia pangoni na kupata mitungi mikubwa iliyojaa safu za ngozi. Alikusanya baadhi na kuziiza sokoni. Zilinunuliwa na askofu mkuu wa monasteri huko Yerusalemu na profesa katika Chuo Kikuu cha Kiebrania. Walimpata mchungaji mchanga ambaye aliwapeleka pangoni. Walipata hati nyingi za kukunjwa kutoka 100 hadi 200 KK.

Vitabu hivyo, vinavyojulikana kama Vitabu vya Kukunjwa vya Bahari ya Chumvi, vimeundwa na sehemu za vitabu vyote vya Agano la Kale, isipokuwa Esta, na vinathibitisha kwamba hati za hivi karibuni tulizo nazo leo ni sawa na zile za nyakati za

zamani. Kwa hivyo watu wanaposema kwamba Neno la Mungu limebadilishwa, ninauliza, "Lilibadilishwa lini?" Hakuna mtu aliye na jibu, kwa sababu maandishi ya zamani sana ni sawa na maandishi mapya ambayo yalitumiwa kutafsiri Neno la Mungu leo.

3. Mbali na hayo, **unabii mwingi - taarifa juu ya kile kitakachotokea katika siku zijazo - ziliandikwa na manabii wakati Mungu alikuwa akizungumza nao.** Ukweli kwamba mamia yao yametimia ni uthibitisho zaidi kwamba Neno la Mungu linaweza kuchukuliwa kuwa la kweli. Matukio yalitabiriwa na manabii wa Mungu mamia ya miaka kabla ya kutimizwa. Kwa mfano, kuna unabii zaidi ya 300 kuhusu kuja kwa Masihi. Haya yote yalitimizwa kwa mtu mmoja.

Kumbuka kwa msimulizi: Ikiwa wasikilizaji wako ni wa vikundi vya kidini ambavyo havimkubali Yesu kama Masihi, usitaje jina lake kwa wakati huu. Sema tu kwamba unabii huu wote ulitimizwa kwa mtu mmoja.

Madhumuni ya Maandiko ni nini?

Neno la Mungu linatuambia kwamba ni *muhimu kwa kufundisha, kushawi, kusahihisha, na kufundisha katika haki, kwamba mtu wa Mungu anatosha, amefundishwa kikamilifu kwa kila kazi njema.*¹ Ni kitabu kitakatifu, kinachotuambia mambo ambayo sisi sote tunahitaji kujua ili kuishi kama Mungu angetaka tuishi. Ni rahisi sana kwetu sote. (2 Timotheo 3: 16-17)

Jinsi Neno la Mungu linavyoanzishwa:

- **Neno la Mungu limegawanywa kati ya Agano la Kale na Jipya.** Hii haimaanishi kuwa moja ni muhimu zaidi kuliko nyingine. Inamaanisha tu kwamba Agano la Kale linatuambia juu ya kile Mungu alifanya kabla ya Mwokozi aliyeahidiwa kuja, na Agano Jipya linatuambia juu ya kile Mungu alifanya baada ya Mwokozi aliyeahidiwa kuja.
- **Agano la Kale na Jipya linajumuisha vitabu 66.** *Waonyeshe faharisi ya Biblia.*
- **Vitabu hivi vimegawanywa katika sura na aya.** Sura zinaonyeshwa kwa idadi kubwa, na mistari inaonyeshwa kwa nambari ndogo. Sura na mistari hazikuwekwa na maandishi, lakini ziliongezwa baadaye kwa faida yetu, ili kutusaidia kupata kifungu kwa urahisi zaidi.

Neno la Mungu hubeba mamlaka yote kwa sababu ya Mungu ni nani. Tunaweza kumwamini kabisa. Katika siku zijazo, nitakuambia hadithi ya Mungu na mwanadamu kutoka kwa Neno la Mungu. Hatutazungumza juu ya dini, lakini tu juu ya kile kilichoandikwa katika kitabu hiki, kuanzia na mambo yaliyotokea kabla ya ulimwengu kuanza!

Baada ya kusimulia, uliza maswali haya:

1. Mungu alitumia watu wa aina gani kuandika Neno Lake? - *Wachungaji, wafalme, wavuvi, jenerali wa jeshi, daktari, na taaluma zingine* nyingi.
2. Je, watu hawa walikuwa na haki ya kuandika chochote walichotaka kuandika? - *Hapana, ilibidi waandike kile ambacho Mungu aliwaambia waandike. "Aliwatia moyo" kuandika Neno Lake.*
3. Tunawaitaje watu ambao wamepokea maneno ya Mungu, na kisha kuyasema na kuyaandika? - *Wanaitwa manabii.*
4. Neno la Mungu liliandikwa kwa lugha ngapi hapo awali? -- *Tatu: Kiebrania, Kigiriki, na Kiaramu.*

5. Ni sababu gani zinazotusaidia kujua kwamba tunaweza kuamini kwamba Neno la Mungu ni la kweli? -- *Tunajua kwamba Neno la Mungu ni la kuaminika kwa sababu ya:*
a) *Njia ya uangalifu ambayo imenakiliwa kwa miaka mingi.* b) *Ugunduzi wa Hati-kunjo za Bahari ya Chumvi ambazo ni za zamani sana na zinafanana na hati-kunjwa ambazo tumekuwa tukitumia kwa mamia ya miaka.* c) *Mamia ya unabii uliotolewa na manabii umetimizwa.*

2 Tabia ya Mungu

Mada: Tabia ya Mungu

Maandiko: Mwanzo 1: 1 -- "Hapo mwanzo Mungu aliumba mbingu na nchi."

Saidia kuandaa simulizi hili: *Hakuna masimulizi madhubuti kwa somo hili. Madhumuni ya somo hili ni kwa wasikilizaji wako kuanza kuelewa sifa za Mungu na jinsi alivyojifunua mwenyewe kupitia uumbaji. Mungu ana sifa nyingine nyingi, lakini tunataka wasikilizaji wako waelewe sifa saba zifuatazo za Mungu zinazopatikana katika mstari wa kwanza wa Neno la Mungu:*

1. *Mungu ni mwenyezi.*
2. *Mungu ni wa milele, wa zamani, wa sasa na wa baadaye.*
3. *Mungu ni mmoja. Yeye ndiye Mungu wa pekee wa kweli. Hakuna mtu kama Yeye.*
4. *Mungu anajua kila kitu.*
5. *Mungu ni roho.*
6. *Mungu yuko kila mahali mara moja.*
7. *Mungu hategemei chochote. Ni huru.*

Simulizi kwa kifupi: Ili kukusaidia kuelewa kitu nitakachokuambia leo, nitaanza na mfano. Wacha tuseme kwamba baada ya kukutana nawe kwa mara ya kwanza, ninakualika nyumbani kwangu kwa ziara. Unaingia ndani ya nyumba, ninakukaribisha, na kisha ninakuhudumia juisi. Unatazama pande zote na unashangazwa na kile unachokiona. Mpangilio wa nyumba ni kamili. Kumaliza ni nzuri sana. Kazi ya mbao ni ya kushangaza. Unaniuliza: "Ni nani aliyejenga nyumba hii?" Wacha tuseme ninajibu, "Nilijenga nyumba hii mwenyewe na timu ya wanaume 14." Hiyo inakuambia nini kunihusu? Unaweza kuelewa nini kunihusu kutokana na kile nilichokuambia katika hadithi hii?

Msimulizi: *Wacha wasikilizaji wako wajibu. Wanapaswa kuwa na uwezo wa kuelewa mambo yafuatayo kukuhusu kutoka kwa hadithi yako:*

1. *Wewe ni rafiki na mkarimu.*
2. *Una pesa nyingi.*
3. *Unajua jinsi ya kujenga.*
4. *Unathamini mambo mazuri.*
5. *Unaweza kufanya kazi vizuri na watu wengine.*
6. *Unamaliza miradi, badala ya kuiacha ikiwa imekamilika nusu.*

Sasa, kwa njia ile ile ambayo umeona tabia yangu kutoka kwa historia yangu, unaona nini kuhusu sifa na tabia ya Mungu kutoka kwa maneno haya ambayo ni sentensi ya kwanza kabisa ya Neno la Mungu: "Hapo mwanzo Mungu aliumba mbingu na nchi."

Msimulizi: Wacha wajijibu wenyewe! Ikiwa hawawezi kujibu, huenda ukahitaji kuwasaidia kwa kuuliza maswali machache. Unaweza kuandika na kuuliza maswali yafuatayo.

1. Soma Mwanzo 1:1 na uwaulize:

- Je, tuna uwezo na uwezo wa kuunda kitu bila chochote? (*Hapana.*)
- Ni nani aliye na uwezo na uwezo wa kuumba mbingu na nchi? (*Mungu pekee ndiye anayefanya.*)
- Nguvu za Mungu ni nini? (*Mungu ana nguvu zote.*)

Ikiwa watajibu kwa usahihi, wamegundua sifa ya kwanza ya Mungu, ambayo ni: **Mungu ni Mwenyezi.**

2. Soma Mwanzo 1: 1 tena, na uwaulize: Inaposema, "Hapo mwanzo Mungu..." Hii inatuonyesha nini kuhusu Mungu? (*Hii inatuonyesha kwamba Mungu alikuwepo tayari kabla ya mwanzo wa mbingu na dunia.*)

Ikiwa watajibu kwa usahihi, tangaza kwamba **Mungu ni wa milele, mara moja ya zamani, ya sasa, na ya baadaye.** Kagua sifa ya kwanza: **Mungu ni mwenyezi.**

3. Soma Mwanzo 1: 1 tena na uwaulize:

- Mbali na Mungu, ni nani mwingine aliyekuwepo kabla ya mwanzo? (*Hakukuwa na mtu mwingine kabla ya mwanzo. Mungu tu!*)
- Ikiwa Mungu wa milele ndiye pekee aliyekuwepo kabla ya kila kitu kingine kuumbwa, hiyo inatuambia nini juu ya yote yaliyopo? (*Hii inatuambia kwamba kila kitu kingine kiliumbwa na Mungu.*)
- Hii inatuambia nini kuhusu Mungu kuhusiana na viumbe vyote (watu, roho, na vitu) - hata wale wanaodai kuwa miungu? (*Ukweli kwamba Mungu pekee alikuwepo milele kabla ya kila kitu kingine kuwepo inamaanisha kwamba Yeye ndiye Mungu wa pekee. Mtu/roho/vitu vilivyoumbwa haviwezi kuwa sawa na au bora kuliko yule aliyevivumba.*)

Ikiwa watajibu kwa usahihi, sema kwamba **Mungu ni mmoja. Yeye ndiye Mungu wa pekee wa kweli. Hakuna mtu kama Yeye.**

4. Soma Mwanzo 1:1 tena, na uwaulize: Ni nani aliyemfundisha Mungu kuumba mbingu na dunia? *Hakuna mtu aliyeifundisha. Hakukuwa na mtu wa kumfundisha! Alijua tu jinsi ya kufanya hivyo.*

Ikiwa watajibu kwa usahihi, wamegundua sifa ya tatu ya Mungu. Sema kwa sauti: **Mungu anajua kila kitu.** Rudia sifa namba 1, 2, na 3 pia:

Mungu ni mwenyezi. Mungu ni wa milele, wa zamani, wa sasa na wa baadaye. Na ikiwa Mungu ndiye Mungu mmoja wa kweli, hakuna kama Yeye.

5. Waulize: Ikiwa Mungu alikuwepo kabla ya dunia na mavumbi, na kabla ya ulimwengu wote kuwepo, alikuwa wapi alipowaumba? (*Hakukuwa na nafasi kwa ajili yake. Kisha Mungu sio lazima asimame mahali.*)

Je, Mungu ana mwili wa kuweza kusimama duniani? (*Mungu hana mwili. Yeye ni roho.*)

Ikiwa wanajibu kwa usahihi, sema kwamba **Mungu ni roho** na Mungu **yuko kila mahali mara moja**.

Kisha kagua sifa zingine ambazo tayari wamegundua:

Mungu ni mwenyezi.

Mungu ni wa milele, wa zamani, wa sasa na wa baadaye.

Mungu ndiye Mungu pekee wa kweli. Hakuna mtu kama Yeye.

Mungu anajua kila kitu.

Mungu ni roho.

Mungu yuko kila mahali kwa wakati mmoja.

6. Soma Mwanzo 1: 1 tena na ujiulize:

- Tunahitaji nini kwa maisha? (*Tunahitaji jua, chakula, maji, hewa, n.k.*)
- Mungu alikuwepo kabla ya vitu hivi vyote kuwepo. Mungu anahitaji nini ili kuishi? (*Mungu hategemei chochote kwa maisha.*) Ikiwa watajibu kwa usahihi, tangaza kwamba **Mungu hategemei chochote. Ni huru**. Kisha kagua sifa zote walizogundua: Mungu ni mwenyezi. Mungu ni wa milele, wa zamani, wa sasa na wa baadaye. Mungu ndiye Mungu pekee wa kweli. Hakuna mtu kama Yeye. Mungu anajua kila kitu. Mungu ni roho. Mungu yuko kila mahali mara moja. Mungu hategemei chochote. Ni huru.

Baada ya kusimulia, uliza maswali haya:

1. Nani alikuwa kabla ya mwanzo? (*Mungu.*)
2. Hii inatuonyesha nini kuhusu Mungu? (*Hii inatuonyesha kwamba Mungu amekuwepo kwa umilele wote uliopita, na kwamba atakuwa kwa umilele wote ujao.*)
3. Ni nani aliyeumba kila kitu duniani? (*Mungu.*)
4. Hii inatambia nini kuhusu nguvu zake? (*Mungu ni mwenyezi.*)
5. Ikiwa Mungu ni muweza wote na aliumba kila kitu duniani, ni nani aliye na haki ya kutawala kila kitu hapa duniani? (*Mungu tu.*)
6. Je, unaweza kukariri sifa saba za Mungu ambazo tumeziona leo? (*Mungu ni mwenyezi. Mungu ni wa milele, wa zamani, wa sasa na wa baadaye. Mungu ndiye Mungu pekee wa kweli. Hakuna mtu kama Yeye. "Mungu anajua kila kitu. Mungu ni roho. Mungu yuko kila mahali mara moja. Mungu hategemei chochote. Ni huru.*)

Ujumbe kwa msimulizi: Ikiwa unaona kuwa somo la kwanza lilikwenda haraka, na ikiwa umeandaa hadithi ya pili na una wakati wa kuiambia, unaweza kufanya hivyo.

3 Viumbe vya Kiroho

Somo la simulizi: Mungu aliumba viumbe vya kiroho.

Msaada katika kuandaa simulizi hili: Sehemu kubwa ya somo hili haitegemei kifungu kimoja cha Maandiko, lakini kwa kadhaa. Katika simulizi hili, utaelezea uumbaji wa malaika, pamoja na uasi wa Shetani na pepo wabaya.

Maandiko: Jitayarishe kwa somo hili kwa kusoma mistari ifuatayo mara tatu au nne. Unaposoma, andika mistari hii inasema nini kuhusu malaika na Shetani.

1. Juu ya uumbaji na uwepo wa viumbe vya malaika: Ayubu 38: 4-7 Wakolosai 1:16.
2. Kuhusu Shetani na pepo wake: Isaya 14: 12-15; Ezeieli 28: 12b-17; Yuda 6; 2 Wakorintho 11:14; Yohana 8:44; Ufunuo 20: 10-15; Warumi 8: 37-39.
3. Kuhusu malaika wa Mungu: Waebrania 1: 6,7,14; Warumi 8: 37-39; Ufunuo 5: 11-12, 7: 11-12, 12: 7-9.
4. Soma pia 2 Wafalme 6: 8-17.

Simulizi kwa ufupi: Kabla ya Mungu kuumba ulimwengu, aliumba malaika wote. Aliwaumba kama viumbe wa kiroho, bila miili, lakini aliumbwa kama viumbe kamilifu, wenye nguvu, na wenye hekima. Mungu ameumba wengi sana hivi kwamba hawawezi kuhesabiwa. Wameishi mbinguni ambako wamemtumikia Mungu. Mungu amewapa baadhi yao nafasi za uongozi juu ya wengine. Tumepewa majina ya viongozi hawa watatu wa malaika: Gabrieli, Mikaeli, na Nyota ya Asubuhi, mwana wa Alfajiri. Malaika wote walipomwona Mwenyezi Mungu akiumba ulimwengu, walifurahi na kumtukuza Mungu.

Kama nilivyosema, mmoja wa malaika wakuu aliitwa Nyota ya Asubuhi, mwana wa Alfajiri. (Watu wengine pia wanamwita Lusifa.) Mungu alimpa nafasi ya juu ya uongozi kati ya malaika, lakini hata hivyo, malaika huyu alionea wivu nguvu na mamlaka ya Mungu. Alijivunia kwa sababu ya uzuri na wema wake. Moyoni mwake alisema, "Nitainua kiti changu cha enzi juu ya nyota za Mungu; Nitajifanya kama Mungu Aliye Juu Zaidi." Alimwasi Mungu, na malaika wengine wengi walimfuata katika uasi wake.

Mungu alijua hasa kile malaika huyu alikuwa akifikiria na kupanga. Alijua yote juu ya roho zingine zilizomfuata katika uasi wake. Mungu, ambaye ni mtakatifu kabisa, hawezi kuvumilia dhambi. Kwa hivyo, alimhukumu malaika huyu na wale wote waliomfuata kwa kuwaondoa kutoka mahali pao pa mwelekeo na huduma, na kuwafukuza mbinguni. Mungu ametayarisha ziwa la moto kama mahali pa hukumu ya milele ya baadaye kwa roho hizi.

Leo, malaika aliyeongoza uasi dhidi ya Mwenyezi Mungu anaitwa "Shetani" au "Mwovu" au "shetani." Malaika waliomfuata wanaitwa "pepo wabaya." Shetani na pepo wake wabaya wanamchukia Mungu na hufanya kila wawezalo kupinga mpango wa Mungu. Hawaishi tena mbinguni.

Roho za malaika ambazo hazijamfuata Shetani ni nyingi zaidi kuliko wale ambao wamemwasi Mungu. Tangu uumbaji wao hadi leo, wanamwabudu na kumtukuza Mungu, na kumtumikia kwa furaha kwa njia nyingi. Kwa sababu wao ni viumbe wa kiroho, kwa kawaida hatuwezi kuwaona. Lakini wakati mwingine Mungu huwaruhusu waonekane katika umbo la kimwili.

Acha nikuambie juu ya mtu ambaye aligundua malaika wa Mungu kwa njia ya kushangaza. Neno la Mungu linatambua juu ya mfalme wa taifa la Aramu ambaye alikuwa vitani na taifa la Israeli. Alifanya mipango mbalimbali ya kushambulia watu hawa, lakini aligundua kwamba wakati wowote alipofanya mpango wa vita, Waisraeli walionywa juu ya kile atakachofanya. Hii ilimkasirisha mfalme sana. Kwa hivyo aliwaita maafisa wake wote na kuwauliza ni nani kati yao alikuwa akisaliti nchi yake kwa kumwambia adui juu ya mipango yake ya vita. Mmoja wa watu wake akasema na kusema, "Ee mfalme, kuna nabii miongoni mwa Waisraeli ambaye jina lake ni Elisha. Nabii huyu anamwonya mfalme wake juu ya mipango yako yote. Anazungumza na mfalme wake maneno yale yale unayosema chumbani kwako!

Mfalme wa Aram aliamuru watu wake wamtafute nabii Elisha na kumuua. Askari walirudi na ripoti kwamba nabii Elisha alikuwa akiishi katika mji wa Dothan, kwa hivyo idadi kubwa ya askari wa Kiaramu na farasi na magari yao walikwenda Dothani usiku na kuzunguka mji, tayari kwa shambulio asubuhi iliyofuata.

Elisha alikuwa na mtumishi ambaye aliamka asubuhi na mapema asubuhi iliyofuata. Alipotoka, aliogopa kuona kwamba jiji lilikuwa limezungukwa na jeshi la adui na farasi wake na magari yake. Alikimbia kurudi ndani na kumuuliza Elisha wanapaswa kufanya nini.

Elisha akamwambia, "Usiogope. Wale walio pamoja nasi ni wengi kuliko wale walio pamoja nao." Kisha Elisha akamwomba Mungu afungue macho ya mtumishi huyo ili aweze kuona ni nini hasa kilikuwa hapo. Hivi ndivyo Mungu alivyofanya. Mtumishi alitazama tena na kuona kwamba vilima ambavyo hapo awali vilikuwa vimeonekana wazi vilikuwa vimejaa farasi, magari ya vita yanayowaka moto, na walinzi wa malaika, kuzunguka nyumba ya Elisha—zaidi ya askari wa mfalme wa adui—na kwamba walikuwa wakimlinda Elisha kutoka kwa wale waliotaka kumuua! Kwa sababu kwa kawaida hatuwaoni, tunafikiri kwamba malaika wa Mungu hawapo. Lakini wapo! Daima wanamwabudu na kumtukiza Mungu na kutenda kama watumishi wa Mungu kwa njia yoyote anayotaka. Utasikia zaidi kuhusu malaika wa Mungu katika masimulizi yajayo.

Vivyo hivyo, Shetani na pepo wake bado wapo. Unaweza kujiuliza, "Je, inawezekana kwa Shetani, adui wa Mungu, kukaa kimya?" Au, tutaiona zaidi katika masimulizi yetu ya baadaye? Rudi uone!

Baada ya kusimulia, uliza maswali haya:

1. Unaweza kutaja sifa mbalimbali za tabia ya Mungu ambazo tulijifunza katika somo la kwanza? -- *Mungu ni mwenyezi. Mungu ni wa milele. Mungu anajua kila kitu. Mungu ni roho. Mungu yuko kila mahali mara moja. Mungu hakutegemei chochote; Ni huru.*
2. Ni sifa gani za Mungu ambazo umeona katika akaunti hii? - *Mungu aliumba viumbe vyote vya kiroho. Inatuonyesha kwamba Yeye ni muweza wote na anajua kila kitu.*
3. Umejifunza nini juu ya tabia ya Shetani katika simulizi hili? - *Shetani anampinga Mungu na mapenzi yake.*
4. Kabla ya Mungu kuumba dunia, aliumba nani? - *Aliumba malaika, viumbe vya kiroho ambao waliumbwa kumtumikia na kumwabudu Mungu.*
5. Je, kiumbe anaweza kuwa kama Muumba wake, au kutawala juu ya Muumba wake? *Hapana. Viumbe vyote vilivyoumbwa viko chini ya utawala wa Muumba wao.*
6. Wakati malaika Nyota ya Asubuhi ilipanga kuweka kiti chake cha enzi juu ya kiti cha enzi cha Mungu, iliwezekana? - *Hapana, kwa sababu Mungu yuko juu ya viumbe vyote alivyoumba. Hatawahi kumpa mwingine mamlaka yake.*
7. Wakati malaika huyu alipanga uasi wake, je, Mungu alijua? - *Mungu alijua alichokuwa akipanga na yote aliyokuwa akifanya. Mungu anajua kila kitu.*
8. Wakati Shetani na wafuasi wake walipomwasi Mungu, Mungu alifanya nini? - *Alimwondoa Shetani na wafuasi wake wote kutoka nafasi yao ya kumtumikia mbinguni na kuwaandalia ziwa la moto, mahali pa hukumu ya milele.*
9. Hii inatuonyesha nini juu ya mamlaka ya Mungu? - *Inatuonyesha kwamba Mungu ndiye mtawala wa yote. Anatawala Shetani na pepo zake zote mbaya.*
10. Ni nani aliye na nguvu zaidi, Mungu au Shetani? - *Mungu ndiye mtawala wa wote. Anatawala juu ya Shetani na pepo wote wabaya.*
11. Vipi kuhusu roho zingine, wale ambao hawajaasi Mungu? Wanafanya nini sasa? - *Malaika wanamwabudu na kumtumikia Mungu.*

4 Siku Sita za Uumbaji

Mada ya hadithi: Mungu aliumba ulimwengu wetu kwa siku sita.

Saidia kuandaa simulizi lako: Unaposhiriki somo hili, onyesha mambo ambayo Mungu ameumba kwa kuashiria mambo ambayo yanafahamika kwa wasikilizaji wako. Eleza uumbaji wa Mungu ili waelewe jinsi Muumba alivyo wa ajabu.

Maandiko: Soma Mwanzo 1:1–25 mara tatu au nne.

Simulizi kwa ufupi: "Hapo mwanzo, Mungu aliumba mbingu na nchi." Hivi ndivyo ilivyotokea: dunia haikuwa na umbo na tupu. Giza lilifunika uso wa maji. Mungu akasema, "Kuwe na nuru." Na kulikuwa na mwanga. Mungu aliona kwamba nuru ilikuwa nzuri. Alitenganisha nuru na giza. Aliita nuru "mchana" na giza "usiku." Mungu alifanya haya yote siku ya kwanza.

Siku ya pili, Mungu, kwa neno lake pekee, alitenganisha maji kuwa maji ya mbinguni juu na maji ya dunia chini ya mbingu. Aliita anga "mbinguni." Siku ya tatu, Mungu alikusanya maji mahali pamoja. Aliwaita "bahari". Udongo kavu aliuita "ardhi." Tena, Mungu amesema. Akasema, "Ardhi na itoe mimea." Na ikawa! Kulikuwa na mimea na miti inayozaa mbegu ambayo ilizalisha mimea na miti mingine kulingana na aina yao wenyewe. Mungu aliona ya kuwa ni nzuri.

Siku ya nne, Mungu alisema, "Kuwe na nuru mbinguni kutenganisha mchana na usiku, na kuashiria wakati, majira, siku, na miaka." Na ilikuwa kwa neno lake peke yake kwamba jua lilionekana, na mwezi na nyota zote. Mungu aliona ya kuwa ni nzuri.

Siku ya tano, Mungu alisema, "Maji na yatoe viumbe hai, na ndege waruke juu ya nchi." Hivi ndivyo alivyounda samaki wote na viumbe vya baharini, pamoja na kila aina ya ndege walioruka angani. Mungu aliona ya kuwa ni nzuri. Alibariki viumbe hawa wote na kusema, "Zaeni na kuongezeka."

Siku ya sita, Mungu alisema, "Dunia na itoe viumbe hai." Na ndivyo ilivyokuwa. Ng'ombe na wanyama wa porini walianza kutembea na kutambaa juu ya ardhi na kila mmoja alizalisha kulingana na aina yake. Na Mungu akaona kwamba haya yote pia yalikuwa mazuri.

Mungu aliendelea katika kazi yake ya uumbaji siku hii ya sita. Lakini tutaishia hapo kwa sasa. *Kila kitu* ambacho Mungu alikuwa ameumba kilikuwa kizuri, na alikuwa akitayarisha ulimwengu kwa uumbaji wake wote siku hiyo. Je, unataka kusikia ni nini kingine Yeye ameumba? Angalia tena kwa simulizi linalofuata na tutaendelea!

Baada ya kusimulia, uliza maswali haya:

1. Ikiwa seremala ataamua kutengeneza meza, atahitaji kwanza mtu wa kumfundisha jinsi ya kuifanya. Ni nani aliyemfundisha Mungu jinsi ya kuumba mbingu na nchi? - *Hakuna mtu aliyemfundisha Mungu jinsi ya kuumba. Mungu anajua kila kitu bila kufundishwa.*
2. Ikiwa seremala anatengeneza meza, anatumia nini? - *Anatumia bodi, ndege, msumeno, bisibisi, screws, nk.*
3. Mungu alitumia nini kuumba vitu vyote alivyoviumba? - *Mungu aliumbwa kwa neno lake*

4. Hii inatuonyesha sifa gani za Mungu? - *Inatuonyesha kwamba Mungu ni mwenyezi. Anajua kila kitu.*
5. Taja vitu ambavyo Mungu aliumba wakati wa siku sita za uumbaji. - *Maji, mwanga, anga, nchi kavu, jua, mwezi na nyota, mimea na miti, samaki na ndege, na wanyama.*
6. Mungu aliumba vitu hivi vyote. Hii inatuambia nini kuhusu Mungu? - *Anatuambia kwamba Mungu ndiye pekee, muhimu zaidi. Yeye ni mwenye nguvu zote; kila kitu kinatoka kwake; Mungu anatawala kila kitu.*
7. Mungu alisema nini juu ya uumbaji wake? - *Alisema ni nzuri.*
8. Ikiwa kila kitu ambacho Mungu amefanya kilikuwa kizuri, hiyo inasema nini juu ya tabia ya Mungu? - *Anasema kwamba Mungu ni mwema kabisa. Hakuna uovu ndani yake. Yeye ni mtakatifu kabisa.*

5 Adamu na Hawa

Mada ya Simulizi: Mungu aliwaumba Adamu na Hawa

Msaada katika kuandaa hadithi hii: Katika hadithi hii, utaelezea maana ya kibiblia ya "kifo." Mahali ambapo utaelezea hii katika masimulizi yako imewekwa alama na nyota ★ katika simulizi hapa chini. Ni muhimu kwa wasikilizaji wako kujua kwamba kifo hakiathiri tu miili yao ya kimwili, bali pia roho zao. Mungu alipomwambia Adamu kwamba ikiwa atakula tunda lililokatazwa, angekufa, ilihusisha yafuatayo:

1. "Kifo" cha uhusiano wao na Mungu. Mungu alikuwa amewaumba kuishi katika ushirika wa wazi na Yeye mwenyewe. Lakini tangu dhambi ya kwanza, wanadamu wote wamezaliwa wakiwa wamejitenga na Mungu kwa sababu ya asili yao ya dhambi. Wao ni maadui wa Mungu na wenyewe hawana uwezo wa kuelewa mambo ya Mungu. Kuna jibu moja tu kwa hali hii, na hiyo ni neema ya Mungu kama Roho Mtakatifu anavyofanya kazi ndani ya moyo wa mtu. Ona Waefeso 2: 1-10.
2. Kifo cha kimwili. Tangu dhambi hii ya kwanza, miili ya watu wote imekufa, yaani, roho imetenganishwa na mwili, na mwili "unarudi kwenye mavumbi." Soma Waebrania 9:27.
3. Kipengele cha tatu cha "kifo" ni hali ya milele ya mtu. Isipokuwa mtu ameweka imani yake katika Yesu kwa wokovu, anabaki chini ya hukumu ya Mungu na atatenganishwa milele na Mungu na kuadhibiwa kwa kifo cha milele katika ziwa la moto. **Kumbuka:** Usitaje hili katika simulizi bado! Mungu huwapa uzima wa milele wale wanaomwamini Yesu, uzima wa milele katika furaha ya uwepo wake. Soma Yohana 3:16 na 36.

Maandiko: Uganisha Mwanzo 1:26 hadi 2:25 mara tatu au nne.

Simulizi kwa Ufupi: Katika akaunti yetu ya mwisho, tulisikia jinsi Mungu alivyoumba mbingu na dunia kwa siku sita. Tumesema kwamba kulikuwa na mengi zaidi ambayo Mungu aliumba siku ya sita. Hiki ndicho kilichotokea: Mungu alisema, "Na tumfanye mwanadamu kwa mfano wetu." Tayari tunajua kwamba Mungu hana mwili. Kwa hivyo tunajua hiyo sio maana yake. Lakini mwanadamu ameumbwa kwa mfano wa Mungu kwa maana kwamba ana sehemu isiyoonekana, roho na roho, na uwezo wa kufikiri, kuchagua na kuhisi hisia. Mtu huyo alikuwa mzuri kabisa, na bila kasoro. Iliumbwa ili kuonyesha utakatifu na utukufu wa Mungu.

Mungu aliumba mwanadamu kutoka kwa mavumbi ya ardhi. Alipumua pumzi ya uhai ndani ya mtu huyu, na uumbaji huu wa Mungu ukawa kiumbe hai. Mungu aliona kwamba haikuwa nzuri kwa mwanadamu kuwa peke yake. Alileta wanyama wote mbele ya mwanadamu, ili aweze kuwapa majina. Kwa kufanya hivyo, mwanadamu aligundua kuwa viumbe vingine vyote vilikuwa tofauti naye. Hakuna hata mmoja wao aliyeweza kumsaidia.

Kisha Mungu akasababisha usingizi mzito sana kumwangukia mwanadamu. Alichukua ubavu kutoka kwake, na kutoka kwa ubavu huu akaumba mwanamke. Mwanamume huyo alipomwona mwanamke huyo, alifurahi sana! Alisema, "Huyu ni mfupa wa mifupa yangu na nyama ya nyama yangu." Aliona kwamba Mungu alikuwa ametimiza hitaji lake kweli. Wawili hawa waliitwa Adamu na Hawa. Walikuwa uchi, lakini hawakuwa na aibu kuwa katika hali hii.

Mungu amewabariki. Akasema, "Zaeni na kuzidisha. Jaza udongo na uitinye. Tawala samaki, ndege, na viumbe hai vingine. Mungu aliwapa mbegu, matunda, na mimea ili kujilisha wenyewe.

Mungu alitengeneza bustani nzuri na kuwaweka wanandoa hawa ndani yake. Hawakujali ni wapi wangepata chakula, maji, au makazi, kwa sababu Mungu alikuwa ametimiza mahitaji yao yote. Mungu alikuwa na mamlaka juu ya Adamu na Hawa kwa sababu alikuwa Muumba wao na Adamu na Hawa walikuwa viumbe Wake. Waliishi huko kwenye bustani wakimwamini Mungu kwa kila kitu.

Kulikuwa na miti miwili maalum katika bustani: mti wa uzima na mti wa ujuzi wa mema na mabaya. Mungu aliwaambia kwamba wangepata kula matunda ya mti wowote katika bustani nzima, na kwamba wangepata hata kula matunda ya mti wa uzima. Lakini hawakupaswa kula matunda ya mti mwingine, ambao uliitwa Mti wa Ujuzi wa Mema na Mabaya. Mungu akawaambia, '*Siku utakayokula utakufa.*'

Adhabu ya kutomtii Mungu ilikuwa kifo. ★ Ikiwa Adamu na Hawa wangepata tunda hili, wangepata kimwili, na pia wangepata kiroho. Hii ilimaanisha kwamba uhusiano wao wa karibu na Mungu ungevunjika, na baada ya kufa kimwili, roho zao zingetenganishwa na Mungu milele katika ziwa la moto ambalo lilikuwa limeandaliwa na Mungu kwa ajili ya Shetani na wafuasi wake.

Katika siku hizi sita, Mungu alikamilisha uumbaji wake wote. Aliona kwamba kila kitu alichokuwa amekifanya kilikuwa **kizuri sana**. Siku ya saba, Mungu alipumzika kutoka kwa kazi yake ya uumbaji. Je, unafikiri Adamu na Hawa waliendelea kuishi maisha yao mazuri katika bustani, au la? Tutapata jibu la swali hili katika hadithi inayofuata!

Baada ya kusimulia, uliza maswali yafuatayo:

1. Ulijifunza nini kuhusu tabia ya Mungu kutoka kwa simulizi hili?
 - *Mungu aliumba mwanamume na mwanamke. Hii inaonyesha kwamba Yeye ni muweza wote na anajua kila kitu.*
 - *Mungu amewapa mahali pazuri pa kuishi, ambayo inaonyesha kwamba Yeye ni Mungu wa upendo.*
 - *Mungu aliwaambia wasile matunda ya mti wa ujuzi wa mema na mabaya. Mungu anawasiliana na mwanadamu.*
 - *Mungu aliwaambia kwamba kifo kingekuwa matokeo ya kutotii kwao. Kutokana na hili, tunaielewa kwamba Mungu ana mamlaka yote juu ya mwanadamu. Yeye ni*

mtakatifu na havumilii dhambi. Ameamuru kwamba kifo kitakuwa matokeo ya dhambi.

2. Mungu aliumba mwanamume na mwanamke kwa mfano wa nani? - *Aliumba mwanamume na mwanamke kwa mfano wake mwenyewe, kwa mfano wa Mungu.*
3. Ni kwa njia gani tumeumbwa kwa mfano wa Mungu? - *Tuna sehemu isiyoonekana inayoitwa roho na roho. Hii ina maana kwamba tuna maisha yake. Hii ina maana kwamba tunaweza kufikiri, kuamua, kuhisi hisia, na kumjibu Mungu, na zaidi!*
4. Mungu alijua upweke wa Adamu. Alikidhi vipi hitaji hili la Adamu? - *"Alimuumba Hawa."*
5. Mungu ametimiza mahitaji ya Adamu! Hii inatuambia nini kuhusu tabia na sifa za Mungu? - *"Mungu anatumiza." Yeye ni Mungu wa rehema na upendo.*
6. Katika upendo wake kwao, Mungu ametimiza mahitaji yao yote katika bustani. Katika hali hii nzuri, Adamu na Hawa walifanyaje na Mungu? - *"Walimwamini kwa furaha, na walimtegemea."*
7. Mungu amewapa sheria moja. Ilikuwa nini? *Aliwaambia kwamba hawapaswi kula matunda ya Mti wa Ujuzi wa Mema na Mabaya.*
8. Mungu aliwaambia nini kitatokea ikiwa hawatamwamini na kutii sheria hii? - *Ikiwa wangekula, hakika wangekufa.)*
9. Ikiwa wangekufa, kifo chao kitakuwa kifo pekee cha mwili? *Ikiwa wangekula tunda hili, wangekufa kimwili, lakini pia wangekufa kiroho. Hii ilimaanisha kwamba uhusiano wao wa karibu na Mungu ungevunjika na wangetenganishwa naye milele katika ziwa la moto.*
10. Siku ya saba, Mungu alipumzika kutoka kwa kazi yote aliyokuwa amefanya. Je, alikuwa amechoka na kazi yote aliyokuwa amefanya? - *"Hapana! Mungu hachoki kamwe kwa sababu Yeye ni mwenyezi. Alipumzika siku ya saba kwa sababu alikuwa ametimiza mpango Wake wote wa uumbaji."*

6 Kutotii kwa Adamu na Hawa

Mada ya Hadithi: Adamu na Hawa Hawakumtii Mungu

Saidia kuandaa akaunti hii: Katika akaunti hii, utajadili ahadi ya kwanza ya Mungu kuhusu Mwokozi. Ili kukusaidia kuelewa vizuri ahadi hii, tunapendekeza usome "Ninahitaji Kuelewa Nini Kuhusu Mwokozi kama Inavyoonekana katika Agano la Kale?" na pia "Ninahitaji Kuelewa Nini Kuhusu Wokovu katika Agano la Kale?" ambazo zinapatikana kwenye kurasa za 86 -89 za kitabu hiki. Habari utakayosoma imekusudiwa kukupa msingi bora wa kusema ahadi hii nzuri. Sio juu yako kuijumuisha katika simulizi lako.

Maandiko: Soma vifungu hivi mara tatu au nne: Mwanzo 3: 1-24; Mambo ya Walawi 17: 11-14; Waebrania 9: 22

Simulizi kwa ufupi: Adamu na Hawa waliishi maisha mazuri katika bustani ya Edeni. Walimwamini Mungu kwa kila kitu. Mungu alikuwa ametimiza mahitaji yao yote. Lakini je, unamkumbuka yule mwovu aliyempinga Mungu na hadi leo anataka kuharibu kazi ya Mungu?

Siku moja, huyu mwovu, anayeitwa Shetani, alitumia nyoka katika bustani kumdanganya Hawa. Kupitia nyoka, akamwambia, "Je, kweli Mungu alisema kwamba hamtakula matunda yoyote ya miti hapa bustani?" Wakati Hawa alimwambia juu ya sheria ya Mungu, alijibu, "Hutakufa! Mungu alisema hivi kwa sababu anajua kwamba ukikula tunda hili, macho yako yatafunguliwa na utakuwa kama Mungu! Shetani alimjaribu Hawa kutilia shaka neno la Mungu na kutilia shaka wema wa Mungu.

Hawa aliangalia matunda. Ilikuwa nzuri sana na ilionekana nzuri. Badala ya kumwamini Mungu mmoja wa kweli, aliamini maneno ya Shetani kwamba yangemletea maarifa na kumfanya awe kama Mungu. Kwa hivyo akang'oa tunda lililokatazwa na kula. Alimpa Adamu na akala pia.

Mara moja, walianza kuona matokeo ya dhambi zao. Badala ya kuwa kama Mungu, kama Shetani alivyoahidi, macho yao yalifunguliwa na wangeona aibu kwa sababu ya uchi wao. Badala ya kumtegemea Mungu kama walivyokuwa wamefanya hapo awali, mara moja walijaribu kujitengenezea nguo kutoka kwa majani.

Waliposikia sauti ya Mungu ikisema, "Adamu. Uko wapi?" Waliogopa na kujificha kutoka kwake. Mungu akawauliza, "Je, mmekula matunda niliyowaambia msile?" Badala ya kutubu kwa kutotii kwake, Adamu alijibu, "Mwanamke uliyenipa, ndiye aliyenipa matunda!" Vivyo hivyo, mwanamke akajibu, "Nyoka amenidanganya!" Badala ya kusema kwa uaminifu juu ya dhambi zao, walianza kulaumana. Kupitia maswali yake, Mungu alikuwa amewapa fursa ya kukubali kile walichokuwa wamefanya na kutubu, lakini walikataa.

Mungu alimlaani nyoka kwa kile alichokuwa amefanya, lakini hata alipokuwa akifanya hivi, alisema jambo la kushangaza! Alitabiri kwamba mmoja wa wazao wa Hawa angeponda kichwa cha Shetani (na hivyo kumaliza nguvu za Shetani), na kwamba Shetani angempiga kisigino cha Mwokozi huyo (na hivyo kumletea "jeraha" la muda). Ahadi hii ilileta tumaini kwa Adamu na Hawa na kila kizazi kilichofuata cha kizazi chao.

Lakini matokeo ya dhambi ya Adamu na Hawa yalikuwa na matokeo makubwa. Dhambi yao sasa iliathiri wanawake, wanaume, dunia, na viumbe vyote vilivyo hai. Kuanzia wakati huo, mwanamke huyo angepata maumivu makali wakati wa kujifungua. Uhusiano mzuri ambao Adamu na Hawa sasa walikuwa wameathiriwa na mapambano ya nguvu kati yao. Dunia ingewaletea kuchanganyikiwa na ubatili, na mwanadamu angewapatia kwa bidii na jasho.

Mungu alikataa vifuniko vya majani ambavyo Adamu na Hawa walikuwa wametengeneza. Kwa rehema yake kuu, Mungu mwenyewe aliwaua wanyama wengine na kuwavisha Adamu na Hawa ngozi zao. Neno la Mungu linatuambia kwamba *maisha ya kiumbe yako katika damu yake*. Adamu na Hawa walipoona damu ya wanyama hawa wakitoka ndani yao na kisha kushuhudia kifo chao, walielewa, labda kwa mara ya kwanza, kwamba kama vile wanyama hawa walivyokufa, wao pia wangekufa kwa sababu hawakuamini na kutii kile Mungu alikuwa amesema. Walitambua kwamba kwa kweli walimhitaji Mwokozi ambaye Mungu alikuwa ameahidi kuwaokoa kutoka kwa jambo hili baya linaloitwa kifo.

Kwa sababu ya dhambi zao, Mungu aliwafukuza Adamu na Hawa kutoka kwenye bustani ya Edeni. Alimweka malaika mwenye upanga unaowaka moto kwenye mlango wa bustani, ili wasile tena matunda ya mti wa uzima na wasiishi milele katika dhambi zao.

Adamu na Hawa ni babu na babu wa kila mtu. Watoto wao wangeonekanaje? Je, wangemwamini Mungu au wangepuata njia ya wazazi wao ambao hawakumwamini? Tutasikia juu yake katika hadithi yetu inayofuata.

Ujumbe kwa msimulizi: *Usisahau! Unapotayarisha simulizi hili, kagua maswali yafuatayo na ujumuishe vipengele hivi katika simulizi lako.*

Baada ya kusimulia, uliza maswali yafuatayo:

1. Ni sifa gani za Mungu tulizoziona katika somo hili?
 - *Tuliona rehema na neema ya Mungu kwa Adamu na Hawa wakati aliwapa ahadi badala ya kuwaua mara moja kwa uasi wao.*
 - *Mungu alizungumza nao. Kutokana na hili tunajifunza kwamba Mungu amewasiliana na mwanadamu.*
 - *Mungu aliwapa ahadi ya Mwokozi. Aliwavika ngozi baada ya kutenda dhambi. Yote hii inaonyesha upendo wake, rehema, na neema.*
 - *Mungu anasema ukweli tu. Yeye habadilika. Alisema watakufa, na walifanya hivyo. Ushirika wao na Mungu ulivunjika baada ya kutenda dhambi, kama alivyosema, na miaka kadhaa baadaye walikufa kimwili pia. Ukweli kwamba Mungu aliwaletea kifo unatuonyesha kwamba Yeye ni mtakatifu na havumili dhambi.*
2. Wakati Shetani alikuja kwa Hawa, je, alizungumza naye uso kwa uso ili aweze kumuona na kujua alikuwa akizungumza na nani? *Alitumia nyoka huyo ili asimtambue.*
3. Wakati Shetani alimwambia Hawa kwamba hawatakufa ikiwa watakula tunda hilo, alikuwa akipendekeza nini juu ya tabia ya Mungu? - *Alikuwa akipendekeza kwamba Mungu ni mwongo na hawezi kuaminiwa.*
4. Hii inatuambia nini juu ya tabia na madhumuni ya Shetani? - *Shetani ni mdanganyifu, na mwongo. Hataki watu waamini kile Mungu anasema. Anataka kuwaletea kifo, na anataka wafe milele katika ziwa la moto.*
5. Mungu kwa neema yake, ni ahadi gani aliyotoa kwa Adamu na Hawa? - *Mungu aliahidi kwamba mmoja wa wazao wa Hawa ataponda kichwa cha Shetani.*
6. Unapoponda kichwa cha nyoka, ni nini hufanyika kwake? - *Unapoponda kichwa cha nyoka, hufa.*
7. Ikiwa hii ni kweli, ahadi ya Mungu ilimaanisha nini kwa Adamu na Hawa? -- *Ahadi hiyo ilimaanisha kwamba Yeye ambaye alikuwa ameahidiwa angekomesha nguvu za Shetani. Aliyeahidiwa angeleta ukombozi kutoka kwa "kuumwa na sumu" ya Shetani kutoka kwa utumwa wa dhambi na kifo.*
8. Kwa neema ya Mungu, Adamu na Hawa hawakufa mara tu walipokula tunda hilo. Lakini Mungu alikuwa amesema, "Mtakufa." Alimaanisha nini? **Msimulizi:** Hii ilifunikwa katika Simulizi #5, kwenye ukurasa wa 17.
 - *Kwanza, alimaanisha kwamba miili yao ingekufa na kurudi kwenye vumbi. Hii ni "kifo cha kimwili". Baada ya miaka mingi, Adamu na Hawa wote walikufa kimwili na roho zao zilitenganishwa na miili yao. Miili yao ilizikwa ardhini ambapo ilirudi kwenye vumbi.*
 - *Pili, alimaanisha kwamba ushirika wao wa karibu na Mungu ulivunjika. Hii ni "kifo cha kiroho". Kwa sababu Mungu ni mtakatifu na walikuwa wenye dhambi, Mungu hakuweza tena kukubali na kuwasiliana nao kwa njia ile ile aliyokuwa nayo hapo awali.*
 - *Tatu, baada ya kufa kimwili, roho zao zingetenganishwa na Mungu milele katika ziwa la moto ambalo lilitayarishwa na Mungu kwa ajili ya Shetani na pepo wake. Neno la Mungu linaita hii "kifo cha pili." Lakini Mwokozi alikuwa ameahidiwa! Ikiwa wangetubu na kuamini ahadi ya Mungu ya Mwokozi ambaye angekuja kuponda*

kichwa cha Shetani, badala ya kutengwa milele na Mungu, wangeishi katika uwepo wa Mungu milele na milele. Neno la Mungu linaita uzima huu "wa milele"

9. Kwa nini Mungu alikataa mavazi ambayo Adamu na Hawa walikuwa wametengeneza kwa majani? -- *Mungu alikataa mavazi yao ili waelewe kwamba hakuna chochote wangeweza kufanya ili kukubalika na Mungu. Walipaswa kutegemea kile alichowafanyia.*
10. Watu wanapaswa kufanya nini leo ili kukubalika na Mungu? - **Msimulizi:** Wacha wasikilizaji wako watoe majibu mengi hapa. Wanaweza kusema mambo kama: *wanawapa maskini, kuomba, kwenda kanisani, hekaluni au msikiti, wanaishi maisha mazuri, nk.*
11. Lakini ikiwa Mungu hakukubali kazi za Adamu na Hawa ili kujifurahisha Mwenyewe, unafikiri Mungu atakubali matendo yetu? -- *Hapana. Lazima tutegemee kile Mungu anasema na kufanya ili kujifanya tukubalike kwake.*

7 Kaini na Abeli

Mada ya Hadithi: Wazao wa Adamu na Hawa

Msaada katika kuandaa akaunti hii: Kama sehemu ya kuandaa akaunti hii, unaweza kutaka kusoma "Ninahitaji Kuelewa Nini Kuhusu Dhabihu za Agano la Kale?" kwenye ukurasa wa 86 mwishoni mwa kitabu hiki. Hutawaambia habari hii kwa watu unaowaambia, lakini itakupa msingi mzuri wa kuelewa kile kilichokuwa kikiendelea wakati Kaini na Abeli walipotoa dhabihu zao.

Maandiko: Soma Mwanzo 4:1-5:32 mara tatu au nne.

Simulizi kwa ufupi: Mungu alikuwa amewaambia Adamu na Hawa waongezeke na kuijaza dunia. Mungu ndiye chanzo cha uzima. Alizaa wana wawili kwa Adamu na Hawa. Mkubwa, ambaye jina lake lilikuwa Kaini, alikuwa mkulima. Mdogo, ambaye jina lake lilikuwa Abeli, alikuwa mchungaji.

Bila shaka, Mungu alikuwa amewaonyesha Adamu na Hawa njia ambayo wenye dhambi wangeweza kumkaribia Mungu, na wao, kama wazazi, walikuwa wamewafundisha watoto wao. Siku moja, Kaini na Abeli wote walikwenda kutoa dhabihu kwa Mungu. Abeli alitoa mnyama kama dhabihu, lakini Kaini alijaribu kumkaribia Mungu kwa njia yake mwenyewe, na akatoa dhabihu ya mavuno kutoka bustani yake.

Mungu alikubali dhabihu ya wanyama ya Abeli, lakini alikataa dhabihu ya mazao ya Kaini. Hii ilimkasirisha Kaini sana. Kwa rehema na neema yake, Mungu alizungumza na Kaini. Alimpa fursa ya kutubu kwa kusema, "Ukifanya yaliyo mema, je, hutakubaliwa?" Lakini hasira na wivu wa Kaini uliwaka kwa nguvu sana hivi kwamba alikataa kumsikiliza Mungu. Kisha Kaini akamwambia ndugu yake, "Twende shambani." Walipofika shambani, Kaini alimshambulia Abeli, akamuua, na kumzika. Kisha Mungu akasema na Kaini na kusema, "Ndugu yako Abeli yuko wapi?" Kaini akajibu, "Sijui! Je, mimi ni mlinzi wa ndugu yangu?"

Kaini hakutubu kamwe. Badala ya kumgeukia Mungu, Kaini alitoka mbele ya Mungu na kuishi jinsi alivyotaka. Alioa na kupata watoto. Wazao hawa wamefanya uboreshaji wa maisha yao kuwa kipaumbele chao. Walijenga miji, walifuga wanyama, walitengeneza na kucheza ala za muziki kama kinubi na filimbi, na walijifunza kutengeneza vitu vya shaba na chuma. Waliacha mpango wa Mungu kwamba kila mwanamume awe na mke na kuanza kuoia wake kadhaa. Mmoja wa wazao wa Kaini hata alijigamba kwamba alikuwa amemuua kijana ambaye alikuwa amemjeruhi. Badala ya kuwa na moyo uliomgeukia Mungu, walijifikiria wenyewe tu.

Adamu na Hawa walikuwa na watoto wengine wengi, mmoja wao aliitwa Sethi. Wakati mtoto huyo alizaliwa, Hawa alisema, "Mungu amenipa mtoto mwingine badala ya Abeli." Seth pia alikua, akaoa, na kupata watoto. Lakini Neno la Mungu linasema kwamba uzao wa Sethi ulikuwa tofauti na wa Kaini kwa sababu wazao wake walianza kuliita jina la Bwana.

Kwa hivyo tunaona aina mbili za watu katika wazao wa Kaini na Sethi. Wazao wa Kaini walithamini vitu vya kidunia, lakini hawakupendezwa na Mungu. Lakini wazao wa Sethi walimwogopa Mungu na kumtumikia.

Ninakuuliza, nini kitatokea ikiwa utaweka viazi zilizooza kwenye mfuko wa viazi nzuri? Viazi zote zitaharibika, sivyo? Unafikiri nini kitatokea kati ya uzao mbaya wa Kaini na uzao wa haki wa Sethi? Tutaona matokeo ya hii katika simulizi inayofuata!

Baada ya kusimulia, waulize maswali yafuatayo:

1. Ni sifa gani na tabia gani ya Mungu ulioiona katika masimulizi ya leo?
 - *Tunapoonona jinsi Mungu alivyozungumza na Kaini na kumpa fursa ya kutubu baada ya kumuua ndugu yake, tunaona kwamba Mungu anawasiliana na mwanadamu na kwamba Yeye ni mwenye rehema.*
 - *Mungu tayari alijua kile Kaini alikuwa amemfanyia ndugu yake. Mungu anajua kila kitu.*
2. Tunaona nini juu ya tabia ya mtu katika simulizi hili?
 - *Kaini na Abeli hawakuwa na ushirika sawa na Mungu ambao wazazi wao walikuwa nao kabla ya kutenda dhambi. Watoto walipaswa kutoa dhabihu kwa Mungu ili kumkaribia. Pia tuliona uasi wa Kaini dhidi ya Mungu. Haya yote yanatuonyesha kwamba watoto wa Adamu na Hawa walikuwa wenye dhambi kama wazazi wao, na kwamba wao pia walitenganishwa na Mungu. Kila mtu amerithi asili ya dhambi ya Adamu na Hawa. Kila mtu anamhitaji Mungu na anaweza tu kumkaribia kwa njia ambayo Mungu mwenyewe anasema.*
 - *Kwa sababu Mungu alikubali dhabihu ya Abeli na hakukubali ya Kaini, tunaona kwamba wanadamu wanaweza tu kumkaribia Mungu kwa njia ambayo Mungu anabainisha. Hawezi kujiokoa kwa kuchagua njia yake mwenyewe.*
 - *Abeli alimwamini Mungu na kumtii kwa kuleta dhabihu yake. Inatuambia kwamba lazima tuwe na imani ili kumpendeza Mungu na kuokolewa kutoka kwa kifo.*
3. Kwa nini sisi sote ni wenye dhambi, kama Kaini na Abeli? - *Sisi sote ni wenye dhambi kwa sababu Adamu ni baba yetu, na baba wa wote, na sisi sote tumerithi asili yetu ya dhambi kutoka kwake.*
4. Abeli alitoa dhabihu ya wanyama lakini Kaini alileta matunda ya bustani yake. Je, wanadamu wanaweza kuchagua jinsi itakavyokuja kwa Mungu? " *Hapana.*" *Mungu ndiye kichwa cha kila kitu. Hatuwezi kuchagua njia yetu wenyewe ya kuja kwake. Tunaweza tu kuja kwake kwa njia anayochagua.*

5. Wazao wa Kaini walijulikana kwa nini? Na wazao wa Sethi - walijulikana kwa nini? - *Wazao wa Kaini walijulikana kwa kuboresha maisha yao ya mwili, lakini hawakuthamini mambo ya Mungu. Lakini wazao wa Sethi walimthamini na kumcha Mungu.*
6. Hata leo, kuna aina mbili za watu. Tabia ya kila kikundi ni nini? - *Kikundi kinamwamini na kumtegemea Mungu, na kumtii. Kundi la pili linajitegemea wenyewe na hufanya maisha yao hapa duniani kuwa kipaumbele chao.*

8 Nuhu na Gharika

Mada ya Simulizi: Mungu alimwokoza Nuhu na familia yake, lakini aliwahukumu wale ambao hawakumwamini.

Maandiko: Soma vifungu vifuatavyo mara tatu au nne: Mwanzo sura ya 6, 7, na 8, na 9: 1-17; 2 Petro 2: 5

Simulizi kwa kifupi: Idadi ya watu imeongezeka duniani. Kama tulivyosikia katika akaunti yetu ya mwisho, kulikuwa na aina mbili za watu: wale waliomwamini na kumpenda Mungu, na wale ambao walikwenda njia zao wenyewe. Wanaume wa ukoo wa Sethi walioa wanawake wasioamini wa ukoo wa Kaini. Badala ya wanaume kuwafundisha wake zao Mungu, wanawake wamewatenga na mawazo ya Muumba wao. Uovu umeongezeka. Mungu aliona kwamba kila wazo na nia ya moyo wa mwanadamu haikuwa chochote isipokuwa mbaya. Alihuzunika kwamba alikuwa amemuumba mwanadamu, na akasema kwamba ataharibu dunia. Lakini hata katika hili, Mungu alikuwa mwenye rehema. Aliwapa watu hawa waovu miaka 120 kusikia neno Lake na kutubu.

Hata hivyo, Mungu alionyesha neema yake kwa mtu anayeitwa Nuhu. Alimwambia Nuhu ajenge safina kwa sababu angeiharibu dunia. Alimwambia urefu, urefu na upana wa upinde, aina ya kuni itakayotumiwa, idadi ya sakafu inapaswa kuwa nayo, na paa, dirisha na mlango. Nuhu alimwamini Mungu na kumtii. Alifanya kila kitu ambacho Mungu alimwambia afanye.

Nuhu alipokuwa akijenga safina, aliwaonya watu kwamba Mungu angeleta hukumu. Lakini hawakusikiliza. Safina ilipokamilika, Mungu alimletea Nuhu jozi ya kila aina ya wanyama na ndege (dume na jike), na saba za kila spishi ambazo zingetumika kwa dhabihu. Wote waliingia ndani ya safina. Kisha akamwambia Nuhu aingie ndani ya safina na mkewe na wanawe watatu, pamoja na wake zao. Wote waliingia kupitia mlango mmoja, na Mungu mwenyewe akafunga mlango.

Mvua ilianza kunyesha. Mungu akafungua chemchemi kutoka kwenye vilindi vya dunia na maji yakamwagika. Kwa siku arobaini na usiku arobaini, mvua ilinyesha na maji yaliongezeka hadi ikafunika milima mirefu zaidi. Kila mtu aliyekuwa nje ya safina aliangamizwa kwa sababu hawakumwamini Mungu. Lakini wote waliokuwa ndani ya safina waliokolewa kutokana na uharibifu kwa rehema na neema ya Mungu.

Mungu hakuwaacha wale waliokuwa ndani ya safina. Mvua ilikoma na mafuriko yalipungua. Mungu alimwambia Nuhu na wale wote waliokuwa ndani ya safina waende kwenye nchi

kavu. Mara moja, walipotoka kwenye safina, Nuhu alitoa dhabihu ili kumwabudu Mungu na kumshukuru kwa kuwaokoa ndani ya safina.

Mungu alikubali dhabihu ya Nuhu. Akambariki Nuhu na kumwambia, "Ongezeka idadi na ujaze dunia." Mungu aliweka upinde wa mvua angani kama ishara kwamba hataiharibu tena dunia kwa gharika. Hii ni mara ya pili kumsikia Mungu akiwaambia watu, "Zidisheni na kujaza dunia." Je, unafikiri kwamba wazao wa Nuhu watatii amri ya Mungu? Katika akaunti yetu inayofuata, tutaona kama wanamtii Mungu au la.

Baada ya kusimulia, uliza maswali yafuatayo:

1. Uliona nini kuhusu tabia na sifa za Mungu katika masimulizi ya leo?
 - *Mungu aliwahukumu waovu ambao hawakumwamini. Kutokana na hili tunaona kwamba Mungu ni mtakatifu na mwenye haki. Anadai kifo kama adhabu ya dhambi.*
 - *Mungu aliwahukumu waovu na wasioamini, lakini alimrehema na kumsamehe Nuhu. Mungu yuko juu ya yote na kichwa cha wote.*
 - *Mungu alimwokoia Nuhu na familia yake. Hii inatuonyesha kwamba Mungu ni mwenye rehema, na mwenye huruma kwa wenye dhambi.*
2. Na unaona nini juu ya hali ya mwanadamu katika hadithi hii?
 - *Watu wote walikuwa waovu zaidi na wasioamini (isipokuwa wale ambao Mungu alikuwa amewapa neema). Watu wote ni wenye dhambi na wanahitaji Mwokozi. Hatuwezi kujiokoa wenyewe.*
 - *Nuhu alimwamini Mungu na kumtii, na akaokolewa. Kutokana na hili tunajifunza kwamba mwanadamu anaweza tu kumkaribia Mungu kwa njia aliyochagua, na kwamba ni kwa imani tu kwamba anaweza kumpendeza Mungu na kuokolewa.*
3. Watu walikuwaje katika siku za Nuhu? - *Walikuwa waovu sana.*
4. Na Nuhu? Je, yeye pia alikuwa mwenye dhambi? - *"Ndio."*
5. Tunajuaje kwamba hata Nuhu alikuwa mwenye dhambi? - *Tunajua hii kwa sababu Nuhu alirithi asili ya dhambi kutoka kwa babu yake Adamu, kama sisi sote.*
6. Nuhu alifanya nini ili kujifanya astahili na kutunzwa ndani ya safina? - *Nuhu na familia yake hawakufanya chochote kustahili kuokolewa. Wamepokea neema ya Mungu ya kuamini na kutii.*
7. Kwa nini Mungu aliwaangamiza wengine? -- *Kwa sababu ya uovu wao na asili ya dhambi. Walikataa kumwamini Mungu na hawakumtii.*
8. Je, Mungu alimruhusu Nuhu kujenga safina jinsi alivyotaka? - *Hapana, Mungu alimweleza Nuhu maelezo yote ya jinsi safina ilivyojengwa.*
9. Kwa nini Mungu alileta gharika duniani? - *Ilikuwa hukumu yake juu ya wale ambao hawakumwamini na hawakutubu. Mungu ni mtakatifu. Hawezi kustahimili dhambi. Alisema kwamba matokeo ya dhambi ni kifo.*
10. Je, Mungu alikuwa na mamlaka ya kuwaangamiza watu na wanyama hawa wote? *Ana mamlaka yote juu ya kila kitu na kila mtu kwa sababu Yeye ndiye muumba wao.*
11. Wale waliookolewa waliingiaje safina? Kulikuwa na milango mingapi ya kuingia ndani ya safina? *Waliingia kwa mlango mmoja, ili kuokolewa.*
12. *Nani alifunga mlango? "Mungu ameifunga."*
13. Kuna mtu yeyote nje ya safina ameishi? - *Hapana. Wale wote waliokuwa nje ya usalama wa safina walikufa. Ni wale tu walioingia kwenye mlango mmoja walionusurika.*

9 Mnara wa Babeli

Kumbuka kwa msimulizi: Kwa kuwa simulizi hili ni fupi sana, itakuwa wakati mzuri wa kukagua masimulizi yote ya zamani. Kabla ya kusimulia hadithi, angalia ikiwa wanaweza kusimulia hadithi tangu mwanzo. Kagua baadhi ya maswali muhimu.

Mada ya simulizi: Mungu aliwatawanya watu kutoka Mnara wa Babeli

Maandiko: Soma Mwanzo 11:1–9 mara tatu au nne.

Simulizi kwa Ufupi: Kama tulivyosikia mara ya mwisho, Mungu alimwambia Nuhu na familia yake wazae na kujaza dunia. Je, walitii? Ndiyo, walizaa matunda na kuongezeka, lakini walipofika kwenye uwanda mkubwa tambarare ambao ulionekana kama mahali pazuri pa kuishi, wazao wa Nuhu waliamua kwamba badala ya kwenda duniani kote, walichagua kuishi pamoja katika sehemu moja. Walipanga kujenga jiji kubwa. Mbali na kutomtii Mungu katika mambo haya, waliamua kujenga mnara mkubwa ambao ungefika mbinguni. Walitaka kumfikia Mungu kwa nguvu zao wenyewe na kujifanya maarufu.

Lakini Mungu alijua hasa kile walichokuwa wakifikiria na kufanya! Wakati huo, kila mtu alizungumza lugha moja, kwa hivyo Mungu aligawanya lugha yao katika lugha kadhaa tofauti. Hii ilimaanisha kuwa hawakuweza tena kuwasiliana na kila mmoja na kwa hivyo hawakuweza tena kutekeleza mradi wao. Kwa kuwa hawakuweza kuwasiliana, wale wote waliozungumza lugha moja walikwenda pamoja mahali pamoja, na vivyo hivyo wale wote waliozungumza lugha nyingine. Kwa njia hii, Mungu alieneza watu ulimwenguni kote. Mungu ana nguvu zote juu ya uumbaji wake.

Unaweza kujiuliza ikiwa baada ya haya watu walianza kumwamini Mungu na kumtii. Subiri simulizi linalofuata!

Baada ya kusimulia, waulize maswali yafuatayo:

1. Ulielewa nini kuhusu Mungu katika masimulizi ya leo?
 - *Mungu yuko juu na anatawala juu ya uumbaji wake - katika kesi hii, anatawala wanadamu.*
 - *Mungu alijua hasa kile walichokuwa wakifikiria na kupanga. Mungu anajua kila kitu.*
 - *Mungu hakuwaangamiza wakati hawakumtii. Badala yake, aligawanya ndimi zao ili kuwafanya wajaze dunia. Mungu ni mwenye rehema.*
2. Na uliona nini juu ya tabia ya mwanadamu katika simulizi hili?-- *Hawakumtii Mungu na walitaka kujitengenezea jina. Hii inatuonyesha kwamba mwanadamu ni mwenye dhambi na mwenye ubinafsi. Anahitaji Mwokozi. Pia tunaona kwamba walikuwa wamepanga kufika mbinguni kwa kujenga mnara, lakini mwanadamu anaweza tu kuja kwa Mungu kwa njia ambayo Mungu anachagua, sio kwa njia ambayo mwanadamu anajichagulia mwenyewe.*
3. Kwa nini watu hawa walitaka kujenga mji na mnara? -- *Walijenga mji ili wasitawanganye duniani kote, kama Mungu alivyosema. Kwa kujenga mnara, walitaka kufanya jina lao kuwa maarufu na kufikia angani kwa nguvu zao wenyewe.*
4. Je, Mungu alijua walichokusudia kufanya? *Mungu anajua kila kitu.*
5. Mungu alifanya nini kuwafanya watii amri yake ya kujaza dunia? - *Mungu alichanganya ndimi zao ili wasiweze kuwasiliana tena.*
6. Hatimaye, watu walifanya nini? -- *Walikwenda sehemu tofauti na kujaza dunia, kama vile Mungu alivyowaambia wafanye.*

10 Wito wa Ibrahimu

Mada ya Simulizi: Mungu alimwongoza Ibrahimu na kumpa ahadi

Msaada katika kuandaa akaunti hii: Kama sehemu ya kuandaa akaunti hii, inaweza kukusaidia kusoma (au kusoma tena) kile kilicho katika kiambatisho mwishoni mwa kitabu hiki: 1) "Ninahitaji kuelewa nini kuhusu **Mwokozi** kama inavyoonekana katika Agano la Kale?" (katika ukurasa wa 82) na "Ninahitaji kuelewa nini kuhusu **taifa la Israeli** katika Agano la Kale?" (ukurasa wa 91) Hutawaambia habari hii watu unaowaambia, lakini itakupa msingi mzuri wa kuelewa kile Mungu alikuwa akifanya wakati alimchagua Ibrahimu kuwa baba wa taifa la Israeli.

Zaidi ya hayo, itakuwa na manufaa kwako kusoma ahadi ya Mungu katika ★Mwanzo 15:6 na

★Mwanzo 18:14 kama sehemu ya simulizi hili. Weka alama kwenye mistari hii kwa penseli katika Biblia yako na uweke alama kwenye maeneo kwa kipande kidogo cha karatasi ili uwe tayari kuyasoma wakati unafaa. Zimejumuishwa katika masimulizi mafupi yaliyotanguliwa na nyota ★ ili uweze kuona jinsi zinavyofaa katika simulizi.

Maandiko: Soma mistari ifuatayo mara tatu au nne: Mwanzo 11:10-32; 12:1-7; 15:1-6 na 12-16; 16:1-16; 17:1-5 na 15-19; 18:1-15; na Yohana 24:2-3

Simulizi kwa ufupi: Karibu na Ghuba ya Uajemi, kulikuwa na jiji linaloitwa Uru. Baadhi ya wazao wa Shemu mwana wa Nuhu waliishi huko. Wengi wao walikuwa wameacha kumwabudu Mungu mmoja wa kweli, na walikuwa wameanza kuabudu roho wengine kama miungu. Lakini mmoja wa watu hawa, ambaye jina lake lilikuwa Abram, aliendelea kumwabudu Mungu wa kweli. Abram na mkewe, Sarai, walikuwa wazee, lakini hawakuwa na watoto kwa sababu Sarai alikuwa tasa. Abram alipokuwa na umri wa miaka sabini na tano, Mungu wa pekee wa kweli alimwita na kumwambia aende katika nchi ambayo angemwonyesha.

Wakati huo, Mungu aliahidi Abram kwamba angemfanya kuwa taifa kubwa. Alisema atambariki na kufanya jina lake kuwa kubwa. Mungu alisema kwamba Abram atakuwa baraka ambayo ulimwengu wote utabarikiwa. Ahadi hii inaonyesha kwa mara nyingine tena kwamba kusudi la Mungu wa kweli tangu uumbaji lilikuwa kujaza ulimwengu na watu ambao wangemheshimu na kumtukiza kama Mungu pekee wa kweli.

Fikiria juu yake! Kama mzee, ingekuwa vigumu sana kwa Abram kuondoka nyumbani kwake. Aliposikia Mungu akisema kwamba angemfanya kuwa taifa kubwa, bila shaka, Abram mara moja alifikiria ukweli kwamba yeye na Sarai walikuwa wazee na hawawezi kupata watoto. Abram alifanya nini? Neno la Mungu linatuambia kwamba alimwamini Mungu na kumtii. Yeye na Sarai waliondoka katika nchi yao, na Mungu akawaongoza hadi nchi ya Kanaani.

Huko Kanaani, Mungu alimtokea Abram tena na kuahidi kwamba atampa nchi hii hiyo, nchi ya Kanaani, kama urithi. Alisema kwamba Abram na Sarai watapata mtoto wa kiume, na kwamba wazao wake watakuwa wengi, kama mchanga wa bahari na nyota za anga! Mungu alimwambia Abram kwamba wazao wake watakuwa watumwa katika nchi ya kigeni kwa miaka 400, lakini baada ya hapo, wangeondoka na kurudi katika nchi hii ambayo

Mungu alikuwa amewaahidi. Neno la Mungu linatuambia kwamba ★ *Abramu alimwamini Bwana, na Mungu alimhusisha hili kama haki. Kwa sababu alimwamini Mungu, Mungu alimwona kuwa mtu mwadilifu.*

Sarai alifikiria juu ya miaka yake sabini na tano na hali yake ya kutoweza kupata watoto. Alifikiria juu ya mumewe, ambaye sasa alikuwa na umri wa miaka themanini na tano. Kwa hakika walikuwa wamepita umri wa kawaida wa kupata watoto. Kwa hivyo, Sarai alipendekeza kwa Abramu kwamba alale na mjakazi wake, Hagari, na kwamba mtoto ambaye angetokana na muungano huu atakuwa kama mtoto wake mwenyewe. Abramu alikubali. Alilala na Hagari, akapata ujauzito, na mtoto aliyezaliwa aliitwa Ishmaeli. Lakini Ishmaeli hakuwa mtoto ambaye Mungu alikuwa amemuahidi.

Mungu aliendelea kuahidi kwamba Abramu na Sarai watapata mtoto wao wenyewe. Mungu alibadilisha jina la Abramu kuwa "Ibrahimu," ambalo linamaanisha "baba wa mataifa mengi." Na akabadilisha jina la Sarai kuwa "Sara," akisema kwamba atambariki na atakuwa mama wa mataifa mengi, ili kueneza mpango Wake wa kuijaza dunia na watu ambao wangemheshimu na kumtukiza kama Mungu wa pekee wa kweli.

Miaka mingi baadaye, Mungu alimtokea Ibrahimu na kusema, "Mwaka ujao Sara atazaa mtoto wa kiume." Sarah aliposikia haya, alicheka moyoni mwake. Hakuamini kwamba yeye, mwanamke mzee tasa, angeweza siku moja kuzaa mtoto. Lakini Mungu akamwambia, ★ *"Je, kuna kitu kigumu sana kwa Bwana?"* Hizi ni ahadi za kushangaza ambazo Mungu aliwapa Ibrahimu na Sara! Je, unafikiri Mungu atatimiza ahadi yake? Je, kweli watakuwa na mtoto wao wenyewe? Njoo kwenye simulizi linalofuata na utasikia kinachoendelea.

Baada ya kusimulia, waulize maswali yafuatayo:

1. Ni sifa gani za Mungu ambazo umegundua katika akaunti ya leo?
 - *Tumeona kwamba Mungu anawasiliana nasi.*
 - *Tumeona kwamba Mungu alimchagua Abramu kwa mpango wake maalum wa kubariki mataifa yote. Mungu ni Mungu mwenye rehema, mwenye rehema, na mwenye upendo.*
2. Na umejifunza nini juu ya mwanadamu kutoka kwa akaunti hii? - *Ingawa Ibrahimu alikuwa mtu kama sisi wengine, alimwamini Mungu kama Nuhu. Ibrahimu aliondoka katika nchi yake na aliamini kwamba Mungu angemfanya kuwa taifa kubwa, ingawa yeye na Sara walikuwa wazee na hawakuweza kupata watoto. Alimwamini Mungu, na Mungu alimwona kuwa mtu mwadilifu. Hii inatusaidia kuelewa kwamba:*
 - *tunaweza tu kuja kwa Mungu kupitia njia ya Mungu, na sio yetu wenyewe,*
 - *kwamba lazima tumwamini Mungu ili kumpendeza,*
 - *ikiwa tunajua kile ambacho Mungu anatutaka tufanye, na ikiwa tunaamini na kutenda ipasavyo, Mungu anatuona kuwa wenye haki.*
3. Ibrahimu alifanya nini ili kustahili ahadi hizi nzuri za Mungu? - *Ibrahimu hakufanya chochote! Alikuwa mwenye dhambi kama kila mtu mwingine.*
4. Hii inatonyesha nini juu ya Mungu? - *Ni Mungu ambaye alichagua kuonyesha neema yake kwa Ibrahimu. Yeye ni Mungu wa neema kwa watu ambao hawastahili.*
5. Mungu aliahidi kwamba atamfanya Ibrahimu kuwa taifa kubwa. Kwa nini ahadi hii haikuwezekana kwa Ibrahimu na Sara? - *Kwa sababu yeye na mkewe wote walikuwa wamezidi umri wa kuzaa, na kwa sababu Sarah hakuwa na uwezo wa kupata watoto.*
6. Mungu anasema, "Katika wewe, Ibrahimu, watu wote wa ulimwengu watabarikiwa." Je, wewe ni mmoja wa watu wa ulimwengu? Msimulizi: *Mpe kila mtu fursa ya kuzungumza*

juu ya urithi wao wa kikabila au kikabila na kukubali kwamba wao ni sehemu ya watu wa ulimwengu.

7. Kama mshiriki wa watu wa ulimwengu huu, umepokea baraka zako?

Msimulizi: *Uliza swali hilo. Wengine wanaweza kujaribu kujibu, wengine hawawezi. Usiseme zaidi kwa wakati huu. Wacha wafikirie juu yake kwa sekunde chache, kisha uendelee kwenye swali linalofuata.*

8. Mungu aliahidi Sarah kwamba atapata mtoto wa kiume. Akasema, "Je, kuna kitu kigumu sana kwa Bwana?" Unafikiria nini? Je, kuna kitu chochote kigumu sana kwake? "*Mungu ndiye kichwa cha vitu vyote.*" *Yeye ni Mwenyezi. Hakuna kitu kigumu sana kwake.*
9. Je, unakumbuka ahadi muhimu ambayo Mungu alitoa katika akaunti zetu za mapema kuhusu habari njema ya uzao wa mtu ambaye angekuwa baraka kwa kila mtu? Ahadi ilikuwa nini, na ilitolewa kwa nani? - *Mungu aliwaahidi Adamu na Hawa kwamba mmoja wa wazao wa Hawa ataponda kichwa cha Shetani.*
10. Kwa nini Mungu alimkubali Ibrahimu na kumwona kuwa mwenye haki wakati alikuwa mwenye dhambi? - *Mungu alimpokea na kumhukumu kuwa mwadilifu kwa sababu Ibrahimu alimwamini Mungu. Neno la Mungu linasema, " Bila imani, haiwezekani kumpendeza Mungu."*

11 Ibrahimu na Isaka

Mada ya Simulizi: Mungu alitimiza ahadi yake kwa Ibrahimu na Sara. Mungu alimwokoia Isaka kutoka kwa kifo.

Msaada katika utayarishaji wa hadithi hii:

1. *Neno la Mungu linatuambia kwamba Mungu alimwambia Ibrahimu amtoe mwanawe Isaka kama dhabihu kwa Bwana. Hata hivyo, kuna dini nyingine inayofundisha kwamba Ibrahimu alimtoa Ishmaeli, sio Isaka. Ikiwa mmoja wa wasikilizaji wako atakuambia hivi, waambie tu kwamba tayari unajua tofauti hii, lakini kwamba unasimulia hadithi kama ilivyoandikwa katika Neno la Mungu. Usibishane juu yake.*
2. *Baada ya kujiandaa kusimulia hadithi, unaweza kutaka kusoma tena "Ninahitaji Kuelewa Nini Kuhusu Dhabihu za Agano la Kale?" ambayo iko kwenye ukurasa wa 86 mwishoni mwa kitabu hiki. Itaburudisha akili yako juu ya kile Mungu alikuwa akifanya wakati alimpa mwana-kondoo kutoa dhabihu badala ya Isaka. Tena, hautakuwa ukielezea haya yote kwa wasikilizaji wako, lakini itakusaidia tu kusimulia hadithi kwa uwazi zaidi.*

Maandiko: Soma mistari ifuatayo mara tatu au nne: Mwanzo 21: 1-3; 22: 1-19; Waebrania 11: 17-19.

Simulizi kwa ufupi: Mungu alifanya kile alichoahidi. Mwaka mmoja baada ya kusikia ahadi ya mwisho ya Mungu, Sara alimpa Ibrahimu mtoto wa kiume. Walimwita "Isaka." Alikuwa mtoto ambaye Mungu alikuwa ameahidi. Wakati Isaka alikuwa kijana tu, Mungu alimwambia Ibrahimu amtoe Isaka dhabihu kama sadaka ya kutekelezwa kwa Mungu. Ingawa amri hii ilikuwa ngumu sana kwake, Ibrahimu alikumbuka na kuamini ahadi ambazo Mungu alikuwa ametoa kwake, kwamba Mungu angemfanya kuwa taifa kubwa, na kwamba familia zote za dunia zitabarikiwa naye.

Alimwambia Isaka kwamba wangetoa dhabihu kwa Mungu, na wakaelekea mahali ambapo Mungu alikuwa amemwonyesha. Njiani, Isaka alisema, "Baba, tunaleta moto na kuni kwa dhabihu. Mwana-kondoo wa dhabihu yuko wapi? Ibrahimu akajibu, "Mungu atamtunza mwana-kondoo, mwanangu."

Ibrahimu alipofika mahali ambapo dhabihu ilipaswa kutolewa, alijenga madhabahu. Akamchukua mwanawe, Isaka, akamfunga, na kumlaza juu ya madhabahu. Alichukua kisu chake na kukiinua juu ya mtoto wake mpendwa. Alipokuwa akifanya hivi, Mungu alimwita na kusema, "Ibrahimu! Usifanye chochote kwa mwanao. Sasa najua kwamba kweli unamwogopa Mungu kwa sababu hukunikana mwanao wa pekee."

Ibrahimu alipokuwa akimwachilia Isaka, aliona kondoo aliyeshikwa na pembe kwenye kichaka kilichokuwa karibu. Kwa sababu ilishikwa na pembe zake badala ya mwili wake, hakukuwa na matangazo kwenye mnyama huyo. Mungu alikuwa amepanga mnyama mkamilifu wa kutoa mtoa badala ya Isaka! Mara moja, na kwa furaha kubwa, Ibrahimu alimfunga kondoo huyu, akamweka juu ya madhabahu, akamuua, na kumtoa dhabihu kwa Mungu badala ya Isaka.

Ibrahimu aliita mahali hapa "Bwana atatoa." Ibrahimu alielewa na kuamini kwamba wokovu hutoka tu kutoka kwa mkono wa Mungu.

Kwa hivyo Isaka aliokolewa kutoka kwa kifo huko mlimani. Lakini Mungu alikuwa ameahidi kwamba Ibrahimu atakuwa taifa kubwa. Mtoto sio taifa kubwa! Je, inawezekana kwamba, kutoka kwa mtoto mmoja, wazao wa Ibrahimu hukua kama idadi ya nyota angani na mchanga wa bahari? Endelea kuja na kusikiliza simulizi!

Baada ya kusimulia, uliza maswali yafuatayo:

1. Unaelewa nini kuhusu sifa za Mungu kutoka kwa simulizi hili?
 - *Mungu alitimiza ahadi yake kwa Ibrahimu na Sara na kuwapa mtoto, ingawa haikuwezekana kibinadamu. Hii inatuonyesha kwamba Mungu ni Mwenyezi, na pia kwamba anatimiza ahadi zake zote.*
 - *Mungu amepanga dhabihu kamili itakayotolewa mahali pa Isaka. Hii inatuonyesha nguvu za Mungu juu ya viumbe vyote.*
2. Umejifunza nini juu ya mwanadamu kutoka kwa akaunti hii? - *Ibrahimu alimwamini Mungu na ahadi zake. Sisi pia lazima tuwe na imani ili kumpendeza Mungu.*
3. Ibrahimu na Sara walikuwa na mtoto wao wenyewe, kama Mungu alivyosema. Kwa nini Mungu alitimiza ahadi yake kwao? - *Mungu ametimiza ahadi yake kwa sababu yeye ndiye ukweli. Ikiwa anasema kitu, yeye hufanya kila wakati. Mungu daima anatimiza ahadi zake.*
4. Je, kweli Mungu alikuwa na mamlaka ya kumwambia Ibrahimu atoe mtoto wake kama dhabihu? *Mungu ana mamlaka yote juu ya kila mtu na kila kitu kwa sababu Yeye ndiye Muumba wao. Yeye ndiye aliyempa Isaka uhai, na alikuwa na mamlaka ya kuichukua.*
5. Je, Isaka alistahili kufa?" *Isaka alistahili kufa kwa sababu alikuwa mwenye dhambi, baba yake Ibrahimu tu na kama sisi sote.*
6. Kwa nini Ibrahimu alikubali kumfunga Isaka, na kwa nini alikuwa tayari kumtoa kama dhabihu? - *Kwa sababu Mungu alikuwa ameahidi kwamba angemfanya Ibrahimu kuwa taifa kubwa. Ibrahimu alijua kwamba Mungu hawezi kusema uwongo, na kwa hivyo alikuwa na imani kubwa kwa Mungu. Neno la Mungu linatuambia kwamba hata aliamini kwamba Mungu angemfufua Isaka kutoka kwa wafu ikiwa angemuua.*

7. Ilikuwa ni bahati tu kwamba walimpata mwana-kondoo amekamatwa msituni? Mwana-kondoo anatoka wapi? " *Haikuwa bahati tu! Mungu mwenyewe alimweka mwana-kondoo hapo ili Ibrahimu na Isaka wapate kwenye kichaka.*
8. Mbali na Mungu, kulikuwa na mtu mwingine yeyote ambaye angeweza kumwokoia Isaka? *Tumaini lao pekee lilikuwa Mungu.*
9. Walipotoka nyumbani, na hata wakati Isaka alikuwa amefungwa kwenye madhabahu, wazo pekee la Ibrahimu lilikuwa kwamba Isaka angekufa. Lakini ni nani aliyekufa badala yake? " *Mwana-kondoo alikufa mahali pa Isaka.*"

12 Yakobo na Esau

Mada ya Simulizi: Watoto wa Isaka, Yakobo, na Esau

Maandiko: Soma vifungu vifuatavyo mara tatu au nne: Mwanzo 25:19-34; 27:1-45; 28:1-15; na 29:1

Simulizi kwa ufupi: Isaka alipokuwa mtu mzima, alioa mwanamke kutoka eneo la nyumbani la wazazi wake. Jina lake lilikuwa Rebecca. Rebecca alipata ujauzito wa mapacha. Hata kabla ya mapacha hao kuzaliwa, Mungu alijua yote kuwahusu. Alimwambia Rebeka kwamba kulikuwa na mataifa mawili ndani yake, na kwamba mzee angemtumikia mdogo.

Mapacha hao walipozaliwa, mkubwa aliitwa Esau. Esau alikuwa mwindaji, na hamu yake ilikuwa hasa kwa mambo ya ulimwengu. Hakuthamini ahadi za Mungu. Pacha mdogo zaidi aliitwa Jacob. Alikuwa mtu mtulivu ambaye alikuwa na shughuli nyingi karibu na hema zao. Alitaka kupokea ahadi za Mungu. Rebeka alimpenda Yakobo kuliko Esau, na baba yao, Isaka, alimpenda Esau kuliko Yakobo.

Siku moja, Esau aliporudi nyumbani kutoka kwa uwindaji, alimkuta Yakobo akiandaa chakula. Alikuwa na njaa sana na akasema, "Nipe chakula! Nitakufa kwa njaa! Yakobo akajibu, "Nipe haki yako ya kwanza ya mzaliwa wa kwanza." Esau alikubali na kula chakula hicho badala ya urithi wake. Alithamini tumbo lililojaa zaidi ya baraka za haki yake ya mzaliwa wa kwanza.

Muda fulani baadaye, baba yao Isaka, ambaye alikuwa mzee na kipofu, alimwita Esau. Alimwambia Esau aende kuchukua nyama ya mwitu na kumpikia. Akamwambia, "Baada ya kula, nitakubariki kwa baraka maalum, kwa kuwa ninakaribia kufa." Kwa hivyo Esau akaenda kuwinda.

Rebeka alisikia haya yote na kumwambia Yakobo kwamba hii ilikuwa nafasi yake ya kupokea baraka badala ya Esau. Alimwambia aende kuchukua mbuzi, kisha akaandaa chakula maalum ambacho mumewe alipenda. Rebeka alifunga ngozi ya mbuzi mikononi na shingoni mwake, ili Yakobo aonekane mwenye nywele kama Esau. Akamvika nguo za Esau, kisha akaingia nyumbani kwa baba yake na chakula ambacho Rebeka alikuwa ameandaa. Mwanzoni, Isaka hakuamini kwamba alikuwa Esau, lakini Yakobo alisisitiza kwamba yeye ni Esau. Kwa kuwa Isaka hakuweza kuona vizuri, kwa hivyo alidanganywa

na mtoto wake. Alimbariki Yakobo kwa urithi wa ahadi zote za Mungu ambazo zilikuwa zimepewa Ibrahimu.

Kwa kweli, Esau aliporudi kutoka kwa uwindaji na kujua yote yaliyotokea, alikasirika sana, alikasirika sana hivi kwamba alipanga kumuua Yakobo. Kwa baraka za wazazi wake, Jacob alikimbilia katika nchi ya mama yake. Usiku mmoja, alipokuwa barabarani, Mungu alimtokea katika ndoto. Katika ndoto hii, Mungu mwenyewe alimpa Yakobo ahadi zile zile ambazo alikuwa ametoa kwanza kwa Ibrahimu na kisha kwa Isaka.

Je, inawezekana kwamba familia ya Yakobo imeunganishwa tena? Katika masimulizi yafuatayo, utasikia mambo ya kushangaza!

Baada ya kusimulia, waulize maswali yafuatayo:

1. Ulielewa nini kuhusu Mungu kutokana na simulizi hili?
 - *Hata kabla ya mapacha hao kuzaliwa, Mungu alimwambia Rebeka kwamba mkubwa atamtumikia mdogo. Mungu anajua kila kitu, hata kabla ya hii kutokea.*
 - *Ahadi za Mungu ni za kweli! Ahadi ya kuja kwa Mwokozi iliendelea kupitia Ibrahimu, kisha kwa Isaka, na sasa kwa Yakobo. Mungu hasahau kamwe ahadi zake.*
2. Ni nini maoni yako ya mwanadamu kutoka kwa akaunti hii? - *Yakobo na Esau wote walikuwa wenye dhambi. Mmoja hakuthamini ahadi za Mungu, na mwingine alichukua fursa ya ndugu yake na kumdanganya baba yake. Hii inathibitisha kwamba watu wote ni wenye dhambi na wanahitaji Mwokozi. Hawawezi kujiokoa wenyewe.*
3. Mungu alijuaje kwamba mzee angemtumikia mdogo hata kabla ya mapacha hao kuzaliwa? - *Mungu alijua hii kwa sababu Yeye ndiye Muumba wa kila mtu, na anajua na kupanga vitu vyote.*
4. Ni tofauti gani ulizoziona kati ya Esau na Yakobo? - *Esau hakuthamini ahadi za Mungu. Aliishi kwa kila siku tu badala ya kutazama siku zijazo kwa imani katika Mkombozi aliyeahidiwa. Yakobo pia alikuwa mwenye dhambi, lakini alithamini ahadi za Mungu.*
5. Kwa nini Mungu hajasahau ahadi alizotoa kwa Adamu, Ibrahimu, na Isaka? - *Hajasahau ahadi zake kwa sababu habadiliki na atafanya kile alichoahidi kila wakati.*

13 Yusufu huko Misri

Mada ya Simulizi: Mungu aliokoa familia ya Yakobo kupitia mwanawe, Yusufu.

Msaada katika utayarishaji wa hadithi hii: Kilichoandikwa hapa ni kifupi sana na kinaelezea tu mambo makuu ya hadithi hii. Soma masimulizi haya yote ya maandiko hapa chini. Hata ikiwa ni ndefu sana, isome mara tatu au nne ili kupata mtiririko na maelezo ya hadithi. Utahitaji kuchagua maelezo muhimu kwa uangalifu, ili masimulizi yako yasiwe marefu sana.

Tunapendekeza usome dondoo kutoka ★Mwanzo 50:20 kama sehemu ya simulizi hili. Ukiamua kufanya hivyo, weka alama mahali hapo mapema katika Biblia yako ili uweze kupata haraka. Kwa kuongezea, maswali yanayofuata somo ni pamoja na kusoma kutoka Mwanzo 45: 7-8 na Mwanzo 50:20. Tena, ziweke alama na tayari kusoma.

Ikiwa wasikilizaji wako hawajui jina la "Farao," eleza kwamba katika nchi ya Misri katika siku za Yakobo, mtawala wa nchi hiyo alitwa "Farao." Hii ni sawa na matumizi yetu ya sasa ya neno "mfalme."

Maandiko: Soma vifungu vifuatavyo mara tatu au nne: Mwanzo 32:27–30; 33:1-12; 37 na 39; 41:1—49; sura ya 42, 43, 44 na 45; na 46: 1-7

Simulizi kwa ufupi: Unakumbuka kwamba Yakobo alimkimbia Esau. Miaka mingi baadaye, alirudi Kanaani na wake zake na wana kumi na wawili. Hasira ya Esau ilikuwa imepungua kwa miaka mingi, na akamkubali ndugu yake tena. Yakobo aliporudi, Mungu alibadilisha jina la Yakobo kuwa "Israeli." Kuanzia wakati huo na kuendelea, familia yake ilijulikana kama "wana wa Israeli," na baadaye walijulikana kama "Waisraeli."

Kati ya wanawe kumi na wawili, Yusufu alikuwa kipenzi cha Yakobo. Kwa kweli, hii iliwafanya kaka zake wakubwa kuwa na wivu sana. Mungu alimpa Yusufu ndoto. Mmoja wao aliwasilisha miganda ya ngano ya ndugu zake wakisujudu mbele ya mganda wa Yusufu. Nyingine ilikuwa kwamba jua, mwezi, na nyota kumi na moja zilisujudu mbele yake. Yusufu alipowaambia ndugu zake kuhusu ndoto hizi, walimchukia zaidi. Walimchukia sana hivi kwamba walitaka kumuua, lakini badala yake walimuua utumwani katika nchi ya Misri.

Huko Misri, Yusufu alikuwa akifanya kazi katika nyumba ya mtu aliyeitwa Potifari. Siku moja, mke wa Potifari alimshtaki bila sababu. Potifa aliamini uwongo wa mkewe na akamtupa Yusufu gerezani. Yusufu, licha ya matatizo haya yote, aliendelea kumwamini Mungu.

Ilikuwa huko, gerezani, ambapo Yusufu alikutana na watumishi wawili wa Farao. Mungu alimpa Yusufu uwezo wa kuelezea ndoto za watu hawa. Miaka kadhaa baadaye, Farao anapoota ndoto za kutatanisha, mmoja wa watu hawa anamwambia jinsi Yusufu alivyoieleza ndoto yake gerezani. Farao alimtoa Yusufu gerezani na kumwambia juu ya ndoto zake, na Mungu alimruhusu Yusufu kumweleza maana ya ndoto hizi. Kama matokeo, Farao alimfanya Yusufu kuwa afisa muhimu katika ufalme wake, na kupitia mipango ya busara, Yusufu aliweza kuokoa nchi kutoka kipindi cha njaa kali.

Huko Kanaani, familia ya Yakobo pia ilikuwa ikisumbuliwa na njaa, kwa hivyo baadhi ya ndugu za Yusufu walikwenda Misri kutafuta chakula. Hawakumtambua kaka yao na wakamsujudia. Baada ya kuwajaribu ili kuona kama mioyo yao ilikuwa imebadilika, Yusufu alijifunua kwao. Mwanzoni, ndugu waliogopa kwamba Yusufu angelipiza kisasi kwao kwa kile walichomfanyia, lakini Yusufu aliwaambia ndugu zake, ★"Mlikusudia kuniumiza, lakini Mungu alitaka iwe mema, kuokoa maisha yenu ."

Yusufu alialika familia nzima kuja kuishi Misri ambako kulikuwa na chakula kingi, kwa hivyo Yakobo na familia yake yote walihamia Misri. Kuhesabu wana wa Yusufu, sasa walikuwa watu sabini kwa jumla.

Wazao wa Ibrahimu, Isaka, na Yakobo walikuwa wameahidiwa nchi ya Kanaani kama urithi wao, lakini sasa wote waliishi Misri. Je, wataendelea kuishi Misri? Utajua katika simulizi ifuatayo: Usikose!

Baada ya kusimulia, uliza maswali yafuatayo:

1. Niambie kile ulichokiona juu ya tabia ya Mungu katika akaunti hii.

- *Mungu ni mwenyezi. Anatawala juu ya hali zote na wanadamu wote.*
 - *Mungu anajua kila kitu.*
 - *Mungu ni Mungu mwenye rehema na mwenye rehema.*
 - *Mungu ni mwaminifu na wa kweli.*
2. Ni nini maoni yako juu ya mtu huyo kutoka kwa akaunti hii?
 - *Tabia na matendo ya ndugu za Yusufu yanatukumbusha kwamba sisi sote ni wenye dhambi na kwamba tunahitaji Mwokozi. Sote tunahitaji Mungu kutupatia kwa rehema yake njia ya kupata tena ushirika naye.*
 - *Joseph alimwamini Mungu hata wakati mambo yalikuwa yakienda vibaya sana kwake. Neno la Mungu linasema, "Bila imani, haiwezekani kumpendeza Mungu."*
 3. Eleza moja ya ndoto za Yusufu na maana yake. **Msimulizi:** Wanaweza kusema moja ya ndoto hizo mbili. Maana ni ya kipekee. - *Joseph siku moja atakuwa na nafasi ya mamlaka juu ya wazazi wake na ndugu zake.*
 4. Nani anajua matukio yajayo? - *Mungu pekee ndiye anayejua siku zijazo.*
 5. Kwa nini ndugu za Yusufu walimuza utumwani huko Misri? - *Walimchukia kwa sababu baba yao alimpenda kuliko alivyowapenda, na kwa sababu ya ndoto zake. Mwanzoni, waliamua kumuua; Kisha wakamuza utumwani.*
 6. Ikiwa Yusufu hangeenda Misri, ni nini kingetokea kwa Yakobo na familia yake wakati wa njaa kubwa?
 7. Wakati Yusufu alijifunua kwao, ndugu waliogopa kwamba angelipiza kisasi kwao, lakini Yusufu alifikiria nini juu ya madhara waliyomfanyia? - *Yusufu alisema kwamba Mungu alikuwa amemleta Misri mbele yao ili kuokoa maisha yao. Alisema sio ndugu waliompeleka huko, bali Mungu. Msimulizi:* Baada ya kusikia majibu yao, wasomee maneno ya Yusufu katika Mwanzo 45: 7-8 na Mwanzo 50: 19-20.
 8. Je, Mungu ana uwezo wa kutumia vitu vibaya kwa madhumuni mazuri? - *Ndiyo, Mungu ni mwenyezi. Anajua kila kitu na ana mamlaka juu ya maisha yetu yote.*

14 Wito wa Musa

Mada ya simulizi: Mungu alimwinua Musa ili kuwaokoa watu wake kutoka utumwani.

Maandiko: Soma vifungu vifuatavyo mara tatu au nne: Kutoka 1: 1-22; 2: 1-25; 3:1-20; 4: 1-20 na mistari ya 27-31.

Simulizi kwa ufupi: Yusufu na ndugu zake wote walikufa, pamoja na watu wote wa kizazi hiki. Wazao wa Israeli (yaani, Yakobo) wanaendelea kuongezeka kwa idadi na utajiri huko Misri. Miaka mingi ilipita, na mfalme mpya akaanza kutawala Misri. Hakujua Yusufu wala historia ya watu wa Israeli. Farao mpya alianza kuogopa idadi na nguvu za watu hawa, kwa hivyo akawafanya kuwa watumwa wake. Lakini Mungu aliendelea kuwabariki, na wakaendelea kuongezeka.

Farao aliamuru wakunga, ambao waliwasaidia wanawake wa Israeli kujifungua, waue watoto wote wa kiume walipozaliwa. Wakati hii haikuzuia ukuaji wa watu hawa, aliamuru kwamba watoto wote wa kiume watupwe kwenye Mto Nile. Lakini hata kwa upinzani huu mbaya, Mungu aliendelea kuwatunza wana wa Israeli, na waliendelea kuongezeka.

Mtoto wa kiume alizaliwa na mmoja wa wanandoa wa Israeli. Waliificha ndani ya nyumba yao kwa muda mrefu iwezekanavyo. Wakati hawakuweza tena kuificha kwa muda mrefu, mama huyo alitengeneza kikapu kidogo cha matete na kukiweka lami ndani na nje. Alimchukua mtoto wake, akamweka ndani na kuweka mashua ndogo kwenye Mto Nile. Kulingana na mpango wa Mungu, binti ya Farao alikuwa akioga kando ya mto na kumsikia mtoto akilia. Alimtoa nje ya kikapu na kuamua kumlea kama mtoto wake mwenyewe. Mwanzoni, alimruhusu mama wa mtoto kumnyonyesha na kumtunza, lakini baadaye mtoto alirudi nyumbani kwa Farao ambako aliishi kwa raha na kupata elimu bora zaidi nchini. Jina la mtoto huyu lilikuwa Musa. Akiwa mtu mzima, Musa aliona jinsi Wamisri walivyowatesa Waisraeli. Siku moja, alimuua Mmisri ambaye alikuwa akimpiga Mwisraeli. Hili lilipojulikana, Musa alikimbilia nchi nyingine ambako aliishi kwa miaka arobaini.

Katika haya yote, Mungu hakuwa amesahau ahadi zake kwa Ibrahimu, Isaka, Yakobo, na wazao wao wote. Siku moja, alipokuwa akichunga kondoo, Musa aliona kichaka ambacho kilikuwa kikiwaka lakini hakikuteketezwa. Mungu alimwita kutoka kwenye kichaka hicho na kumwambia arudi Misri kuwaongoza watu kwenye nchi ambayo walikuwa wameahidiwa. Musa, akiwa amejawa na hofu kwa wazo la kufanya jambo kama hilo, akasema, "Mimi ni nani kwenda kwa Farao na kuwatoa watu kutoka Misri?" Mungu akamjibu, "Nitakuwa pamoja nawe."

Musa akasema, "Waisraeli wataniuliza, 'Jina la Mungu huyu aliyekutuma ni nani?'" Mungu akajibu, "Waambie kwamba Mimi NDIYE nimenituma kwenu; Mwenyezi Mungu, Mungu wa Ibrahimu, Mungu wa Isaka, Mungu wa Yakobo amenituma kwako.

Lakini Musa aliendelea na msamaha wake. Akasema, "Waisraeli hawataniamini!" Kwa hivyo Mungu alimpa Musa ishara mbili ambazo zingethibitisha kwamba Mungu alikuwa amewasiliana naye kweli. Ya kwanza ni kwamba fimbo ya Musa iligeuka kuwa nyoka na kisha ikawa fimbo tena. Pili, Mungu alimwambia Musa aweke mkono wake kwenye vazi lake. Alipoitoa, ilikuwa imefunikwa na ukoma na alipoirudisha kwenye vazi lake, mkono wake ulirudi katika hali ya kawaida.

Hata pamoja na haya yote, Musa alipaza sauti, "Mungu, siwezi kusema vizuri." Mungu akasema, "Nenda! Nitakufundisha nini cha kusema. Lakini Musa akaomba, "Tuma mtu mwingine!" Mungu akasema, "Yako, Ndugu Aaron yuko njiani hapa sasa hivi." Utamwambia chochote nitakachokuambia, naye atasema kwa niaba yako.

Hatimaye, Musa alimtii Mungu. Alichukua fimbo yake na kwenda kukutana na kaka yake Aaron. Walirudi Misri ambapo waliwaeleza Waisraeli yote ambayo Mungu alikuwa amesema. Waisraeli walipoona ishara ambazo Musa alikuwa akifanya kwa fimbo na mkono wake, waliamini kwamba Mungu angemtumia Musa kuwaongoza kutoka utumwani kwenda nchi ya ahadi.

Musa na Haruni walifanya nini ili waweze kuwatoa Waisraeli kutoka Misri? Katika masimulizi yafuatayo, utasikia haya yote!

Baada ya kusimulia, uliza maswali yafuatayo:

1. Uliona nini kuhusu sifa za Mungu katika simulizi hili?
 - *Mungu anawasiliana na mwanadamu.*
 - *Mungu ni Mungu mwenye rehema na mwenye rehema.*

- *Mungu alimwambia Musa kwamba ndugu yake Haruni alikuwa njiani kukutana naye. Mungu anajua kila kitu.*
 - *Mungu anatimiza ahadi zake. Bado alikumbuka ahadi alizokuwa ametoa kwa Ibrahimu, Isaka, na Yakobo.*
2. *Umeona nini juu ya tabia na hali ya mwanadamu? - Musa mwanzoni hakumwamini Mungu. Hii inathibitisha kwamba watu wote ni wenye dhambi. Wanapaswa kuwa na imani ya kuja kwa Mungu.*
 3. *Unadhani ni nani aliyemwongoza Farao kujaribu kuwaangamiza wana wa Israeli? - Shetani alimwongoza na kumuelekeza.*
 4. *Kwa nini Shetani alitaka kuwaangamiza? - Kwa sababu Mungu alikuwa ameahidi kumtuma Mwokozi kutoka miongoni mwa wazao wa Hawa, Ibrahimu, Isaka, na Yakobo. Shetani alitaka kuharibu mpango wa Mungu.*
 5. *Kwa hivyo hii inakuambia nini kuhusu tabia ya Shetani? -- Shetani anapigana dhidi ya Mungu na mapenzi yake. Yeye ni mwongo, mdanganyifu, na muuaji.*
 6. *Kwa nini Mungu aliendelea kuwabariki Waisraeli? - Mungu aliwabariki ili kutimiza ahadi zake. Yeye hufanya kile anachosema kila wakati.*
 7. *Mungu alisema jina lake ni mimi ndiye. Unafikiri jina hili linamaanisha nini? Jina hili linatueleza kwamba Mungu anajitegemea mwenyewe. Ni hivyo! Alikuwa kabla ya mwanzo, Yeye yuko sasa, na atakuwa milele na milele. Kwa sababu Yeye ndiye Muumba wa vitu vyote, vitu vyote viko chini ya mamlaka na amri Yake.*

15 Mapigo huko Misri

Mada ya Simulizi: Musa na Haruni walikwenda mbele ya Farao; Mungu alituma mapigo; Pasaka ya kwanza.

Msaada katika utayarishaji wa hadithi hii:

- *Kwa kuwa simulizi hili linajumuisha hadithi ya Pasaka, itakuwa ukumbusho mzuri kwako ikiwa ungetaka kusoma tena "Ninahitaji Kuelewa Nini Kuhusu Dhabihu za Agano la Kale?" ambayo inapatikana kwenye ukurasa wa 86 wa kitabu hiki.*
- *Simulizi hili linashughulikia nyenzo nyingi, kwa hivyo ikiwa hutajiandaa kwa uangalifu, itakuwa ndefu sana. Kwa upande mwingine, hadithi iliyoandikwa hapa chini ni fupi sana na haijumuishi maelezo mengi ya kuvutia. Hakikisha umesoma vifungu vifuatavyo vya Biblia mara kadhaa ili kufahamu maelezo. Taja kwa ufupi mapigo 9 ya kwanza, lakini usitoe maelezo yote ya kila moja, isije simulizi yako ikawa ndefu sana.*
- *Pigo la 10, hata hivyo, pamoja na kifo au maisha ya mzaliwa wa kwanza, ni sehemu muhimu sana ya simulizi hili, na Mungu akipita juu ya nyumba ambazo damu ya mwana-kondoo ilikuwa imewekwa alama kwenye nguzo za milango. Hakikisha umejumuisha maelezo haya yote unaposimulia hadithi.*

Maandiko: Soma yafuatayo mara tatu au nne: Kutoka sura ya 5; 6:1—8; 7 hadi 12:30

Simulizi kwa ufupi: Musa na Haruni walikwenda mbele ya Farao na kumwambia kwamba Mungu alikuwa amemwomba awaache Waisraeli waondoke Misri. Lakini Farao, ambaye

alikuwa na moyo mgumu sana, aliongeza tu mzigo wao wa kufanya kazi kwa bidii badala ya kuwaacha waende.

Mungu akamwambia Musa, "Mimi ni Mungu Mwenyezi. Niliwatokea Ibrahimu, Isaka, na Yakobo. Sijasahau agano nililofanya nao kuwapa nchi ya Kanaani. Nilisikia kilio cha Waisraeli. Waambie kwamba nitawaokoa kutoka utumwani huko Misri. Nitawafanya watu wangu mwenyewe, nami nitakuwa Mungu wao. Nitawapeleka katika nchi niliyowaahidi Ibrahimu, Isaka, na Yakobo.

Musa na Haruni wakarudi kwa Farao, na kusema, Mungu alisema, "Waache watu wangu waende!" Kwa mara nyingine tena, Farao alikataa. Hivi ndivyo Mungu alianza kuleta "mapigo" juu ya nchi ya Misri. Hizi zilikuwa ishara za kumwonyesha Farao na watu wa Misri kwamba kuna Mungu mmoja tu ambaye ni Mungu wa ukweli na nguvu. Mungu alileta mapigo haya juu ya Wamisri lakini sio juu ya Waisraeli: majeraha ya maji yaliyogeuka kuwa damu, mapigo ya vyura, fun, na nzi, mapigo ya ng'ombe wao, majeraha ya majipu, mvua ya mawe, nzige, na giza nene. Wakati wowote Mungu alipotuma pigo, Farao angesema kwamba angewaacha waende ikiwa Musa atafanya tauni kutoweka. Lakini Mungu alipoondoa tauni, Farao aliufanya moyo wake kuwa mgumu na kubadili mawazo yake. Alikataa kuwaacha waende na kuwaweka utumwani. Kupitia upinzani wa Farao, Mungu alitaka kuwaonyesha Waisraeli kwamba Yeye ndiye Mungu wao, na kuwaonyesha Wamisri kwamba Yeye peke yake ndiye Mungu aliye hai.

Hii ilitokea mara tisa, kila moja ikiwa na matokeo sawa: Farao alikataa kuwaruhusu Waisraeli kuondoka. Lakini basi Mungu alileta pigo la kumi juu ya Wamisri. Mungu alisema kwamba wazaliwa wa kwanza wa kila familia watakufa. Mungu alimwambia Musa kile alichopaswa kufanya ili kuzuia jambo hili baya lisiathiri maisha ya Waisraeli.

- Kila mtu alipaswa kuchagua mwana-kondoo kamili, kumuua, na kukusanya damu kwenye bakuli. Ilikuwa muhimu kwamba wasivunje mfupa wowote wa kondoo.
- Ilibidi wachukue damu na kuipaka rangi juu na kila upande wa mlango wa nyumba yao. Kisha ilibidi wakae ndani ya nyumba.

Mungu aliahidi kwamba atakapopita usiku huo, ikiwa angeona damu mlangoni, angepita juu ya nyumba hiyo na asilete kifo kwa mzaliwa wa kwanza wa familia hiyo.

Waisraeli walimwamini Mungu na kumtii usiku huo. Lakini katika kila nyumba ambayo walishindwa kuweka damu mlangoni kama Mungu alivyoamuru, mzaliwa wa kwanza alikufa, kutoka nyumbani kwa mtu wa chini kabisa gerezeni, hadi nyumbani kwa Farao mwenyewe. Hatimaye, Farao aliwambia Waisraeli waondoke.

Unakumbuka, kila wakati kabla ya hapo, Farao alikuwa amebadilisha mawazo yake juu ya kuwaacha Waisraeli waende. Je, kweli atawaacha waende wakati huu? Au atabadilisha mawazo yake tena? Hakikisha kuendelea na simulizi linalofuata.

Baada ya kusimulia, uliza maswali yafuatayo:

1. Uliona nini kuhusu sifa za Mungu katika simulizi hili?

- *Mungu ni mwenyezi.*
- *Mungu alikuwa ameahidi kuwarudisha katika nchi ya ahadi. Sasa, alikuwa anaenda kufanya hivyo. Mungu ni mwaminifu kwa ahadi zake zote.*
- *Mungu yuko juu ya kila kitu na anatawala juu ya watu wote na hali zote.*

- *Mungu anawasiliana na mwanadamu. Aliwaambia Waisraeli kile wanachopaswa kufanya ili mzaliwa wa kwanza asife.*
2. Katika hadithi hii, ulijifunza nini kuhusu mwanadamu?
 - *Mwanadamu anaweza tu kuja kwa Mungu kwa njia ambayo Mungu anachagua.*
 - *Mwanadamu lazima awe na imani ili kumpendeza Mungu na kuokolewa.*
 3. Kwa nini Mungu alituma mapigo na kisha akamwacha Farao ampinge Yeye kama alivyofanya kwa kukataa kuwaacha Waisraeli waende? - *Mungu alitaka kuwaonyesha Waisraeli kwamba Yeye ndiye Mungu wao, na alitaka kuwaonyesha Wamisri kwamba Yeye ndiye Mungu pekee wa kweli na aliye hai.*
 4. Ni pigo gani la mwisho lililowaathiri Wamisri? " *Ilikuwa ni kifo cha mzaliwa wa kwanza katika kila familia.*"
 5. Je, Waisraeli ni nini watakaoepuka janga hili la mwisho?
 - *Walipaswa kuchagua kondoo kamili, bila madoa au kasoro.*
 - *Walipaswa kumuua na kukusanya damu kwenye bakuli.*
 - *Hawakupaswa kuvunja mfupa wowote wa mwana-kondoo.*
 - *Walipaswa kuweka damu ya mwana-kondoo juu na pande za milango yao.*
 - *Ilibidi wakae ndani ya nyumba.*
 6. Wacha tuseme Mwisraeli alisema, "Ni mwana-kondoo mzuri sana na nilimlipia kwa pesa nyingi. Kwa hivyo, badala ya kumuua, nitamfunga kwenye mlango wa nyumba yangu ili Mungu aweze kumuona atakapopita juu ya nyumba. Nini kingetokea katika nyumba hii? -- *Mzaliwa wa kwanza angekufa kwa sababu mwenye nyumba hakuwa ameamini na kufanya kile Mungu alikuwa amesema.*
 7. Katika kila nyumba ya Waisraeli, ni nani aliyekufa badala ya mzaliwa wa kwanza? -- *Mwana-kondoo alikufa mahali pa mzaliwa wa kwanza.*
 8. Ni ushahidi gani ambao Waisraeli walitoa kuonyesha kwamba mwana-kondoo alikuwa amekufa mahali pa wazaliwa wa kwanza? -- *Damu ya mwana-kondoo kwenye nguzo za mlango wa nyumba ilikuwa uthibitisho wa kifo chake.*
 9. Tunajuaje kwamba Mungu alikubali kifo cha mwana-kondoo badala ya mzaliwa wa kwanza? -- *Tunajua kwamba Mungu alikubali kifo cha mwana-kondoo kwa sababu kilipita juu ya nyumba na mzaliwa wa kwanza aliishi.*
 10. Unakumbuka mfano mwingine kama huo ambapo Mungu alikubali kifo cha mnyama badala ya mtu anayekufa? - *Wakati mwana-kondoo alikufa badala ya Isaka.*

16 Kutoka kwa Misri

Somo la Hadithi: Mungu aliwatoa watu kutoka Misri; Mungu alitimiza mahitaji yao wakati wa safari yao.

Maandiko: Soma vifungu vifuatavyo mara tatu au nne: Kutoka 12:31-42; 13:21-22; 14:1-31; 16:1-3, 11-16, na 31-35; 17:1-6

Simulizi kwa ufupi: Waisraeli walikuwa tayari kuondoka Misri. Mungu aliwatoa nje ya mji wa Farao na kuwafanya wapiga kambi kwa usiku. Siku iliyofuata aliwaongoza kwenye mwambao wa Bahari ya Shamu. Mungu aliwaongoza kwa njia ya nguzo ya moto iliyowatangulia usiku, na wakati wa mchana ikawa nguzo ya wingu.

Kama alivyokuwa amefanya hapo awali, Farao alibadilisha mawazo yake na kuanza safari na jeshi lake kuwafuata Waisraeli ili kuwarudisha Misri. Waisraeli walipoona jeshi la Farao likiwafuata na farasi na magari ya vita, waliogopa sana. Wakalia na kumlaumu Musa, wakisema, "Umefanya nini? Hatukupaswa kuondoka kamwe!"

Lakini Musa akasema, Usiogope! Shikilia! Leo utaona wokovu wa Bwana." Wingu la Mungu lililokuwa likiwaongoza lilipita nyuma yao, hivi kwamba jeshi la Farao lisiweze kuwaona Waisraeli. Mungu alimwambia Musa ainue fimbo yake juu ya bahari. Kwa kufanya hivyo, Mungu aligawanya bahari: ukuta wa maji uliinuka upande mmoja, na ukuta wa maji kwa upande mwingine, na katikati kulikuwa na ardhi kavu! Waisraeli wote wakaenda upande wa pili.

Wakati wote walikuwa salama, waligeuka na kuona kwamba Farao na jeshi lake walikuwa wakija nyuma yao. Lakini Mungu aliwatupa jeshi la Misri katika machafuko, na magurudumu ya magari yao yakaanza kulegea. Walielewa mara moja kwamba Mungu pekee wa kweli, Mungu wa Waisraeli, alikuwa akipigana nao. Walijaribu kurudi nyuma, lakini ilikuwa imechelewa. Mungu alirudisha kuta za maji mahali pake na jeshi lote likazama. Waisraeli walianza kucheza, kuimba, na kumsifu Mungu kwa wokovu wake mkuu.

Mungu aliendelea kuwaongoza watu hawa kwa njia ya wingu mchana, na kwa nguzo ya moto usiku. Lakini baada ya kusafiri kwa muda, chakula chao kilikuwa kimekwisha na wakaanza kupata njaa. Wakalalamika, wakisema, "Laiti tungebaki Misri ambapo tungekula nyama na mkate mpaka tutashiba!"

Ingawa hawakuwa na shukrani kwa yote ambayo Mungu alikuwa amefanya, Mungu alikuwa na rehema kwao. Jioni hiyo, kware wengi walionekana wengi sana hivi kwamba walifunika kambi. Asubuhi, walipata kitu kama mkate chini. Wakauliza, "Ni nini?" na Musa akajibu, "Ni mkate maalum wa Mungu." Waliita mkate huu "mana". Waliridhika kwa kula kware na mkate. Mana hii iliendelea kuonekana kwa muda wote wa safari yao!

Mungu alikuwa na huruma kwao, lakini walilalamika tena, wakati huu kwamba hawakuwa na maji ya kutosha ya kunywa. Musa alimwomba Mungu na Mungu akamwambia apige mwamba mkubwa na fimbo yake. Musa alitii, na maji yakatoka kwenye mwamba. Ilikuwa maji ya kutosha kwa kila mtu!

Kwa kweli watu hawa hawakuwa na moyo wa kumwamini Mungu! Je, watabadilika au la? Endelea kuja kusikiliza simulizi ili kupata jibu la swali hili.

Baada ya kusimulia, uliza maswali yafuatayo:

1. Ni maoni gani uliyofanya kuhusu Mungu na sifa zake katika simulizi hili?
 - *Mungu amewaandalia njia ya kuondoka kwa njia ya kushangaza! Mungu ni mwenyezi! Yeye ni juu ya yote na kiongozi wa wote.*
 - *Umakini wa Mungu kwao wanaposafiri, ingawa hawakuwa na shukrani na wasioamini, unatuonyesha kwamba Mungu ni mwenye rehema na neema.*
 - *Mungu ni ukweli. Aliwaambia atawaokoa kutoka Misri na alifanya kile alichosema. Mungu habadiliki. Yeye ni mwaminifu.*
2. Katika simulizi hili, umeona tabia gani na hali gani ya mwanadamu?
 - *Sisi ni wenye dhambi na tunahitaji Mwokozi. Hatuwezi kujiokoa wenyewe.*
 - *Lazima tuwe na imani ili kumpendeza Mungu.*

3. Wakati watu hawa walikuwa wakisafiri, walikuwa wakienda wapi? - *Walikuwa wakienda katika nchi ambayo ilikuwa imeahidiwa kwa Ibrahimu, Isaka, na Yakobo, ambayo ni, Kanaani.*
4. Walijuaje njia ya kwenda Kanaani? - *Mungu aliwaongoza kwa wingu mchana, na kwa nguzo ya moto usiku.*
5. Waisraeli walipoona jeshi la Misri likija kuwafuata, wangeweza kujiokoa? *Hawakuweza kujiokoa. Wangeweza tu kungojea Mungu awaokoe.*
6. Badala ya kulalamika, walipaswa kufanya nini? -- *Walipaswa kumwomba Mungu msaada na kumwamini Yeye.*
7. Mungu aliwaokoaje kutoka kwa maisha yao ya utumwa huko Misri? - *Mungu aliwafungulia barabara kavu ya vumbi kwa wote kuvuka bahari.*
8. Wakati hawakuwa na chakula wala maji, je, walikumbuka jinsi Mungu alivyowaokoa kwenye kuvuka bahari, na je, waliamini kwamba angewapatia? *Badala ya kumwamini Mungu, walianza kulalamika tena.*
9. Mungu aliwapatiaje chakula? - *Mungu alituma kware wengi, wengi sana hivi kwamba walifunika kambi nzima. Mungu pia alituma mana, mkate maalum ambao ulionekana chini asubuhi.*
10. Wakati waliishiwa na maji, Mungu alimwambia Musa afanye nini ili wapate maji? - *Alimwambia Musa apige mwamba na fimbo yake.*

17 Amri Kumi

Mada ya simulizi: Mungu alifanya agano na Israeli; walivunja agano.

Saidia kuandaa simulizi hili: Ili kukusaidia kuelewa Sheria ambayo Mungu aliwapa Israeli, unaweza kupata manufaa kusoma "Ninahitaji Kuelewa Nini Kuhusu Sheria ya Musa?" katika ukurasa wa 97 wa kitabu hiki. Kama ulivyokwisha sema, hautawaambia wasikilizaji wako haya yote, lakini itakupa tu ufahamu bora wa Baba.

Tunashauri usome vifungu viwili vya maandiko kama sehemu ya simulizi yako. Ya kwanza ni

★ Kutoka 19: 4-6 ambapo Mungu hufanya agano lake na Israeli. Ya pili ni orodha ya amri 10 za Mungu zinazopatikana katika ★ Kutoka 20: 2-17. Hizi zimewekwa alama na nyota ★ katika simulizi fupi ifuatayo. Kama ulivyokwisha kufanya, ziweke alama kwenye Biblia yako ili uweze kuzipata haraka. Wakati wa kusoma amri 10, soma tu amri fupi kama ilivyoandikwa hapa chini, bila maagizo yanayoambatana (kama vile mistari ya 5, 6, na 9-11), isije ikawa ndefu sana.

Maandiko: Soma vifungu vifuatavyo mara tatu au nne: Kutoka 19; 20: 1-21; 24:12-8; 31:18; 32:1-20; Ufu. 34: 1-2.

Simulizi kwa ufupi: Mungu aliwaongoza watu kwenye Mlima Sinai. Huko alifanya agano nao, akisema, ★ "Ukiisikiliza sauti yangu na kushika agano langu, kati ya mataifa yote mtakuwa mali yangu ya thamani zaidi. Mtakuwa kwangu ufalme wa makuhani na taifa takatifu."

Musa aliwaambia watu yote ambayo Mungu alikuwa amesema. Wakajibu, "Tutafanya kila kitachosema Bwana." Kisha Musa akawaambia wajiandae kwa uwepo wa Mungu ambaye atashuka mlimani. Mungu alizungumza nao kwa radi na umeme, katika moshi na katika wingu nene juu ya mlima, kwa sauti ya tarumbeta. Watu walikuwa wakitetemeka. Mlima ulitetemeka kwa umeme na moshi ulijaza hewa. Watu walikaa mbali na mlima kwa sababu waliogopa.

Kwa hiyo, Mungu alianza kuzungumza nao, na akawapa Amri Zake Kumi. Aliwaambia: ★

1. *Mimi ni Bwana, Mungu wako, niliyekutoa katika nchi ya Misri, katika nchi ya utumwa. Hutakuwa na miungu mingine ila yangu.*
2. *Usijitengenezee sanamu katika sura ya kitu chochote kilicho juu mbinguni, au chini ya nchi, au katika maji yaliyo chini. Usiwasujudie wala kuwatumikia.*
3. *Usitambe jina la Bwana, Mungu wako, bure.*
4. *Kumbuka siku ya Sabato kwa kuiweka takatifu.*
5. *Waheshimu baba yako na mama yako.*
6. *Hutaua.*
7. *Usifanye uzinzi.*
8. *Usiibe.*
9. *Usitoe ushuhuda wa uwongo dhidi ya jirani yako.*
10. *Usitamani nyumba ya jirani yako... au kitu chochote ambacho ni cha jirani yako.*

Mungu ni mtakatifu na anadai ukamilifu. Adhabu ya kutotii yoyote ya amri hizi ni kutengwa na Mungu milele kwa mahali ambapo ameandaa Shetani na malaika wake waasi, kuzimu.

Mungu alimwambia Musa apande mlima, na huko akampa mbao mbili za mawe zilizoandikwa juu yake. Musa alikaa mlimani kwa siku arobaini. Waisraeli walimngojea Musa arudi kambini. Hatimaye, walikosa subira, wakisema, "Bila shaka, alikufa mlimani." Kwa hivyo walimwomba Haruni atengeneze mungu wa kuwatangulia katika safari zao. Walimpa vito vyao vya dhahabu, na Haruni akawatengenezea sanamu ya dhahabu yenye umbo la ndama. Walisujudu mbele yake na kumpa sadaka. Wakacheza na kufanya karamu kubwa mbele yake, wakisema, "Ni mungu aliyetutoa Misri."

Juu ya mlima, Mungu alimwambia Musa kile walichokuwa wakifanya. Alipokuwa akishuka kambini, Musa alisikia kelele za watu wakiabudu sanamu hiyo. Alikasirika sana hivi kwamba akatupa chini mbao mbili za mawe ambazo Mungu alikuwa amempa na zikavunja vipande vipande. Mungu alimwambia Musa kwamba kwa sababu ya dhambi zao, atawaangamiza watu na kuanza tena nao (Musa), lakini Musa alimkumbusha Mungu juu ya ahadi zake na akaomba rehema zake kwa watu.

Mungu alituma tauni juu ya watu, lakini kwa rehema yake kuu, hakuwaangamiza wote. Musa alimchukua ndama wa dhahabu, akamchoma motoni, na kumsaga kuwa unga mwembamba, ambao kisha akanyunyiza juu ya maji yao ya kunywa.

Mwezi mmoja na nusu tu umepita tangu watu waseme, "Tutafanya chochote Bwana atakachosema." Hawakuelewa kwamba hawakuweza kushika sheria ya Mungu kikamilifu kwa sababu walikuwa watumwa wa asili yao ya dhambi. Mungu alikuwa amewapa amri hizi, sio tu kuwaonyesha utakatifu na tabia Yake, lakini pia kuwafanya waelewe kwamba walikuwa wenye dhambi na kwamba hawakuweza kumtii Mungu kikamilifu kwa nguvu zao wenyewe. Mungu alitaka wamwamini na kutegemea neema yake ili kuokolewa kutoka kwa adhabu ya milele.

Kwa neema yake, Mungu aliandika sheria yake kwenye seti nyingine ya mbao za mawe ili wasisahau kamwe utakatifu wa Mungu, wala dhambi zao.

Amri za Mungu ni kama kioo. Kama vile mtu haoni uchafu usoni usoni hadi ajiangalie kwenye kioo, vivyo hivyo, hatutawahi kujua dhambi ya mioyo yetu hadi amri takatifu za Mungu zitakapotuonyesha.

Je, unafikiri watu hawa wataanza kushika amri za Mungu, au la?

Baada ya kusimulia, uliza maswali yafuatayo:

1. Ni sifa gani za Mungu ulizoziona katika akaunti hii?
 - *Mungu ana haki ya kutuambia jinsi ya kuishi kwa sababu Yeye ndiye Muumba wetu. Yeye ni juu ya yote na kiongozi wa wote.*
 - *Mungu aliwaambia mapenzi yake yalikuwa nini kwao. Aliwaambia jinsi alivyotaka waishi. Mungu anawasiliana nasi. Yeye hatuachi katika ujinga wa mapenzi yake.*
 - *Mungu ni mtakatifu. Adhabu ya kutoshika sheria yake kikamilifu ni kifo cha milele. Hivi ndivyo alivyowaambia Adamu na Hawa: "Mtakapokula tunda hilo, mtakufa."*
2. Uiona hali gani na tabia gani ya mwanadamu katika simulizi hili?
 - *Watu hawakuweza kushika amri za Mungu, ingawa walisema watafanya chochote alichoaamuru. Sisi sote ni wenye dhambi na tunahitaji Mungu kutufungulia njia ya kuja kwake.*
 - *Tunaweza tu kuja kwake kwa njia anayochagua. Hata kubali juhudi zetu wenyewe.*
 - *Lazima tumwamini na kumtii Mungu, yaani, lazima tuwe na imani, ili kumpendeza na kukubalika naye.*
3. Ni adhabu gani ya Mungu kwa kutoshika hata moja ya amri Zake? -- *Ni kifo, kujitenga na Mungu milele badala ya adhabu ambayo Mungu ameandaa kwa Shetani na malaika zake waasi.*
4. Mungu alifikiri kwamba Waisraeli wangeweza kushika Amri Zake Kumi? - *Mungu alijua moyo wa dhambi wa mwanadamu, na anajua kwamba hakuna mtu anayeweza kutii amri zake kikamilifu.*
5. Kwa nini ni ngumu kutii amri za Mungu kikamilifu? - *Sisi sote tumezaliwa wenye dhambi, watu waliotengwa na Mungu, na kwa hivyo hatuna uwezo wala nguvu ya kumtii Mungu kikamilifu.*
6. Kwa nini basi Mungu alitoa Amri hizi Kumi?
 - *Mungu alitoa amri hizi kufunua tabia yake takatifu*
 - *Mungu alitoa amri hizi ili kuwaonyesha watu mioyo yao ya dhambi.*
 - *Mungu alitoa amri zake ili watu wasijitegemee wenyewe, bali wangemgeukia Mungu peke yake ili kuonyesha rehema zake na kuwaokoa kutoka kwa adhabu ya milele katika ziwa la moto.*
7. Wakati watu wanamwabudu au kumtumikia mtu au kitu kingine isipokuwa Mungu, je, Mungu anajali? - *Ndio, Mungu anajali kwa sababu kumwabudu mtu au kitu kingine ni dhambi. Mungu havumilii dhambi. Yeye ndiye mtawala wa kila kitu na kila mtu na hatawahi kumpa mtu mwingine yeyote nafasi hiyo.*
8. Kwa nini Mungu hakuwaangamiza Waisraeli walipoasi kutii?
 - *Kwa sababu Musa aliomba Mungu awahurumie watu.*
 - *Kwa sababu Mungu ni Mungu mwenye rehema na mwenye rehema.*
 - *Kwa sababu Mungu ni mwaminifu kwa ahadi alizotoa kwa Ibrahimu, Isaka, Yakobo na watu wa Israeli.*

18 Hema la kukutania

Mada ya Hadithi: Uwepo wa Mungu kati ya watu wake: hema na Siku ya Upatanisho.

Msaada katika utayarishaji wa hadithi hii:

1. Tunapendekeza usome "Simulizi kwa Ufupi" wakati huu kabla ya kusoma Maandiko yote kwa sababu kuna vifungu vingi vya Maandiko vilivyofunikwa katika simulizi hili. Hii itakusaidia kuelewa jinsi ya kuweka simulizi hilo pamoja.
2. Ili kukusaidia kupata wazo la jinsi hema ilivyokuwa, kwenye ukurasa wa 90, kuna mchoro wa hema hiyo. Ikiwezekana, unapoelezea hema katika akaunti yako, ichora kwenye kipande cha karatasi au chati ili kuwasaidia wasikilizaji wako kuelewa jinsi hema ilivyokuwa.

Maandiko: Usivunjika moyo na mistari yote unayopaswa kusoma ili kujiandaa kwa masimulizi haya! Soma mistari ifuatayo kwa uaminifu mara 3 au 4. Kutoka 25: 1-22; 26: 1, 15, 26, 30-34; 27: 1, 2 na 8; 28: 1 na 2 na 40: 17, 34-5; Mambo ya Walawi 1: 1-4, 10: 1-3, 16: 2-30

Simulizi kwa ufupi: Musa alipokuwa mlimani, Mungu akamwambia, "Nifanyie patakatifu, nami nitakaa kati yao."

Ajabu! Mwenyezi Mungu alitaka kuishi miongoni mwa watu wake! Lakini inawezaje kuwa, wakati walikuwa watu wenye dhambi? Mungu angefanya hivyo kutokea. Alimwambia Musa jinsi ya kujenga mahali hapa na fanicha zake zote. Mahali hapa paliitwa Hema la Kukutana, au Hema, na lilipaswa kujengwa haswa kwa njia ambayo Mungu alikuwa amemweleza Musa. Ilikuwa hivi:

- Ukuta wa nje ulitengenezwa kwa **mapazia** yaliyozunguka ua. Kwa njia hii, wangeweza kuzikunja na kubeba kwa urahisi wakati wa safari yao.
- Kulikuwa na **madhabahu kuu**, mahali pa kutoa na kuchoma dhabihu. Mungu alielezea dhabihu zote ambazo zilipaswa kutolewa ili kumwezesha mwanadamu mwenye dhambi kumkaribia Yeye, Mungu mtakatifu. Damu ya dhabihu hizi haikuweza kulipia dhambi zao, lakini dhabihu zilikuwa sanamu ambayo ilielezea adhabu inayohitajika kulipia dhambi. Kifo, yaani, kujitenga na Mungu, ndiyo njia pekee ambayo dhambi inaweza kulipwa.
- Nyuma ya madhabahu kulikuwa **na bonde**. Ilikuwa kubwa sana na iliyotengenezwa kwa shaba, mahali ambapo makuhani wangeweza kujiosha ili wawe safi katika huduma yao kwa Mungu, na kuashiria hitaji lao la kuwa na "mioyo safi" mbele ya Mungu mtakatifu.
- Nyuma ya bwawa kulikuwa na **hema**. Kuta na paa zake zilitengenezwa kwa mapazia na ngozi. Hema hili liligawanywa katika vyumba viwili.
- Chumba cha kwanza kiliitwa Mahali **Patakatifu**. Kulikuwa na meza yenye mkate maalum, kinara cha taa, na madhabahu ya kuchoma uvumba.
- Chumba cha pili kiliitwa Mahali **Patakatifu Zaidi**, au Patakatifu **pa Patakatifu**. Chumba hiki kilikuwa kimetengwa kwa ajili ya Mungu peke yake na uwepo wake ulionekana kwa njia maalum.
- Kwenye mlango wa chumba hiki kulikuwa na pazia nene, nene na refu sana hivi kwamba lilitumika kama ukumbusho kwamba mwanadamu ametenganishwa na Mungu kwa dhambi yake.

- Ndani ya chumba hicho kulikuwa na sanduku lililofunikwa na dhahabu liitwalo **Sanduku la Agano**. Mbao za mawe zilizoandikwa Amri Kumi juu yake zilikuwa ndani ya sanduku hili, pamoja na vitu vingine maalum vya kutukumbusha kwamba mwanadamu anamtegemea Mungu tu kumwokoza kutoka kwa adhabu ya kifo kwa dhambi yake. Kifuniko cha sanduku kiliitwa kiti **cha rehema**, ukumbusho wa jinsi Mungu alivyoonyesha rehema yake kupitia damu iliyonyunyiziwa juu yake.
- Nje ya hema, na juu kidogo ya Sanduku la Agano, kulikuwa na **wingu** ambalo liliwaongoza katika safari yao. Alijaza Patakatifu Zaidi kwa uwepo na utukufu wa Mungu.
- Haruni na wanawe walichaguliwa na Mungu kuwa **makuhani** ambao walihudumu kama mpatanishi kati ya Mungu na watu. Wamefanya kazi na huduma ya Mungu katika hema. Makuhani wote walipaswa kufuata amri za Mungu kikamilifu katika kazi yao katika hema. Kwa mfano, siku moja, wana wawili wa Haruni walikuwa wakihudumu katika hema na kuchoma uvumba mahali patakatifu. Badala ya kufuata amri ya Mungu, waliamua kutumia moto "usioidhinishwa". Mara tu walipofanya hivyo, Mungu, ambaye ni mtakatifu kabisa, alituma moto, na wakateketezwa papo hapo.

Ni Haruni tu, Kuhani Mkuu, aliyeruhusiwa kuingia kwenye chumba cha pili cha hema ambacho kilikuwa kimejaa uwepo wa Mungu. Aliruhusiwa kwenda mara moja tu kwa mwaka, siku inayoitwa Siku ya Upatanisho. Kila mtu aliyeingia kwenye chumba hicho alikufa mara moja.

Wakati kazi ya hema ilipokamilika, waliweka na uwepo wa Mungu ukajaza Mahali Patakatifu Zaidi. Ilibaki hapo kama ukumbusho kwamba Mungu aliishi kati ya watu wake. Wakati wa kambi kuhama, wingu lilipanda na kuondoka mbele yao, likiwaongoza katika safari yao.

Kwa sababu ya dhambi zao, watu walileta wanyama kila siku kutoa kama sadaka ya kuteketezwa kwa Bwana. Wanyama hawa waliuawa ili watu wasisahau kwamba hukumu ya Mungu juu ya dhambi ni kifo. Wanyama hawa wote walikufa mahali pa mwenye dhambi wakati watu walimngojea kwa hamu Mkombozi aliyeahidiwa ambaye angekuja kuharibu nguvu za Shetani juu ya dhambi na kifo.

Katika siku hii maalum ya mwaka, inayoitwa **Siku ya Upatanisho**, kuhani mkuu kwanza alimuua mnyama ili kufanya upatanisho wa dhambi zake mwenyewe. Alichukua damu ya mnyama huyo kuzunguka pazia nene, mbele ya Mungu, na kuinyunyiza kwenye kiti cha rehema kilichokuwa juu ya Sanduku la Agano. Baada ya hapo, alifanya vivyo hivyo kwa ajili ya dhambi za watu wote, akizunguka pazia tena na kuingia mbele za Mungu. Huko akanyunyiza damu ya mnyama huyo kwenye kiti cha rehema kwa jina la watu wote. Mungu, kwa rehema Yake, alikubali wanyama hawa wa uzazi kama ishara kwamba watu walikuwa wakimtazamia Yule ambaye angekuja kushughulikia shida yao ya dhambi.

Kuhani mkuu alipomaliza kufanya haya yote, alisimama mbele ya watu wote kwenye mlango wa hema la hema. Aliweka mikono yake juu ya kichwa cha mbuzi na kwa sauti kubwa aliungama dhambi zote za watu. Baada ya kufanya hivyo, mtu alimwongoza mbuzi huyo kupitia kambi, na kisha nje, mbali, hadi usiweze kumuona tena, na kisha akamwacha mbuzi. Ilikuwa ni kuwaonyesha watu kwamba Mungu alikuwa ameondoa dhambi zao kabisa kutoka kwa uwepo wake kwa kuwasamehe na kuwapatanisha na Yeye hadi mwaka ujao wakati ingelazimika kufanywa tena.

Dhambi lazima itunzwe kabisa, lakini Mungu amekubali kuahirisha adhabu kwa dhambi zao hadi Mwokozi atakapokuja, ambaye angeharibu nguvu za Shetani, dhambi, na kifo. Mwaka uliofuata, wanaanza tena na kadhalika kila mwaka. Kwa takriban miaka 1,300, watu hawa wamesherehekea siku hii, mwaka baada ya mwaka, ili kuahirisha hukumu ya Mungu juu ya dhambi zao. Lakini siku moja, waliacha! Haikuwa lazima tena kufanya hivyo. Utasikia juu yake katika masimulizi yajayo, kwa hivyo endelea kuja!

Baada ya kusimulia, uliza maswali yafuatayo:

1. Ulijifunza nini kuhusu Mungu katika simulizi hili?
 - *Tunaona upendo wa Mungu, kwa sababu aliwaambia kwamba alitaka kuishi kati yao, na aliwapa njia ya dhambi zao kufunikwa hadi Mwokozi atakapokuja.*
 - *Tunaona kwamba Mungu ni mtakatifu na hawezi kukubali dhambi.*
2. Umeona nini juu ya hali ya mwanadamu? - *Tunaona kwamba sisi ni wenye dhambi na kwamba tuko chini ya hukumu ya kifo. Inatufanya tutambue kwamba tunahitaji Mwokozi.*
3. Kwa nini Mungu alitaka Waisraeli watengeneze hema? - *Kwa sababu alitaka kuishi kati yao.*
4. Tayari unajua kwamba Mungu yuko kila mahali mara moja, na kwamba Yeye ni roho, hana mwili. Je, kweli anaweza kujizuia kuishi katika hema? - *Mungu ni tofauti kabisa na watu, na hema haliwezi kumshikilia. Kwa kufanya hivyo, aliwaonyesha kwamba alitaka kuwa miongoni mwao na kujitambulisha kwao kwa njia maalum. Msimulizi: Soma Matendo 17: 24-25*
5. Tumeona kwamba Mungu ni mtakatifu na hawezi kukubali watu kwa sababu ya dhambi zao. Ni mipango gani ambayo Mungu amefanya ili watu waweze kumkaribia na kuwa karibu naye? - *"Mungu aliwaambia waue wanyama na kuwatoa kama dhabihu katika hema."*
6. Kifo cha mnyama kilionyesha nini na kumaanisha nini kwa yule aliyemuua? - *Ilikuwa mfano wa adhabu ya kifo ambayo watu wote walipaswa kupokea kwa sababu walikuwa wenye dhambi. Kifo, yaani, kujitenga na Mungu, ni malipo ambayo Mungu anahitaji kwa dhambi.*
7. Je, damu ya wanyama inaweza kulipia dhambi za watu?"
8. Walipotoa dhabihu ya damu kwa njia hii, ilikuwa ukumbusho wa moja ya ahadi za Mungu. Ahadi hiyo ilikuwa nini? - *Kifo cha mnyama huyo kilikuwa ukumbusho kwamba Mwokozi alikuwa ameahidiwa ambaye angewaokoa kutoka kwa shida yao ya kifo cha milele katika ziwa la moto.*
9. Ni nini kiliwekwa ndani ya Sanduku la Agano? - *Mbao za mawe ambazo Amri Kumi ziliandikwa.*
10. Je, kuna mtu yeyote anayeweza kushika amri hizi zote?"
11. Mbao hizi za mawe zilifunikwa na kifuniko cha Sanduku la Agano, ambalo liliitwa "Kiti cha Rehema." Kwa nini watu ambao hawawezi kushika amri za Mungu wanahitaji rehema Yake? - *Watu wanahitaji rehema ya Mungu kwa sababu hawana tumaini isipokuwa rehema Yake. Hawastahili chochote isipokuwa kifo.*
12. Siku ya Upatanisho, kuhani mkuu alichukua damu ya mnyama kupitia pazia nene lililotenganisha Mahali Patakatifu na Mahali Patakatifu Zaidi. Pazia hili lilifanya kama picha na ukumbusho wa kitu. Ilikuwa nini? - *Pazia lilikuwa mpaka ambao ulizuia watu kuona utukufu wa uwepo wa Mungu huko ndani ya Mahali Patakatifu Zaidi. Ilikuwa ni ukumbusho kwamba walikuwa wametenganishwa na Mungu.*
13. Siku ya Upatanisho, kuhani mkuu aliweka mkono wake juu ya kichwa cha mbuzi aliye hai na kuungama kwa sauti dhambi zote za watu wa Israeli. Na mbuzi akapelekwa nyikani, mbali na kambi, ili wasiweze kumuona tena. Ilikuwa picha ya nini? - *Ilikuwa picha kamili ya jinsi Mungu alivyosamehe dhambi zao na kuwapatanisha naye kwa*

mwaka mwingine. Mungu aliweka kando adhabu waliyostahili na badala yake akasamehe dhambi zao za mwaka uliopita.

14. Kwa nini walilazimika kuendelea kutoa dhabihu na kuadhimisha Siku ya Upatanisho mwaka baada ya mwaka, badala ya kuifanya mara moja tu? -- *Walipaswa kufanya hivyo tena na tena kwa sababu damu ya mnyama haiwezi kutunza dhambi zao. Ilikuwa ni picha tu, au mfano, ambao ulionyesha imani yao kwa Mwokozi ambaye angekuja.*

19 Wapelelezi Kumi na Wawili

Mada ya hadithi: Wapelelezi 12 walipeleleza Nchi ya Ahadi

Maandiko: Soma vifungu vifuatavyo mara 3 au 4: Kutoka 40:36–38; Hesabu 13: 1-3, 17-33; 14: 1-10 na 26-45

Simulizi kwa ufupi: Mungu aliendelea kuwaongoza watu kwa wingu. Walipokuwa karibu na nchi ambayo ilikuwa imeahidiwa Ibrahimu, Isaka, na Yakobo, Musa alituma wapelelezi kumi na wawili kupeleleza nchi.

Mwisho wa siku arobaini, wapelelezi walirudi, wakisema, "Nchi ni nzuri. Kwa kweli ni nchi ya mengi, ambapo maziwa na asali hutiririka. Hata hivyo, wapelelezi kumi waliendelea kusema, "Lakini hatuwezi kuingia nchini kwa sababu majitu yanaishi huko." Watu wana nguvu sana, na miji yao imeimarishwa na kubwa sana. Hatuwezi kufanya hivyo! Wana nguvu kuliko sisi!"

Wapelelezi wengine wawili, ambao majina yao yalikuwa Yoshua na Kaleb, hawakuwaogopa wenyeji. Walijua kwamba Mungu alikuwa amewaahidi dunia na waliadini kwamba angefanya kama alivyosema. Walisema, "Hapana! Wanachosema si kweli! Njoo, tuchukue dunia na tutawale juu yake. Hakuna shaka kwamba tunaweza kuifanya. Ikiwa Mungu anapendezwa nasi, ataenda nasi na kutupa nchi aliyotuahidi.

Lakini watu walianza kulia na kuugua. Walianza kunung'unika juu ya Musa na Haruni, wakisema, "Tutakufa! Ingekuwa bora ikiwa tungekufa Misri au katika safari yetu hapa! Waliadini ripoti ambayo ilikuwa imetolewa na wale wapelelezi kumi na walikuwa tayari kuwapiga mawe Yoshua na Kaleb.

Ghafla, utukufu wa Mungu uling'aa juu ya hema. Mungu alikasirika sana kwa sababu hawakumwamini. Musa alimwomba Mungu asiwaangamize watu. Kwa kujibu, Mungu alituma tauni ambayo iliwaua wapelelezi 10 wasioamini. Kwa utukufu wake mwenyewe, aliwaruhusu wasioamini wote kuishi, lakini aliwaambia kwamba watatangatanga jangwani kwa miaka arobaini, mwaka wa kutangatanga kwa kila siku ambayo wapelelezi walikuwa katika nchi ya ahadi, hadi watu wazima wote, isipokuwa Yoshua na Kaleb, walipokufa jangwani.

Watu waliposikia hivyo, wakasema, "Tumefanya makosa! Tutaenda kwenye nchi ambayo Mungu ametuahidi! Lakini Musa akawaambia, "Imechelewa! Hata ukijaribu sasa,

hutafanikiwa! Na walipojaribu kuingia nchini, majeshi ya adui yaliwashambulia na kuwashinda.

Miaka arobaini ni muda mrefu! Je, watoto wa hawa wasioamini watamwamini Mungu, au watamsahau Yeye kama wazazi wao walivyofanya? Utapata maelezo zaidi kuhusu hili katika hadithi inayofuata!

Baada ya kusimulia, uliza maswali yafuatayo:

1. Ni sifa gani za Mungu ambazo umeona katika masimulizi ya leo? - *Mungu ni mtakatifu na mwenye haki. Anachukia dhambi na anadai kifo kama malipo ya dhambi.*
2. Kwa nini wale wapelelezi kumi walifikiri kwamba watu wa Israeli hawataweza kuingia katika nchi ya ahadi? -- *Kwa sababu watu wa nchi walikuwa wakali sana na waliishi katika miji mikubwa yenye ngome. Hawakuamini ahadi ya Mungu kwamba angewapa ardhi kama urithi.*
3. Kwa nini Yoshua na Kalebu walifikiri kwamba watu wa Israeli wangeweza kuingia katika nchi? - *Kwa sababu Mungu alisema atawapa nchi hiyo. Yoshua na Kalebu waliamini kile ambacho Mungu alikuwa amesema.*
4. Matokeo yalikuwa nini kwa wale ambao hawakuamini? -- *Mungu alisema kwamba watu wote watatangatanga jangwani kwa miaka arobaini, hadi watu wazima wote, isipokuwa Yoshua na Kalebu, walipokufa.*
5. Je, Mungu atamkubali mtu ambaye haamini kile anachosema? *Wale wote ambao hawaamini kile anachosema wataenda kwenye hukumu ya milele.*
6. Ni nini kilitokea kwa wale wapelelezi kumi ambao hawakumwamini Mungu? - *Wote walikufa kwa jeraha.*
7. Ni nini kilitokea kwa wale wawili ambao waliamini kile Mungu alikuwa amesema? -- *Wapelelezi wawili walikwenda mashambani na watoto wa wale ambao hawakuamini.*

20 Manung'uniko ya Watu

Mada ya simulizi: Maji ya mwamba na nyoka wa shaba.

Maandiko: Hakikisha umesoma mistari ifuatayo mara 3 au 4: Hesabu 20:1-13; 23-29; 21:4-9

Simulizi kwa ufupi: Wakati Waisraeli walipokuwa wakitangatanga nyikani, walipata kiu. Kama ilivyotokea hapo awali, hakukuwa na maji. Badala ya kukumbuka jinsi Mungu alivyowapatia hapo awali, na badala ya kumwamini Mungu na kuomba msaada wake, walianza kunung'unika na kuwalaumu Musa na Haruni.

Musa na Haruni walimuuliza Mungu nini wanapaswa kufanya. Mungu alimwambia Musa achukue fimbo yake na aende kwenye mwamba mkubwa uliokuwa umesimama karibu. Alimwambia Musa azungumze na mwamba na kwamba maji yatatoka. Wakawakusanya watu wote mbele ya mwamba. Labda walikumbuka wakati mwingine wakati Mungu alimwambia Musa apige mwamba kwa fimbo yake, na maji yakatoka. Musa alikasirikia sana watu hawa ambao waliendelea kulalamika. Akasema, "Sikilizeni sasa, enyi watu

waasi! Je, tutakuletea maji kutoka kwenye mwamba huu? Na akapiga mwamba mara mbili kwa fimbo yake.

Kwa neema ya Mungu, maji yalimwagika kutoka kwenye mwamba. Lakini Mungu aliwaambia Musa na Haruni, "Kwa sababu hamkuniamini, hamtaingia katika nchi ya ahadi." Baada ya muda, Aaron alikufa.

Muda fulani baadaye, Waisraeli walianza kulalamika tena juu ya shida walizokuwa wakikabiliana nazo. Mungu alituma nyoka wenye sumu kambini kwa sababu walikataa kumwamini. Wengi wamekufa kwa sababu wameumwa na nyoka hawa. Basi watu wakamwendea Musa, wakamwambia, "Tulikosea. Tulifanya vibaya. Tuokoe!" Musa alimwendea Mungu na Mungu akamwambia atengeneze nyoka wa shaba na kumweka juu ya nguzo katikati ya kambi, ili wote waweze kuiona. Ikiwa mtu angemtazama nyoka wa shaba baada ya kuumwa, angeishi.

Ilikuwa kama vile Mungu alivyosema. Watu waliokolewa walipoamini kile Mungu alikuwa amesema na kutii kwa kumtazama nyoka wa shaba. Huenda unajiuliza ikiwa watu hawa watawahi kuingia katika nchi ya Kanaani ambayo Mungu amewaahidi. Endelea kuja kusikia juu yake!

Baada ya kusimulia, uliza maswali yafuatayo:

1. Ni sifa gani za Mungu ulizoziona katika masimulizi ya leo?
 - *Mungu ni mtakatifu. Hawezi kustahimili dhambi. Tunaona hii katika ukweli kwamba Mungu aliwahukumu watu kwa kutokuamini kwao walipolalamika, na pia wakati Musa na Haruni, ambao walikuwa watu wa kipekee sana wa Mungu, walihukumiwa kwa kutokuamini kwao.)*
 - *Pia tunaona kwamba Mungu ni mwenye rehema sana kwa sababu amewaruhusu kuishi licha ya dhambi zao.*
2. Ni hali gani ya wanadamu inayoonekana katika akaunti hii? - *Sisi sote ni wenye dhambi, kama Waisraeli, na kama Musa na Haruni. Tunamtegemea kabisa Mungu kupata suluhisho la kutokuamini kwetu kwa asili.*
3. Kwa nini Mungu alisema kwamba Musa na Haruni hawataingia katika nchi ya ahadi? -- *Hawakuweza kuingia kwa sababu Musa alipiga mwamba kwa fimbo yake badala ya kuamini na kufanya kile ambacho Mungu alimwambia afanye.*
4. Musa na Haruni walikuwa viongozi maalum waliochaguliwa na Mungu. Walimtii tena na tena, na walifanya miujiza katika uwezo wa Mungu. Je, inawezekana kweli kwamba waliadhibiwa vikali kwa kosa dogo kama hilo? " *Ndiyo, kwa sababu Mungu ni mtakatifu, na hawezi kukubali hata dhambi ndogo.*" *Ingawa Musa na Haruni walimjua Mungu vizuri, na walimwamini na kumtii mara nyingi, bado walikuwa wenye dhambi, wanaostahili kifo.*
5. Ingawa Musa na Haruni hawakumtii Mungu katika kesi hii, Mungu alifanya nini kwa watu? - *Kwa neema yake, aliwapa maji kutoka kwenye mwamba.*
6. Kwa mara nyingine tena, katika akaunti yetu ya leo, tuliona kwamba watu walilalamika na hawakumwamini Mungu. Mara ya kwanza haikuamini kwamba Mungu angewapa maji. Mara ya pili walilalamika, Mungu aliwapa adhabu gani? " *Mungu ametuma nyoka wenye sumu miongoni mwao.*"
7. Mungu alimwambia Musa afanye nini? - *Mungu alimwambia Musa atengeneze nyoka wa shaba na kumweka juu ya kambi ambapo kila mtu angeweza kuiona.*

8. Mungu alisema kwamba ikiwa watu wangeumwa na nyoka, ikiwa wangemtazama nyoka wa shaba kwenye nguzo, wangeokolewa. Je, kitu cha chuma kinaweza kuponya na kuokoa mtu? " *Hapana.*"
9. Vipi, basi, na kwa nini waliokolewa? - *Waliponywa kwa nguvu za Mungu. Wakati watu waliamini kile Mungu alisema, na walitii kwa kumtazama nyoka wa shaba, Mungu aliwaponya.*
10. Je, walistahili kuponywa?" *Wote walikuwa wenye dhambi na walistahili kifo.*
11. Wacha tuseme, kwa mfano, kwamba mtu ameumwa na mmoja wa nyoka hawa. Ikiwa angesema, "Sawa, nitaenda kwenye hema langu na kuomba kwa sauti, nikimwomba Mungu anisamehe na kuniponya," je, angeponywa? " *Hapana.*" *Hakutaka kuponywa kwa sababu hakuamini na kutii kile Mungu alisema. Angejaribu kuja kwa Mungu kwa njia yake mwenyewe, badala ya kuja kwa Mungu kwa njia ambayo Mungu alikuwa amepanga.*

21 Nchi ya Ahadi

Mada ya Simulizi: Mungu aliwaongoza Waisraeli katika nchi ya ahadi. Baada ya kifo cha Yoshua, waamuzi walitawala Israeli.

Nisaidie kuandaa akaunti hii: *Eleza kwa ufupi jinsi Yoshua alivyochaguliwa kuwa kiongozi wa Waisraeli, baada ya Musa kufa, walitangatanga jangwani kwa miaka 40, na kisha Mungu akawaleta katika nchi ya ahadi. Haya yote yanapatikana katika vifungu vitatu vya kwanza vya Biblia hapa chini na ni ya pili kwa hoja kuu ya simulizi hili, ambayo ni wakati wa Waamuzi. Hadithi ya Waamuzi inasisitiza tena dhambi ya mwanadamu kwa njia yake mwenyewe, na hitaji lake la Mwokozi.*

Maandiko: Soma mistari hii mara 3 au 4 kabla ya kusimulia: Hesabu 27: 12-23; Kumbukumbu la Torati 34: 1-9; Yoshua 1: 1-3; 11:23; Waamuzi 2: 7-19 na sura ya 6 na 7

Simulizi kwa ufupi: Kama Mungu alivyosema, kabla ya mwisho wa miaka arobaini ya kutangatanga, wale wote ambao walikuwa watu wazima walipoondoka Misri walikufa jangwani. Musa pia alikufa. Yoshua alichaguliwa kuchukua nafasi ya Musa na kuongoza kizazi kipya katika nchi ambayo ilikuwa imeahidiwa kwa Ibrahimu.

Chini ya uongozi wa Yoshua, Waisraeli walimfuata Mungu. Walifanya vita dhidi ya watu waliokaa katika nchi ya Kanaani, na kugawanya nchi kati ya makabila kumi na mawili. Waliishi kwa amani na wingi. Lakini baada ya kifo cha Yoshua, watu walimwacha Mungu na kuabudu miungu na sanamu za kigeni.

Wakati watu walipoacha kumwamini Mungu na kuanza kuabudu sanamu, Mungu aliruhusu nchi za kigeni kuzishambulia na kuzishinda. Mungu alifanya hivi ili kuwaonyesha watu hitaji lao la kurudi kwake. Waisraeli waliteseka chini ya utawala wa nchi ya kigeni, na kisha, kwa kukata tamaa kwao, walimlilia Mungu kwa rehema na msaada. Mungu kwa rehema zake aliinua mtu anayeitwa " **hakimu** " ambaye aliwatoa utumwani. Kwa muda, watu

walimwamini Mungu, lakini mioyo yao iligeuzwa kuabudu miungu na sanamu nyingine tena. Kisha Mungu angefufua nchi nyingine ya kigeni kuwashambulia, na mchakato mzima ungeanza tena. Hii ilitokea mara nyingi, kwa kipindi cha miaka mia nne.

Acha nikupe mfano. Wakati fulani, kwa sababu ya kutotii kwao, Mungu aliwakabidhi Waisraeli kwa taifa linaloitwa Midiani. Wamidiani waliwakandamiza Waisraeli hadi hawakuweza kuvumilia. Hatimaye, walimwomba Mungu msaada. Mungu alimchagua mtu aitwaye Gideoni ili kuwaokoa kutoka kwa Wamidiani.

Gideoni alikusanya jeshi la wanaume 32,000, lakini Mungu alimwambia kwamba ikiwa jeshi lote litaenda vitani, wangefikiri wameshinda kwa nguvu zao wenyewe. Mungu alitaka kuwaonyesha kwamba wangeweza kumtegemea Yeye kuwaokoa. Kisha Gideoni akasema, "Ninyi nyote mnaogopa, mnarudi nyumbani." Ni watu 10,000 tu waliokaa Gédéon! Mungu alisema, "Hii bado ni nyingi sana!" Kwa hivyo Gideoni aliwapeleka watu kwenye kijito. Wale walioinama na kunywa maji moja kwa moja walirudishwa nyumbani. Wanaume mia tatu tu walibaki.

Gideoni alimpa kila mtu tarumbeta na tochi ya moto iliyofunikwa na jar tupu. Usiku, walizunguka kambi ya Wamidiani. Kwa ishara ya Gideoni, wote walipiga tarumbeta zao, wakavunja mitungi ya udongo, na kupiga kelele, "Upanga wa Bwana na wa Gideoni!" Mungu alisababisha hofu kama hiyo katika mioyo ya Wamidiani hivi kwamba waligeukiana na kuua watu wao wenyewe. Baada ya ushindi huu wa mkono wa Mungu, Waisraeli walimfuata Bwana kwa miaka 40. Lakini baada ya kifo cha Gideoni, waliabudu sanamu tena.

Labda umevunjika moyo na huna tumaini kwa watu hawa! Je, kweli Mwokozi atakuja kubadilisha mioyo ya watu? Nini kitatokea? Acha nikuhimiza: endelea kuja kwenye simulizi!

Baada ya kusimulia, uliza maswali yafuatayo:

1. Baada ya Musa, ni nani aliyeongoza Israeli? *Yoshua aliwaongoza.*
2. Je, Mungu alitimiza ahadi yake kwa uzao wa Ibrahimu kuwapa nchi ya Kanaani kama urithi? - *Ndiyo, Mungu alitimiza ahadi yake na kuwapa nchi hiyo.*
3. Ni nini kilitokea kwa watu baada ya kifo cha Yoshua? -- *Baada ya kifo chake, walimsahau Mungu na kufuata miungu na sanamu za kigeni.*
4. Nani alikuwa akiwasukuma kufanya hivi? -- *Shetani alikuwa akiwadanganya na kuwaongoza kuabudu miungu na sanamu nyingine.*
5. Mungu aliwaadhibuje kugeukia miungu mingine? - *Aliruhusu mataifa ya adui kuwashambulia na kumshinda.*
6. Baada ya miaka mingi ya utumwa kwa maadui zao, Waisraeli walifanya nini? - *Walimlilia Mungu awaokoe, na kuomba msamaha kwa dhambi yao ya kutokuamini.*
7. Ikiwa mtu anamwamini Mungu na kuja kwake kwa njia ambayo Mungu anamwambia, je, Mungu atamwonyesha rehema na neema? *Hiyo ni tabia ya Mungu, na Yeye habadiliki.*
8. Mungu alifanya nini kuwaokoa walipokuwa katika utumwa wa mataifa mengine? - *Aliinua mtu anayeitwa hakimumu. Jaji aliwaongoza katika vita dhidi ya adui yao hadi waliposhinda na kwa amani tena.*
9. Baada ya hapo, je, vizazi vilivyofuata viliendelea kumwamini Mungu maisha yao yote? - *Hapana, baada ya idadi fulani ya miaka, waligeukia tena ibada ya miungu na sanamu nyingine.*
10. Hii inatuambia nini kuhusu moyo wa mwanadamu? -- *Anatuambia kwamba watu wote ni wenye dhambi na wanahitaji Mwokozi ambaye atabadilisha mioyo yao.*

22 Wafalme wa Israeli

Mada ya Hadithi: Ahadi ya Mungu kuhusu Mwokozi inarudiwa kwa Mfalme Daudi.

Saidia kuandaa akaunti hii: Katika akaunti hii, Mungu anatoa ahadi ya tatu juu ya Mwokozi, akitupa maelezo zaidi juu ya nani atakuwa. Unaposimulia hadithi, usisahau kutaja ahadi hii ambayo Mungu alitoa kwa Mfalme Daudi. Kama ulivyofanya hapo awali, unaweza kutaka kusoma ★ 2 Samweli 7:16 kama sehemu ya simulizi lako.

Kuandika: Tena, kuna mengi ya kusoma kwa hadithi hii. Kuwa mvumilivu na usome mistari hii mara 3 au 4. 1 Samvuli 8; 10:17-24; 13:1-14; 16:1-13; 2 Samweli 5: 1-4; 7: 1, 13, na 16; 1 Mambo ya Nyakati 29: 26-28; 2 Mambo ya Nyakati 1: 1; 2:1; 5: 1, 13 na 14; 1 Wafalme 11: 42-43; Ufunuo 12: 1-20.

Simulizi kwa Ufupi: Kuelekea mwisho wa wakati wa majaji, kulikuwa na mtu aliyeitwa Samweli. Hakuwa tu hakimu wa mwisho wa Israeli, lakini pia alikuwa kuhani na nabii. Siku moja, kikundi cha watu kilimjia kisema kwamba wanataka Israeli iwe na mfalme, kama vile mataifa yaliyoishi karibu na Israeli wakati huo. Hii ilimhuzunisha sana Samweli. Aliwaambia kwamba Mungu mwenyewe ndiye mfalme wao na aliwaonya juu ya matokeo ya kuwa na mfalme wa kibinadamu. Lakini watu walisisitiza sana kuwa nao.

Samweli aliomba na Mungu akamwambia achague mtu anayeitwa Sauli kuwa mfalme wa kwanza wa Israeli. Sauli alianza utawala wake vizuri sana, lakini baada ya muda, aliamua kwenda njia yake mwenyewe badala ya kumtii Mungu. Samweli akamwambia, "*Utawala wako hautadumu. Bwana amemchagua mtu kwa moyo wake mwenyewe kutawala taifa hili, kwa sababu hukuzishika amri za Bwana.*"

Baada ya muda, Daudi alichaguliwa kuwa mfalme. Mfalme Daudi alikuwa mwenye dhambi kama sisi sote, lakini tofauti na Sauli, alimpenda Mungu kweli. Aliongoza jeshi katika vita dhidi ya maadui zake na kuleta amani kwa taifa.

Mfalme Daudi alitaka kujenga hekalu zuri ili Sanduku la Agano lisipumzike katika hema rahisi. Mungu alimwambia kwamba yeye hatakuwa ndiye atakayejenga hekalu, lakini kwamba mwanawe ambaye atatawala baada yake, ndiye atakayelijenga. Mungu alitoa ahadi ya ajabu kwa Mfalme Daudi, akisema, *Nyumba yako na ufalme wako utadumu milele mbele yangu; kiti chako cha enzi kitaimarishwa milele.*

Mungu ametimiza neno lake. Baada ya kifo cha Mfalme Daudi, mwanawe Sulemani alijenga hekalu zuri lililoigwa baada ya hema waliyokuwa wametumia nyikani. Kama hema, hekalu lilikuwa na madhabahu kubwa kwa ajili ya dhabihu. Kulikuwa na sehemu ya kati yenye vyumba viwili vya ndani, vilivyotenganishwa na pazia nene lililosimamishwa kati yao, na kuweka kando Mahali Patakatifu Zaidi ambapo Sanduku la Agano lilikuwa, pamoja na uwepo wa Mungu.

Je, mwana wa Daudi Sulemani alitimiza ahadi aliyopewa? Hapana. Hakutawala milele. Alikufa na kuzikwa. Lakini watu wengine waliendelea kungojea ujio wa Mwokozi, ambaye angekuwa mfalme wa milele.

Baada ya kifo cha Sulemani, ufalme wa Israeli uligawanyika. Kwa miaka mingi, ufalme wa kaskazini (unaoitwa "Israeli") umekuwa na wafalme wengi, lakini hakuna hata mmoja wao aliyemfuata Mungu. Badala yake, waliwaongoza watu katika ibada ya sanamu. Katika ufalme wa kusini, unaoitwa "Yuda," pia kulikuwa na mfululizo wa wafalme. Wengine walimwamini Mungu na wengine hawakumwamini. Ingawa wafalme wote wa Yuda walikuwa wazao wa Mfalme Daudi, wote walikufa. Hakuna hata mmoja wao aliyekuwa mfalme wa milele ambaye Mungu alikuwa ameahidi.

Je, unakumbuka ahadi ambazo Mungu alitoa kuhusu Mwokozi? Huyu anaweza kuwa mtu wa aina gani? Rudi! Usikose hadithi hii yote!

Baada ya kusimulia, uliza maswali yafuatayo:

1. Mfalme wa kwanza, Mfalme Sauli, alikuwa tofauti gani na mfalme wa pili, Mfalme Daudi? - *Sauli alifuata matakwa yake mwenyewe; Daudi alimwamini Mungu na alimpenda sana hivi kwamba alitaka kumtii.*
2. Mungu alitoa ahadi gani kwa Mfalme Daudi?-- *Alisema kwamba mmoja wa wazao wa Daudi atatawala juu ya ufalme wa milele milele.*
3. Je, hii inakukumbusha ahadi gani nyingine? - *Inatukumbusha ahadi ambayo Mungu alitoa kwa Adamu na Hawa, na ahadi aliyotoa kwa Ibrahimu. Ahadi hizi zote mbili, pamoja na ahadi aliyotolewa kwa Daudi, zilikuwa ahadi kuhusu Mwokozi kuja kuwaokoa watu kutoka kwa nguvu za Shetani, kutoka kwa dhambi, na kutoka kwa kifo.*
4. Daudi alitaka kujenga hekalu. Nini kimetokea? - *Mungu alisema kwamba Daudi hataijenga, lakini kwamba mtoto wake ataijenga. Hivi ndivyo ilivyotokea; Mwana wa Daudi Sulemani alijenga hekalu.*
5. Hekalu lilifanana na hema? - *Hekalu lilikuwa na vyumba viwili vya ndani. Walitenganishwa na pazia refu na nene. Sanduku la Agano lilikuwa katika chumba cha pili, yaani, katika Mahali Patakatifu Zaidi, ambapo kuhani mkuu alienda mara moja kwa mwaka kumwaga damu kwenye kiti cha rehema kwa ajili ya upatanisho wa dhambi.*

23 Nabii Eliya

Mada ya simulizi: Mungu alituma manabii kuwaita watu kurudi kwake

Maandiko: Soma mistari ifuatayo mara kadhaa: 2 Wafalme 17:7–17; 1 Wafalme 16:29–33, 18:17–39

Msaada muhimu katika kuandaa akaunti hii: Katika akaunti hii, utasoma kwa ★sauti 1 Wafalme 18:21 na 1 Wafalme 18:36–37. Katika simulizi fupi hapa chini, hizi zimewekwa alama na nyota ★. Hakikisha umeweka alama kwenye mistari hii katika Biblia yako kabla ya wakati, ili uweze kuipata na kuisoma kwa urahisi mahali pazuri katika masimulizi yako.

Simulizi kwa ufupi: Wakati wa siku ambazo wafalme walitawala katika Israeli na Yuda, watu wachache walikubali agano la Mungu au walikuwa tayari kumtii. Wengi wao waligeuka kutoka kwa Mungu mmoja wa kweli ili kuabudu miungu ya uongo na sanamu za uwongo. Katika rehema yake kuu, Mungu alituma ujumbe wake kwa watu kupitia manabii. Mungu

alitoa maneno yake kwa manabii hawa, na kisha manabii wakawatangaza kwa watu. Manabii wa Mungu walikuwa na jumbe kuu mbili:

1. Ujumbe wa kwanza ulikuwa, "Tubu na kumwamini Mungu mmoja wa kweli, la sivyo hukumu yake itawaangukia."
2. Ujumbe wa pili ulikuwa "Jitayarisha! Mwokozi aliyeahidiwa anakuja!"

Mmoja wa manabii hawa aliitwa Eliya. Alimtumikia Mungu wakati ambapo Mfalme Ahabu alikuwa amewaongoza watu wa Israeli kuabudu miungu ya uongo inayoitwa Baali na Achera (Astarte). Siku moja, Eliya alimwambia Mfalme Ahabu kuwakusanya watu wote wa Israeli pamoja na manabii wote wa miungu hii ya uwongo. Eliya akasimama mbele ya watu na kuwaambia, *Mtayumba kati ya maoni mawili hadi lini? Ikiwa Bwana ni Mungu, mfuate; lakini ikiwa Baali ni Mungu, mfuate.* Watu hawakusema chochote. Walikaa hapo.

Kwa hiyo, Eliya aliwaambia walete fahali wawili. Aliwauliza manabii wa Baali na Achera (Astarte) kuchagua mmoja wao na kumtayarisha kwa dhabihu. Aliwaambia warundike kuni juu ya madhabahu ya dhabihu, lakini sio kuichoma moto. Kisha akawaamuru waite miungu yao kuleta moto ili kuchoma dhabihu. Alisema atafanya vivyo hivyo, na kumwita jina la Mungu wa pekee wa kweli kutuma moto kuchoma dhabihu yake. Wangemjua Mungu wa kweli kwa kuona ni nani angechoma dhabihu.

Watu walikubali. Manabii wa Baali na Achera (Astarte) walitayarisha ng'ombe kwa ajili ya dhabihu. Asubuhi yote, waliita miungu yao kutuma moto walipokuwa wakicheza kuzunguka madhabahu. Hatimaye, saa sita mchana, Eliya aliwaambia kwamba labda wanapaswa kuita kwa sauti zaidi, kwa sababu labda Baali na Achera (Astarte) walikuwa na shughuli nyingi, au kusafiri, au kulala. Kwa hivyo, walipiga kelele zaidi. Kwa kufanya hivyo, wanajikata kwa visu hadi watoe damu nyingi. Lakini hakukuwa na jibu kutoka kwa Baali au Achera (Astarte).

Jioni ilifika. Eliya akamwambia kila mtu, "Njooni hapa." Walimwangalia akijenga madhabahu. Kuzunguka madhabahu alichimba shimoni. Alimlaza ng'ombe juu ya madhabahu, pamoja na kuni za kuchoma kama dhabihu. Kisha akawaambia watu wajaze mitungi minne mikubwa na maji na kumwaga juu ya ng'ombe na kuni. Aliwaambia wafanye hivyo mara ya pili, na mara ya tatu hadi pengo lijae. Kisha Eliya akamlilia Mungu mmoja wa kweli, *"Bwana, Mungu wa Ibrahimu, Isaka, na Israeli, ijulikane leo kwamba wewe ni Mungu katika Israeli, ya kuwa mimi ni mtumishi wako, na kwamba nimefanya mambo haya yote kwa amri yako. Nijibu, Bwana, nijibu, ili watu hawa wajue ya kuwa wewe, Bwana, ni Mungu, na kwamba unarudisha mioyo yao."*

Moto wa Bwana Mungu ukaanguka na kuteketeza sadaka zote, kuni zote, mawe yote ya madhabahu, na vumbi lililoizunguka. Moto wa Mungu hata ulichoma maji yote kwenye shimoni.

Watu walipomwona, walijikunja kifudifudi chini, wakasema: *Bwana ni Mungu! Bwana ni Mungu!*

Hakikisha kuja wiki ijayo ili kujifunza zaidi kuhusu jinsi wengine wameitikia manabii ambao wamewahubiria neno la Mungu na kuhusu unabii kuhusu kuja kwa mkombozi aliyeahidiwa.

Baada ya kusimulia, uliza maswali yafuatayo:

1. Watu wa Israeli walikuwa wameanza kuabudu miungu ya uongo tena. Mungu amewatuma nani kuwarudisha kwenye njia zake? " *Aliwatuma manabii.* "
2. Mungu alituma manabii na wakatangaza ujumbe wake kwa watu. Hii inatuambia nini kuhusu tabia ya Mungu? - *Hii inatuonyesha kuwa anatumia sana na anataka kuwasiliana na neno lake kwetu.*
3. Manabii walikuwa na ujumbe mkuu mbili. Zipi? Kwanza , *"Tubu na kuamini!" Na pili, "Jitayarisha! Mwokozi aliyeahidiwa anakuja!"*
4. Wakati Eliya aliwaambia watu waache kusita kati ya kumtumikia Baali na kumtumikia Mungu mmoja wa kweli, unadhani kwa nini hakusema chochote? - *Kwa sababu ingawa walimjua Mungu mmoja wa kweli, mioyo yao yenye dhambi haikutaka kumwamini. Badala yake, walitaka kwenda njia zao wenyewe.*
5. Ni nini kilitokea wakati manabii wa Baali na Achera (Astarte) walipooomba moto ushuke na kuchoma dhabihu yao? *Hakukuwa na jibu la maombi yao.*
6. Ni tofauti gani tunazoziona katika simulizi hili kati ya miungu ya uwongo na Mungu mmoja wa kweli? - *Mungu mmoja wa kweli yuko hai na Yeye ni Mwenyezi. Mungu pekee wa kweli husikia maombi na kuyajibu. Yeye ndiye Mungu pekee juu ya wengine wote.*
7. Je, watu walijibu nini kwa jibu la Mungu kwa maombi ya Eliya? -- *Walikubali kwamba Mungu pekee yake ndiye Bwana. Walitambua kwamba wengine waliokuwa wameabudu walikuwa miungu ya uwongo.*

Msimulizi: Kwa swali hili, soma mistari hii kutoka kwa Biblia yako badala ya kitabu hiki cha hadithi. Zinapatikana katika ★ Isaya 45: 6-7. Hakikisha umeiweka alama kwenye Biblia yako kabla ya wakati ili uweze kuipata haraka.

Kulikuwa na nabii mwingine ambaye pia aliishi wakati wa wafalme. Alikuwa amesema neno la Mungu kwa watu, na ninataka kukusomea maneno haya ili uweze kuyatafakari kabla hatujakutana tena. Mungu akasema, " *Mimi ndimi Bwana, na hakuna mwingine; mbali na mimi, hakuna Mungu. Nitakuimarisha, hata ikiwa haujanitambua, ili tangu jua hadi mahali pa kutua watu wajue kwamba hakuna mtu isipokuwa mimi. Mimi ndimi Bwana, na hakuna mwingine.* "

Fikiria juu yake wiki hii!

24 Maonyo ya watu

Mada ya Simulizi: Mungu alituma manabii kuwaonya watu ambao hawakukubali agano la Mungu au hawakuwa tayari kulitii.

Maandiko: Soma mistari ifuatayo mara kadhaa: 2 Wafalme 17:13–15; Yona 1: 1-2; 1 na 10; 3:1—10; Yereimia 31: 31-34; Isaya 9: 6-7.

Msaada muhimu katika utayarishaji wa hadithi hii:

1. Katika ukurasa wa 54, kuna jedwali la unabii. Kabla ya kusimulia hadithi, nakili ubao huu kwenye kipande kikubwa cha karatasi au ubao mweusi au mweupe. Ifanye iwe kubwa

ya kutosha kwa kila mtu kuona. Utatumia nakala hii ya uchoraji mwishoni mwa simulizi hili.

2. Katika akaunti hii, utasoma kwa sauti ★Yeremia 31: 31-33 na ★Isaya 9: 6-7. Hakikisha umeziweka alama mapema katika Biblia yako, ili uweze kuzipata kwa urahisi unaposimulia.

Simulizi kwa Ufupi: Wakati wafalme walitawala katika Israeli na Yuda, watu wachache sana walikubali agano la Mungu au walikuwa tayari kumtii. Mungu alizungumza na watu hawa waasi kupitia manabii. Manabii walikuwa na jumbe kuu mbili: (1) Ujumbe wa kwanza ulikuwa "Tubu na kuamini, la sivyo hukumu ya Mungu itawaangukia." (2) Ujumbe wa pili ulikuwa "Jitayarisha! Mwokozi anakuja!"

Mungu hakutuma tu manabii wake kwa Waisraeli, bali pia katika nchi zingine. Kuhusiana na ujumbe wa kwanza wa manabii, ambao ulikuwa "Tubu na kuamini au hukumu ya Mungu itawaangukia," wacha nikuambie juu ya nabii anayeitwa Yona. Mungu alimtuma Yona katika mji wa Ninawi, mji mkubwa katika nchi ya Ashuru, ambao ulikuwa adui wa Israeli. Mungu alimwambia Yona awaambie watu wa Ninawi kwamba ikiwa hawatubu, hukumu ya Mungu ingewaangukia wote.

Mwanzoni, Yona alikataa kwenda Ninawi. Alipanda mashua, akifikiri anaweza kumkimbia Mungu. Lakini Mungu alijua kile Yona alikuwa akifanya na wapi alikuwa akienda. Alituma dhoruba ambayo ilitishia meli na maisha ya wote waliokuwemo. Hatimaye, watu waliokuwa ndani ya mashua walitambua kwamba maisha yao yalikuwa hatarini kwa sababu ya kutomtii kwa Yona kwa Mungu, kwa hivyo walimtupa nje ya mashua, lakini Mungu alikuwa ameandaa samaki mkubwa kumeza. Kwa siku tatu na usiku tatu, Yona alibaki ndani ya tumbo la samaki. Huko, ndani ya samaki, Yona alifikiria juu ya kile alichokuwa amefanya na akatubu. Mungu aliwafanya samaki kutapika kwenye nchi kavu. Wakati huu, Yona alitii na kwenda Ninawi. Kwa siku tatu aliwahubiria watu, akisema, "Tubuni, la sivyo hukumu ya Mungu itawaangukia ninyi nyote! Mwamini na mwabudu Mungu peke yake! Wakazi wote wa jiji hilo walitubu na kumwamini Mungu, na Mungu aliwaepusha na uharibifu.

Ujumbe wa pili wa manabii ulikuwa juu ya Mwokozi aliyeahidiwa. Tangu siku za Adamu na Hawa, Ibrahimu, na kisha Mfalme Daudi, Mungu alikuwa ameahidi kwamba angemtuma Mwokozi. Katika siku za manabii, ahadi hizi ziliongezeka, na manabii walitabiri maelezo mengi juu ya Mwokozi ambaye angezaliwa ili kuwaokoa watu wake kutoka kwa shida yao ya dhambi. Kwa mfano, nabii Yeremia aliwapa tumaini kubwa kwa kusema kwamba Mungu angefanya agano jipya nao ambalo angebadilisha mioyo yao.

★Wakati unakuja, asema Bwana, ambapo nitafanya agano jipya na nyumba ya Israeli na nyumba ya Yuda. Haitakuwa kama agano nililofanya na baba zao nilipowashika mkono kuwatoa Misri, kwa sababu walivunja agano langu, ingawa nilikuwa bwana wao. Hili ndilo agano nitakalofanya na nyumba ya Israeli baada ya wakati huo, asema Bwana. Nitaweka sheria yangu akilini mwao na kuiandika mioyoni mwao. Nitakuwa Mungu wao, nao watakuwa watu wangu. (Yeremia 31: 31-33)

Kwa kuongezea, manabii waliendelea kusema juu ya mtoto kuzaliwa ili kuwaleta watu kwa Mungu. Sikiliza kile nabii Isaya alitabiri juu ya mtoto huyu. ★Kwa maana mtoto amezaliwa kwetu, na tumepewa mtoto wa kiume, na serikali itakuwa juu ya mabega yake, naye ataitwa mshauri wa ajabu, Mungu mwenye nguvu, Baba wa milele, Mfalme wa amani. Hakutakuwa na mwisho wa kuongezeka kwa serikali yake na amani. Atatawala juu ya kiti cha enzi cha

Daudi na ufalme wake, akiimarisha na kuitetea kwa haki na haki tangu wakati huo na milele. Ni bidii ya Bwana Mwenyezi ambayo itafanikisha hili. (Isaya 9: 6-7)

Unabii mwingine mwingi umetolewa. Acha nikuonyeshe machache.

Ujumbe wa Msimulizi: Katika hatua hii ya simulizi yako, chukua chati kubwa uliyotengeneza na uonyeshe kwa wasikilizaji wako. Kagua kila unabii na uwaonyeshe jina la nabii na kile walichosema kuhusu Mwokozi aliyeahidiwa.

Baada ya kusimulia na kuonyesha chati, uliza maswali yafuatayo:

1. Wala watu wa Israeli wala watu wa mataifa ya kigeni hawakumwamini Mungu. Mungu amewatuma nani kuwarudisha kwenye njia zake? "Aliwatuma manabii."
2. Mungu alituma manabii na wakatangaza ujumbe wake kwa watu. Hii inatuambia nini kuhusu tabia ya Mungu? - Hii inatuonyesha kuwa anatumia sana na anataka kuwasiliana na neno lake kwetu.
3. Manabii walikuwa na ujumbe mkuu mbili. Ilikuwa inahusu nini? "Kwanza, tubu na uamini!" Ya pili, kuja kwa Mwokozi, iko karibu!
4. Wakati Yona alikwenda Ninawi, aliwahubiria nini?
5. Walikuwa wakifanya nini wakati Yona alihubiri kwa njia hii? - Wote walitubu na kumwamini Mungu mmoja wa kweli.

Ujumbe wa Msimulizi: Angalia ikiwa wanakumbuka unabii wowote kwenye uchoraji uliowaonyesha. Hakikisha kuchukua uchoraji au kuifunika kabla ya kuwauliza swali hili! Ujumbe wa pili wa manabii ulikuwa kwamba Mwokozi alikuwa anakuja. Je, unakumbuka baadhi ya mambo ambayo manabii walisema kuhusu kuja kwa Mwokozi?

Jedwali la Unabii

	Nabii	Ujumbe wake
1.	Isaya (Isaya 9: 7)	Mwokozi atatoka katika familia ya Mfalme Daudi.
2.	Isaya (Isaya 7:14)	Mwokozi atazaliwa na bikira.
3.	Mika (Mika 5: 2)	Mwokozi atazaliwa Bethlehemu.
4.	Hosea (Hosea 11: 1)	Mwokozi atatoka Misri.
5.	Zekaria (Zekaria 9: 9)	Mwokozi atakuja amepanda punda.
6.	Daudi (Zaburi 41: 9)	Mwokozi atasalitiwa na rafiki.
7.	Zekaria (Zekaria 11: 12-13)	Mwokozi atauzwa kwa fedha 30.
8.	Daudi (Zaburi 27:12)	Mashahidi wa uwongo walimkabili.
9.	Isaya (Isaya 53: 7)	Mwokozi hafungui kinywa chake.
10.	Isaya (Isaya 50: 6)	Mwokozi atapigwa na kutemewa mate.
11.	Isaya (Isaya 53: 3)	Mwokozi atadharauliwa na kukataliwa na watu wake mwenyewe.
12.	Daudi (Zaburi 22:16)	Mikono na miguu ya Mwokozi itatobolewa.
13.	Isaya (Isaya 53:12)	Mwokozi atakufa pamoja na waovu.
14.	Daudi (Zaburi 22:18)	Watapiga kura kwa nguo zake.
15.	Daudi (Zaburi 22: 6-8)	Watamdhihaki na kumlaani.
16.	Isaya (Isaya 53: 9)	Mwokozi atazikwa pamoja na matajiri.
17.	Daudi (Zaburi 16:10)	Mwokozi atakuwa hai tena.
18.	Daudi (Zaburi 68:18)	Mwokozi atarudi mbinguni.

25 Uhamisho huko Babeli

Mada ya Simulizi: Mungu aliwahukumu Israeli na Yuda. Aliwaokoa baadhi yao kutoka uhamishoni Babeli.

Msaada katika kuandaa simulizi hili: Simulizi hili fupi linashughulikia matukio ya mwisho wa Agano la Kale na ratiba ya historia iliyojitokeza kati ya Agano la Kale na Jipya. Kuna mambo katika simulizi hili ambayo yanatoka kwa historia, yaani, hayapatikani katika sura au aya yoyote ya Biblia, lakini ni muhimu ili kuleta ufahamu wa muktadha wa Agano Jipya kwa wasikilizaji wako. Mbali na kusoma mistari hapa chini, hakikisha umesoma simulizi ifuatayo kwa uangalifu ili kuwatayarisha wasikilizaji wako kwa masimulizi yajayo.

Maandiko: Soma mistari hii mara 3 au 4 kabla ya kuwaambia. 2 Wafalme 17: 1-8; Ufunuo 25: 1-12; Ezra 2: 1 Na 68-70; Nehemia 2: 1-18 ; Yeremia 2:11-13, 23: 5, 25:11-12, ★31:31-33

Hadithi kwa ufupi: unakumbuka kwamba baada ya utawala wa Sulemani, ufalme wa Israeli uligawanywa vipande viwili. Katika ufalme wa kaskazini, unaoitwa Israeli, hakuna mtu aliyeamini kwamba Mungu angeruhusu mataifa ya adui kuchukua ardhi zao na kuwakamata. Manabii walipowaambia watubu na kumwamini Mungu, watu hawakusikiliza. Kwa hivyo, Mungu aliwaruhusu Waashuri, nchi kubwa jirani, kupigana na kuwakamata. Kisha Ashuru ikawatawanya Waisraeli katika nchi nyingi.

Baada ya hapo, nidhamu ya kimungu ilianguka juu ya ufalme wa Yuda, ambao ulikuwa ufalme wa kusini ambapo Yerusalemu ilikuwa mji mkuu. Mungu alimtuma nabii wake Yeremia kwa Yuda na maonyo ya mara kwa mara juu ya uharibifu wao unaokuja na utumwa ikiwa hawatubu ibada yao ya sanamu na kutotii agano Lake. (Yohana 25:11) Lakini, kama wale walio katika ufalme wa kaskazini, watu wa Yuda walishindwa kutubu na kuamini.

Kwa hivyo, Mungu aliwainua Wababeli kuwashambulia. Jeshi la Babeli lilivunja ukuta mkubwa wa mawe uliozunguka jiji la Yerusalemu na kubomoa jumba hilo pamoja na majengo mengine katika jiji hilo. Waliharibu na kuchoma hekalu zuri ambalo Mfalme Sulemani alikuwa amejenga, na wakachukua vitu vyote vya thamani vilivyokuwepo. Wakazi wengi walichukuliwa mateka katika nchi ya Babeli.

Unabii wote wa Yeremia, hata hivyo, haukuwa tu juu ya hukumu inayokuja. Mungu pia alisema kwamba wakati miaka sabini itakapokamilika kwa Babeli, atakuja kwako na kutimiza ahadi yangu nzuri ya kukurudisha mahali hapa. (Yohana 29:10) Bwana pia alimwambia Yeremia kwamba angeanzisha Agano Jipya na watu wake. ★Yeremia 31: 31-33.

Hivyo, baada ya miaka sabini, Mungu aliwafungulia njia ya kurudi katika nchi yao wenyewe. Huko walijenga upya hekalu, ingawa halikuwa kubwa kama la Sulemani. Pia walijenga upya ukuta kuzunguka Yerusalemu. Mara nyingi katika miaka hii, watu walisikia Neno la Mungu na kuliadini, lakini kama ilivyotokea zamani, upendo wao kwa Mungu ulipoa tena.

Hii ilifuatiwa na kipindi cha miaka 400 ambapo Waisraeli waliishi katika nchi yao wenyewe, lakini wakati ambao Mungu hakutuma manabii kwa watu. Waisraeli walianza kuitwa Wayahudi, inayotokana na jina la nchi yao "Yuda." Wayahudi waliendelea kumwabudu Mungu, ingawa wachache walifanya hivyo kwa mioyo yao. Wao alikwenda hekaluni na sadaka na dhabihu zao, na

kushika sheria za Musa, lakini hawakuamini kabisa kwamba walikuwa wenye dhambi wanaohitaji Mwokozi aliyeahidiwa.

Katika kipindi hiki cha miaka 400, Mungu aliruhusu mataifa mengine kutawala Israeli. Wagiriki walichukua udhibiti wa ufalme wa Yuda na kufundisha kila mtu kuzungumza Kigiriki. Miaka kadhaa baadaye, Warumi waliwafanya Wayahudi kuwa watumishi wao na kuwatoza ushuru mkubwa. Mfalme wa Kirumi, ambaye aliishi katika jiji la Roma, aliitwa Kaisari. Kaisari aliteua wawakilishi wa kutawala kwa jina lake katika nchi zote alizokuwa ameshinda. Mmoja wa wawakilishi hawa, ambaye alitawala katika nchi ya Wayahudi, aliitwa Herode.

Katika nyakati za Warumi, Wayahudi walifuata dini ya Kiyahudi, lakini kwa sehemu kubwa, mioyo yao ilibaki baridi kwa Mungu. Herode, akitamani kwamba watu wangempendelea, alifanya hekalu jipya lijengwe huko Yerusalemu kwa sababu hekalu lililojengwa baada ya kurudi kutoka uhamishoni lilikuwa limeharibiwa tena.

Kulikuwa na, hata hivyo, baadhi ya Wayahudi ambao walimpenda Mungu na kumwamini. Walikuwa kama Ibrahim, Isaka, Yakobo, Musa, na Daudi kwa maana kwamba walijua walikuwa wenye dhambi na walikuwa wakimngojea Mwokozi ambaye manabii walikuwa wametabiri.

Miaka mia nne bila mfalme wa kutawala juu yao au ujumbe kutoka kwa Mungu, huo ni muda mrefu sana! Mungu alikuwa ameahidi kwa njia ya Yeremia kwamba siku zingekuja ambapo angeinua *kutoka kwa wazao wa Daudi tawi la haki, Mfalme ambaye angetawala kwa hekima na kutenda yaliyo sawa na haki katika nchi*. Lakini hii ingetokeaje bila mfalme nchini? (Yohana 23: 5)

Kwa hivyo jinsi na lini Mwokozi aliyeahidiwa atakuja kuwaokoa? Tutajua hivi karibuni, lakini itabidi uje na kusikiliza simulizi linalofuata ili kujua. Ni muhimu sana!

Baada ya kumaliza hadithi, uliza maswali yafuatayo :

1. Baada ya ufalme wa Israeli kugawanyika, watu wengi hawakumwamini tena Mungu. Mungu aliwapa adhabu gani? - Mungu aliwapa adhabu ya mataifa mengine ya kipagani, akiwashinda na kuwapeleka mateka katika nchi ya kigeni.
2. Maonyo mengi ya Yeremia kuhusu hukumu inayokuja kwa Mungu na mwanadamu yanatuambia nini? *Mungu ni mtakatifu na mwenye upendo kwa kuwa amewapa watu wake fursa nyingi za kutubu kwa muda mrefu, lakini mwanadamu, katika uovu wake, amekataa tu!*
3. Unabii wa Yeremia unatuambia nini kuhusu miaka 70 ya utumwa huko Babeli? *Msamaha wake ni hakika kama hukumu. Anatimiza ahadi zake.*
4. Ni nini kilitokea kwa hekalu ambalo Sulemani alijenga, ambapo uwepo wa Mungu ulikuwa? - Hekalu liliharibiwa na watu wa Babeli. Askari walibeba vitu vyote vya thamani hadi mji wa Babeli. Hakukuwa tena na nafasi maalum kwa Mungu kati ya watu wake.
5. Watu wa ufalme wa kusini wa Yuda walihamishwa kwenda Babeli kwa miaka 70. Ni nini kilitokea baada ya miaka hii 70? - Mungu amewafungulia njia ya kurudi katika nchi yao.
6. Hii inakuonyesha nini kuhusu tabia ya Mungu? - Inatuonyesha kwamba Mungu ni mwenye rehema, mwenye rehema, na mvumilivu. Yeye ni Mungu wa upendo na msamaha.
7. Baada ya kurudi katika nchi ya mababu zao, hawakuitwa tena Waisraeli. Majina yao yalikuwa nani? - Walianza kuitwa Wayahudi.
8. Baada ya Wagiriki kuwatawala, ni nchi gani iliyotawala Wayahudi? - Warumi.

26 Malaika Gabrieli

Mada ya simulizi: Mungu alimtuma malaika wake kusimulia hadithi ya kuzaliwa kwa Yohana na Yesu.

Msaada muhimu kwa ajili ya maandalizi ya simulizi yako:

1. Katika masomo yafuatayo, utaona picha ya kitabu karibu na maneno yaliyopigiwa mstari. Imewekwa hapo ili kukukumbusha kwamba hii inatimiza unabii kuhusu Mwokozi ambao umeorodheshwa katika chati yako ya unabii. Nambari iliyo karibu na picha ya kitabu inalingana na nambari ya mstari kwenye ubao. Baada ya kuuliza maswali mwishoni mwa kila akaunti, waonyeshe chati ya unabii na upitie unabii uliotimizwa nao.
2. Katika akaunti hii, utasoma: ★ Luka 1: 32-33 kuhusu ujumbe wa malaika kwa Mariamu, na ★ Luka 1: 54-55 ambayo ni sehemu ya wimbo wa sifa wa Mariamu. Pia utasoma ★ Mathayo 1: 20-21, ujumbe wa malaika kwa Yusufu. Kama ulivyofanya hapo awali, weka alama kwenye vifungu hivi katika Biblia yako ili uweze kuvigeukia kwa urahisi.

Maandiko: Luka 1: 5-55; Mathayo 1: 18-25. Wasome mara 3 au 4.

Simulizi kwa ufupi: Wakati Warumi walitawala Palestina, kulikuwa na kuhani aliyeitwa Zekaria. Yeye na mkewe Elizabeth walikuwa wazee na hawakuwa na watoto kwa sababu Elizabeth alikuwa tasa. Siku moja Zekaria alipokuwa akihudumu hekaluni, akichoma uvumba kwa ajili ya Bwana, Mungu alimtuma malaika Gabrieli kumwambia kwamba watapata mtoto wa kiume na kwamba wanapaswa kumwita Yohana. Zacharias hakuamini kile alichosikia! Kwa sababu hakuamini, Gabriel alisema atabaki bubu hadi mtoto atakapozaliwa. Ilifanyika kama vile malaika alivyosema: Zekaria hakuweza kusema hadi kuzaliwa kwa mtoto.

1 Miezi sita baada ya Gabrieli kumtokea Zekaria, Mungu alimtuma kwa msichana ambaye alikuwa mzao wa Mfalme Daudi. Jina lake lilikuwa Marie. Gabrieli alimwambia kwamba atapata mtoto na kwamba anapaswa kumwita kwa jina la Yesu. Aliendelea kusema, ★ "Atakuwa mkuu, na ataitwa Mwana wa Aliye Juu." Bwana Mungu atampa kiti cha enzi cha Daudi baba yake, naye atatawala juu ya nyumba ya Yakobo milele; Utawala wake hautaisha kamwe. **Msimulizi:** Soma hii katika Luka 1: 32-33. Maneno ambayo malaika huyu alitumia yalikuwa maneno yale yale ya ahadi ambayo ilikuwa imetolewa kwa Mfalme Daudi kwamba mmoja wa wazao wake atatawala milele! Mariamu akauliza, "Hii inawezaje kuwa, kwa kuwa sijakuwa na uhusiano wowote na

mwanamume yeyote?" 2 Malaika akajibu kwamba mtoto hatakuwa na baba wa kibinadamu, lakini kwamba angezaliwa kwa nguvu ya Roho Mtakatifu, ambayo ina maana kwamba itakuwa muujiza wa Mungu, kwa kuwa hakuna lisilowezezana kwa Mungu. Mariamu alimwamini Mungu na alikuwa tayari kufanya mapenzi yake kama mama wa Mwokozi aliyeahidiwa. Aliimba wimbo wa sifa kwa Mungu, akisema: ★ *Aliwasaidia Israeli na kukumbuka kuwa na huruma kwa Ibrahimu na wazao wake wote milele.* **Msimulizi:** Soma hii katika Luka 1: 54-55.

Sasa Mariamu alikuwa amechumbiwa na mtu mwadilifu aliyeitwa Yusufu. Kabla ya kukusanyika kama mwanamume na mwanamke, Yusufu aligundua kuwa Mariamu alikuwa mjamzito. Akijua kwamba hakuwa baba wa mtoto, aliamua kuvunja uchumba huo kwa

busara. Lakini usiku mmoja malaika alimtokea na kumwambia, ★"Yusufu, mwana wa Daudi, usiogope kumchukua Mariamu nyumbani kwako, kwa maana kilichotungwa ndani yake kinatoka kwa Roho Mtakatifu." Atazaa mtoto wa kiume, nawe utamwita jina la Yesu, kwa sababu atawaokoa watu wake na dhambi zao.

Msimulizi: Soma hii katika ★ Mathayo 1: 20-21. Malaika akampa tena jina lingine kwa mtoto: "Imanueli," ambalo linamaanisha "Mungu pamoja nasi." Yusufu alimtii na kuolewa na Mariamu, lakini hakuwa na uhusiano naye hadi alipojifungua mtoto.

Kwa miaka mingi, Mwokozi alikuwa amepokea ahadi. Inaonekana kwamba tunakaribia mahali hapa katika masimulizi yetu. Kwa hivyo usikose inayofuata! Itakushangaza!

Baada ya kusimulia, uliza maswali yafuatayo:

1. Katika akaunti ya leo, ni sifa gani za Mungu ambazo umeziona?
 - *Mungu ni mwenyezi. Aliahidi mtoto kwa Zakaria na Elizabeth, ambao hawakuweza kupata watoto maisha yao yote ya ndoa. Pia ilisababisha ujauzito wa Marie kuwa nje kabisa ya uhusiano wa kawaida wa kibinadamu. Ilikuwa ni wazi nguvu ya Roho Mtakatifu wa Mungu.*
 - *Mungu anatimiza ahadi zake. Ahadi ya Mwokozi ilikuwa imetolewa tangu siku za Adamu na Hawa, na katika akaunti ya leo tunaona kwamba ahadi ya Mungu inakaribia kutimizwa.*
 - *Mungu anajua kila kitu. Miaka mingi kabla, Mungu alikuwa amemwambia Mfalme Daudi kwamba mmoja wa wazao wake atakuwa mfalme wa milele. Hivi ndivyo malaika alimwambia Mariamu juu ya mtoto ambaye alikuwa karibu kuzaliwa kwake.*
2. Ni nani aliyetangaza habari za kuzaliwa kwa mtoto, kwanza kwa Zekaria na kisha kwa Mariamu? - *Malaika aitwaye Gabrieli alileta ujumbe kutoka kwa Mungu juu ya kuzaliwa kwa Yohana kwa Zekaria na Elizabeth, na pili juu ya kuzaliwa kwa Yesu kwa Mariamu.*
3. Malaika ni nini? -- *Malaika ni viumbe wa kiroho ambao waliumbwa na Mungu kabla ya kuumbwa kwa dunia. Malaika ni watumishi wa Mungu.*
4. Zakaria hakuamini ujumbe wa Gabrieli. Na Marie? Je, alikuwa ameamini ujumbe wake? " *Ndiyo, aliamini na kumsifu Bwana kwa rehema yake katika utimilifu wa ahadi zake.*"
5. Malaika alipomtokea Yusufu, alisema kwamba mtoto huyo atakuwa na majina mawili. Majina haya yalikuwa nini na yalimaanisha nini? " *Malaika alisema kwamba mtoto huyo ataitwa Yesu, kwa sababu atawaokoa watu wake kutoka kwa dhambi zao. Jina la pili lilikuwa Imanueli, ambalo linamaanisha Mungu pamoja nasi.*
6. Elekeza kwenye chati ya unabii na uulize: Kumbuka, unabii huu ulitolewa na Mungu kwa manabii mamia ya miaka kabla ya wakati ambao nimezungumza nanyi leo. Katika masimulizi ya leo, ni unabii gani kati ya huu ulitokea kama ulivyotabiriwa?
 - *Mwokozi atazaliwa kutoka kwa familia ya Mfalme Daudi.*
 - *Mwokozi atazaliwa na bikira.*

27 Mwokozi Amezaliwa

Mada ya Simulizi: Mungu Ametimiza Ahadi Zake—Mwokozi Amezaliwa!

Msaada katika kuandaa akaunti hii: Katika akaunti hii, utasoma ★ Luka 2:11, ambayo ni maneno ya malaika kwa wachungaji. Weka alama kwenye Biblia yako.

Maandiko: Soma vifungu hivi mara 3 au 4: Luka 1: 57-80; 2: 1-18; Mathayo 2: 1-23

Simulizi kwa ufupi: Wakati ulipofika, Elizabeth alizaa mtoto wa kiume. Kama malaika alivyowaambia, walimpa jina la Yohana. Mara moja, baba ya Jean, ambaye alikuwa kimya wakati wa miezi yote ya ujauzito wa mkewe, alianza kuongea. Alimsifu Mungu kwa kutimiza ahadi zake kwa Ibrahimu na manabii, na alitabiri kwamba Yohana atakuwa nabii ambaye angetumiwa na Mungu kuandaa njia kwa Mwokozi.

Karibu na wakati huu, serikali iliamuru kila mtu arudi katika miji yao ili sensa ifanyike. Kwa hiyo, Yusufu na Mariamu waliondoka Nazareti, walikoishi, hadi Bethlehemu, mji alikozaliwa Yusufu.

3 Ilikuwa huko, huko Bethlehemu, ambapo mtoto wa Mariamu alizaliwa katika zizi kwa sababu hawakuweza kupata chumba cha usiku. Yusufu na Mariamu walimwita mtoto "Yesu," kama malaika alivyowaambia.

Usiku huo, kulikuwa na wachungaji wakichunga kondoo wao kwenye vilima nje ya Bethlehemu. Malaika akawatokea na kuwaambia, ★ "*Leo mnazaliwa Mwokozi katika mji wa Daudi, Kristo, Bwana.*" ("Kristo" inamaanisha "Masihi" au "Aliyebarikiwa"). Ghafla, malaika wengi walitokea pamoja naye, wakimsifu na kumwambia Mungu. Mara moja, wachungaji waliacha kondoo wao na kukimbilia mjini ambapo walimkuta mtoto na Mariamu na Yusufu. Walieneza habari za kuzaliwa kwa Mwokozi katika jiji lote.

Muda fulani baadaye, wataalam ambao walikuwa wakisoma nyota walikuja Yerusalemu kumuuliza Mfalme Herode ikiwa kulikuwa na mfalme mpya ambaye alikuwa amezaliwa. Waliitwa Mamajusi na walikuwa wamefuata nyota isiyo ya kawaida kutoka nchi yao hadi Yerusalemu. Herode alipojua kwamba mfalme mpya alikuwa amezaliwa, alikasirika sana. Aliwakusanya viongozi wote wa kidini ambao walijua Agano la Kale na kuwauliza juu ya mtoto huyu mfalme. Wakajibu, "Nabii alisema kwamba mfalme atazaliwa Bethlehemu." Herode aliwaambia Mamajusi waende Bethlehemu na kumletea habari zote za mfalme mpya, ikiwa wangeweza kumpata.

Mamajusi walikwenda Bethlehemu ambapo walimkuta Yesu. Walipiga magoti mbele yake, wakamwabudu, na kumpa zawadi za thamani sana, zinazofaa kwa mfalme. Mungu aliwaonya mamajusi wasirudi kwa Mfalme Herode, kwa sababu Herode alitaka kumuua mtoto.

4 Mungu alimwambia Yusufu, kupitia ndoto, kwamba alipaswa kukimbilia Misri ambako familia ingekuwa salama kutoka kwa Mfalme Herode. Baada ya kifo cha Herode, Mungu aliwaambia Yusufu na Mariamu kwamba walipaswa kuondoka Misri na kurudi katika nchi ya Israeli.

Ninakuuliza: mtoto huyu atakuwaje? Atafanya nini ili kuwa Mwokozi wa watu wote? Tutarudi kwa hili katika simulizi linalofuata. Usikose!

Baada ya kusimulia, uliza maswali yafuatayo:

1. Ni sifa gani za Mungu ulizoziona katika masimulizi ya leo?

- *Mungu anatimiza ahadi zake zote.*
 - *Mungu anajua kila kitu hata kabla ya kutokea.*
 - *Ukweli kwamba Mungu ametimiza ahadi yake ya kutuma Mwokozi unatuonyesha kwamba anawajali na kuwapenda wanadamu. Ni Mungu ambaye ametoa utoaji huu kwa ajili ya mwanadamu, sio mwanadamu ambaye anafanya kitu kinachomfanya Mungu atuokoe.*
2. Wakati malaika walipowatokea wachungaji, walisema Yesu alikuwa nani? - *Walisema kwamba Yesu ndiye Mwokozi.*
 3. Je, unakumbuka baadhi ya ahadi ambazo Mungu alitoa muda mrefu kabla ya zile kuhusu Mwokozi? - *Mungu aliahidi Adamu na Hawa kwamba angetuma Mwokozi; Pia alitoa ahadi yake kwa Ibrahimu na Daudi, na hata kwa manabii wengine.*
 4. Mamajusi walifanya nini walipompata Yesu? (*Walimwabudu na kumpa zawadi za thamani sana.*)
 5. Unadhani ni nani aliyempa Herode wazo la kumuua mtoto Yesu? - *Ni Shetani aliyetoa wazo hilo.*
 6. Kwa nini Shetani hakutaka Yesu aishi? (*Shetani hakutaka Yesu awaokoe watu. Yeye ni muuaji na daima atapinga mpango wa Mungu wa kuokoa watu.*)
 7. Mungu alimwambia Yusufu kumpeleka mtoto Yesu na mama yake katika nchi gani? (*Mungu aliwaambia wakimbilie Misri.*)
 8. Waliporudi Israeli kutoka Misri, ni unabii gani wa Agano la Kale uliotimizwa? -- *Unabii kwamba Mwokozi angetoka Misri.*)
 9. Ni unabii gani mwingine ambao umetimizwa katika akaunti ya leo?—*Unabii kwamba Mwokozi angezaliwa katika jiji la Bethlehemu.*

Msimulizi: Onyesha chati ya unabii ili waweze kuona unabii ambao tayari umetimizwa katika simulizi letu hadi sasa.

28 Yohana Mbatizaji

Mada ya simulizi: Yohana aliandaa njia kwa ajili ya Yesu, Mwokozi aliyeahidiwa na Mungu.

Msaada katika utayarishaji wa hadithi hii:

1. Katika akaunti hii, utasoma dondoo kutoka ★ kwa Marko 1: 7-8. Usisahau kuiweka alama kwenye Biblia yako.
2. Kabla ya kuanza kusimulia, waambie wasikilizaji wako kwamba katika simulizi hili, watasikia kuhusu Yohana akibatiza watu katika Mto Yordani. Waeleze kwamba ubatizo wa Yohana haukuondoa dhambi za watu, wala haukuleta msamaha wa dhambi. Badala yake, ilikuwa ni kitendo ambacho kilikuwa ishara ya umma ya toba yao. Kisha, bila majadiliano zaidi, anza kusema.

Maandiko: Soma vifungu hivi mara kadhaa: Mathayo sura ya 3; Marko 1: 1-8; Yohana 1: 29-34.

Simulizi kwa ufupi: Yohana na Yesu wote wamefikia utu uzima. Yohana alikuwa nabii wa Mungu kwa Wayahudi. Alihubiri jangwani, akisema, "Tubuni, kwa maana ufalme wa mbinguni umekaribia." Wengi waliamini na kutubu, na kama ishara ya toba yao, Yohana aliwabatiza katika Yordani. Yohana pia alizungumza juu ya Mwokozi ambaye angekuja hivi karibuni. Akasema, ★*"Baada yangu atakuja mwenye nguvu kuliko mimi, ambaye kamba zake sistahili kuinama na kufungua kamba za viatu vyake." Mimi ninawabatiza kwa maji, lakini yeye atawabatiza kwa Roho Mtakatifu.* (Msimulizi: Soma hii katika Marko 1: 7-8)

Wakati Yohana alikuwa akibatiza watu mtoni, Yesu alikuja na kumwomba Yohana ambatize. Yohana alikataa kwa sababu alijua kwamba Yesu hakuwa mwenye dhambi ambaye alihitaji kutubu na kubatizwa. Yohana alisema kwamba yeye (Yohana) ndiye aliyepaswa kubatizwa na Yesu. Lakini Yesu alisisitiza kwamba hili lilikuwa jambo sahihi kufanya ili kutimiza haki yote. Hivi ndivyo Yohana alikubali kumbatiza.

Yesu alipotoka ndani ya maji baada ya kubatizwa, mbingu zikafunguka na Roho wa Mungu akashuka juu yake. Na sauti ikasikika kutoka mbinguni maneno haya: "Huyu ni Mwanangu mpendwa, ambaye nimependezwa naye."

Siku nyingine, wakati Yohana alikuwa na kikundi cha watu, alimwona Yesu akikaribia. Akawaambia, "Tazama, Mwanakondoo wa Mungu anayeondoa dhambi ya ulimwengu." Ni mambo gani ya kushangaza! Mambo mengine mengi ya kushangaza yamesemwa juu ya Yesu. Ninakualika uendeleo kuja kusikiliza simulizi. Haipaswi kukosa!

Baada ya kusimulia, uliza maswali yafuatayo:

1. Yohana anahubiri ujumbe gani? - *Ujumbe wake ulikuwa, "Tubuni, kwa maana ufalme wa Mungu umekaribia."*
2. Inamaanisha nini kutubu? - *Kutubu kunamaanisha kubadilisha jinsi tunavyofikiria juu yetu wenyewe, juu ya dhambi zetu, na juu ya Mungu. Hii ina maana kwamba tunakubaliana na Mungu kwamba sisi ni wenye dhambi, kwamba tumemwasi kwa Mungu kwa kuvunja sheria Yake, na kwamba kujitegemea wenyewe hakuwezi kumfanya Mungu atukubali.*
3. Yohana alikuwa akiwatayarisha watu kupokea? -- *Alikuwa akiwatayarisha watu kumpokea Mwokozi.*
4. Mungu alisema nini baada ya ubatizo wa Yesu? - *Mungu alisema, "Huyu ni Mwanangu mpendwa, ambaye nimependezwa naye."*
5. Mungu amewahi kusema kwamba alipendezwa na mtu mwingine? -- *Hakuna mtu mwingine anayempendeza Mungu kama Yesu alivyokuwa, kwa sababu watu wengine wote ni wenye dhambi.*
6. Wakati Yohana alisema, "Tazama! Mwanakondoo wa Mungu anayeiondoa dhambi ya ulimwengu", alimlinganisha Yesu na nini? Alisema *kwamba Yesu alikuwa kama wana-kondoo ambao kwa miaka mingi walikuwa wamechunjwa na kutolewa kama dhabihu mahali pa wenye dhambi.*
7. Fikiria nyuma kwa masimulizi yote ambayo umesikia. Ni hali gani nyingine unakumbuka wakati watu walitoa dhabihu wana-kondoo ili kufunika dhambi zao ili waweze kumkaribia Mungu?
 - *Abeli alitoa sadaka ya mwana-kondoo alipomwabudu Mungu.*
 - *Ibrahimu alikuwa karibu kumuua mwanawe mpendwa Isaka alipomwona mwana-kondoo amekamatwa kichakani. Mungu alikuwa amemweka mwana-kondoo hapo ili afe mahali pa Isaka.*

- *Huko Misri, Mungu alisema kwamba mwana mkubwa wa kila familia atakufa, isipokuwa wangemchinja mwana-kondoo na kuweka damu yake kwenye nguzo za mlango wa nyumba. Mwanakondoo huyu alikufa mahali pa mzaliwa wa kwanza.*
 - *Siku ya Upatanisho, Kuhani Mkuu aliuwa wanyama na kuleta damu katika Patakatifu pa Patakatifu ili kulipia kwanza dhambi yake mwenyewe, na kisha kwa watu wote.*
8. Je, damu ya mnyama iliondoa dhambi za watu? - *Hapana, damu ya mnyama haikuweza kuondoa dhambi.*
 9. Je, dhabihu hizi za wanyama ziliwasaidiaje wenye dhambi kuwa na ushirika na Mungu mtakatifu? -- *Mnyama aliyekufa alikuwa picha ya kifo ambacho kila mtu alistahili kwa sababu wote walikuwa wenye dhambi. Watu walijua kwamba tumaini lao pekee la kuokolewa kutoka kwa kifo cha milele katika ziwa la moto lilikuwa Mwokozi ambaye alikuwa amepokea ahadi. Wakati mtu aliamini hii, Mungu angekubali kuendelea kutoka kwa dhambi yao hadi Mwokozi atakaporudi.*
 10. Kwa hivyo, wakati Yohana alisema, "Tazama! Mwanakondoo wa Mungu anayeondoa dhambi za ulimwengu," unadhani alimaanisha nini? " *Alisema kwamba wana-kondoo ambao walikuwa wametolewa dhabihu kwa miaka mingi walikuwa sanamu ya Yesu. Yohana alisema kwamba Mungu alitaka Yesu afe kama mwana-kondoo kufunika dhambi zetu mara moja na kwa wote.*

29 Majaribu ya Yesu

Mada ya simulizi: Yesu alishinda majaribu ya Shetani.

Msaada wa kuandaa akaunti hii: *Fungua Biblia yako katika Mathayo 4. Katika mistari ya 3-10, tengeneza alama ndogo ya penseli karibu na maneno ya Shetani na nyingine karibu na maneno ya Yesu. Utakuwa na seti mbili za alama, ambayo kila moja ni maneno ya Shetani, na kisha jibu la Yesu. Kwa sababu itakuwa vigumu kukumbuka mazungumzo haya yote, soma mistari hii kama sehemu ya masimulizi yako. Soma mistari hii kama sehemu ya masimulizi yako, kwa sababu itakuwa vigumu kukumbuka mazungumzo yote. Zimewekwa alama ★ na a katika masimulizi mafupi hapa chini.*

Maandiko: Kabla ya kusimulia, soma Mathayo 4:1–11 mara tatu au nne.

Simulizi kwa ufupi: Unakumbuka kwamba baada ya ubatizo wa Yesu, Mungu alisema, "Huyu ni Mwanangu mpendwa, ambaye nimependezwa naye." Baada ya hapo, Roho Mtakatifu alimwongoza jangwani ambako alifunga kwa siku arobaini na usiku arobaini.

Mungu alikuwa ametoka kusema, "Huyu ni Mwanangu mpendwa..." Lakini jambo la kwanza Shetani alimwambia Yesu lilikuwa, "★ Ikiwa wewe ni Mwana wa Mungu, waambie mawe haya yawe mikate." Shetani alipingana na neno la Mungu, kama vile alivyofanya katika bustani ya Edeni alipomjaribu Hawa.

Yesu kweli alikuwa Mwana wa Mungu. Pia alikuwa mwanadamu kabisa. Alikuwa na njaa na dhaifu baada ya kufunga wakati huu wote. Alikuwa na uwezo wa kugeuza mawe kuwa

mkate, lakini alikataa kukubali jaribu la Shetani. Badala yake, alisema, "★*Imeandikwa, 'Mwanadamu haiishi kwa mkate tu, bali kwa kila neno linalotoka kinywani mwa Mungu.'* Tunahitaji chakula kwa ajili ya maisha ya kimwili, lakini Mungu anasema kuna mambo mengine muhimu zaidi. Tunahitaji Neno la Mungu kutuonyesha ukweli wa Mungu na njia ya uzima wa milele.

Shetani alimpeleka Yesu kwenye sehemu ya juu kabisa ya hekalu. Akamwambia Yesu, ★ *"Ikiwa wewe ni Mwana wa Mungu, jitupe chini."* Hata alinukuu sehemu ya Neno la Mungu kusema kwamba malaika wangekuja kumlinda ikiwa angefanya hivyo. Lakini Yesu akajibu, ★ *"Pia imeandikwa, 'Usimjaribu Bwana Mungu wako.'"*

Licha ya hayo, Shetani alirudi mara ya tatu kumjaribu. Alimwonyesha Yesu falme zote za ulimwengu na kumwambia, ★ *"Nitakupa haya yote ikiwa utasujudu na kuniabudu."* Yesu akamjibu ★ , *"Ondoka kwangu, Shetani!" Kwa maana imeandikwa, ★ "Mwabudu Bwana Mungu wako, na kumtumikia yeye peke yake."* Kwa hiyo, Shetani akamwacha Yesu, na malaika walikuja kumtia nguvu.

Kufuatia hii, Yesu alianza huduma yake ya ajabu. Utataka kusikia juu yake! Njoo kwa masimulizi yanayofuata.

Baada ya kusimulia, uliza maswali yafuatayo:

1. Unadhani kwa nini Shetani alimjaribu Yesu? - *Alimjaribu Yesu kwa sababu ikiwa Yesu angetenda dhambi, hangekuwa tena mwana-kondoo mkamilifu ambaye angeweza kutuokoa kwa kufa mahali petu. Zaidi ya hayo, Shetani alitaka Yesu awe chini ya mamlaka yake, kwa sababu tangu mwanzo, alitaka kuchukua nafasi ya Mwenyezi Mungu.*
2. Je, Shetani alijua Neno la Mungu? *Hata alinukuu Neno la Mungu, lakini hakulinukuu kwa usahihi. Alinukuu kidogo hapa na pale kidogo, ili tu kuibadilisha kwa madhumuni yake mwenyewe.*
3. Yesu aliitikiaje jaribu la Shetani? - *Alinukuu Neno la Mungu, lakini alifanya hivyo sawa.*
4. Nani alikuwa mshindi katika majaribu haya: Shetani au Yesu? - *Yesu alishinda Shetani, kiasi kwamba Shetani akaondoka.*
5. Ni nani aliye na mamlaka na nguvu zaidi: Shetani au Yesu? - *Yesu ana mamlaka na nguvu juu ya Shetani.*

30 Mamlaka ya Yesu juu ya Shetani

Mada ya Simulizi: Yesu ana mamlaka kamili juu ya Shetani na pepo zake mbaya.

Saidia kuandaa akaunti hii: Kabla ya kuanza akaunti hii, waeleze wasikilizaji wako kwamba katika siku za Yesu, Wayahudi walikuwa na hekalu kubwa huko Yerusalemu, lakini katika vijiji vyote walikuwa na majengo madogo yaliyotumiwa kwa ibada na kufundisha. Waliitwa "masinagogi".

Maandiko: Soma vifungu hivi mara tatu au nne: Luka 4:31-37; 8:26-39; 9:37-43

Simulizi kwa ufupi: Yesu alianza huduma yake. Alihubiri Neno la Mungu, akisema, "Wakati umefika. Ufalme wa Mungu umekaribia. Tubu na kuamini habari njema. Watu *wengi* walimfuata kusikia mahubiri yake, lakini kutoka kwao wote alichagua wanaume kumi na wawili kuwa wasaidizi wake katika kazi aliyokuwa akifanya.

Siku moja, Yesu aliingia katika sinagogi la Kiyahudi kufundisha. Watu walishangazwa na jinsi alivyofundisha kwa mamlaka. Alipokuwa akifundisha siku hiyo, mtu wa roho mbaya akapaza sauti, "Tuna uhusiano gani nawe, Yesu wa Nazareti? Je, umekuja kutuagamiza? Najua wewe ni nani. Wewe ndiye Mtakatifu wa Mungu! Yesu alizungumza na roho, "Nyamaza! Ondoka kwa mtu huyu! Mara moja, roho ilimtikisa mtu huyo na kutoka kwake kwa kilio kikubwa. Kila mtu alishangazwa na nguvu ya Yesu juu ya pepo wabaya, na jinsi alivyowafukuza kwa neno moja. Baada ya hapo, sifa ya Yesu ilianza kuenea kote nchini.

Muda fulani baadaye, Yesu alivuka Bahari ya Galilaya na wanafunzi wake. Waliposhuka kwenye mashua, walisalimiwa na mtu ambaye alikuwa akiteswa na pepo wabaya. Kwa muda mrefu, alikuwa ameishi uchi katika makaburi na maeneo mengine ya upweke. Wakati mwingine, watu walikuwa wamejaribu kumfunga mikono na miguu ili kumzuia asitangatanga, lakini alikuwa amevunja minyororo na pepo wabaya walikuwa wamemlazimisha kuendelea kuishi hivi.

Mara tu mtu huyo alipomwona Yesu, akaanguka miguuni pake. Alipaza sauti, "Unataka nini kutoka kwangu, Yesu, Mwana wa Aliye Juu?" Pepo wabaya ndani yake walikuwa wakimsihi Yesu asiwapeleke kwenye ziwa la moto, bali awapeleke kwenye kundi la nguruwe lililo karibu. Yesu aliamuru roho zitoke kwa mwanadamu na kuingia ndani ya nguruwe. Walifanya hivyo mara moja! Mtu ambaye alikuwa ameachiliwa kutoka kwa utumwa wa roho alitaka kwenda na Yesu, lakini Yesu alimwambia aende nyumbani na kumwambia yote ambayo Mungu alikuwa amemfanyia. Kwa hiyo, akaenda akamwambia kila mtu yote ambayo Yesu alikuwa amemfanyia.

Siku moja, wakati Yesu alikuwa katika umati mkubwa, mtu alipaza sauti, "Mwalimu, nakuomba uje umone mwanangu wa pekee". Roho inamshambulia na kumfanya apige kelele, kutetemeka na kutoa povu mdomoni. Yesu alimwambia mtu huyo amlete mtoto wake. Mtoto alipomkaribia Yesu, roho ilimtupa chini na kumfanya atetemeke. Lakini Yesu akakemea roho, akamponya mtoto, na kumrudisha kwa baba yake. Kila mtu alivutiwa na nguvu kubwa ya Yesu juu ya Shetani na pepo zake wabaya. Yesu alikuwa na nguvu za ajabu! Katika hadithi yetu inayofuata, utapata zaidi kuhusu hili. Njoo!

Baada ya kusimulia, uliza maswali yafuatayo:

1. Pepo wabaya wanatoka wapi? Wao ni akina nani? - *Roho wabaya walikuwa viumbe wa malaika ambao waliumbwa na Mungu kumtumikia, lakini ambao walimfuata Shetani katika uasi wake dhidi ya Mungu. Pamoja na Shetani, wao ni wadanganyifu na wanataka kuwazuia watu kuja kwa Mungu.*
2. Ni ahadi gani ambayo Mungu alitoa kwa Adamu na Hawa baada ya kutenda dhambi? - *Mungu aliahidi kwamba angemtuma Mwokozi ambaye angemwangamiza Shetani na nguvu zake juu ya dhambi na kifo.*
3. Yesu alipokuwa akifundisha katika sinagogi, roho mbaya akapaza sauti yake na kusema, "Una uhusiano gani nawe, Yesu wa Nazareti? Je, umekuja kutuagamiza? Roho huyu mbaya alielewa nini juu ya ahadi iliyotolewa kwa Hawa baada ya kutenda

dhambi katika bustani ya Edeni? - *Roho mbaya alielewa kwamba Yesu alikuwa amekuja kumwamamiza Shetani na pepo zake mbaya, kama Mungu alivyomuahidi Hawa aliposema kwamba Mwokozi ataponda kichwa cha Shetani.*

4. Yesu alitumia nini kutoa pepo wabaya? - Alisema, "Nyamaza!" Toka!
5. Ni nani aliye na nguvu zaidi, Shetani au Yesu? - Yesu.

31 Yesu Anaponya na Kusamehe

Mada ya hadithi: Yesu ana mamlaka juu ya ugonjwa na dhambi.

Maandiko: Soma Marko 1:29-42 na 2:1-12 mara tatu au nne.

Simulizi kwa ufupi: Yesu aliwaponya watu ambao walikuwa na aina nyingi za magonjwa, na akatoa pepo wengi wabaya. Wakati huo, moja ya magonjwa yaliyoogopwa sana ilikuwa ukoma. Ilifikiriwa kuwa inaambukiza sana na kuharibu watu kwa kuuma vidole, vidole, na hata sehemu za uso. Wakati huo, wenye ukoma walipaswa kuishi nje ya miji na watu hawakuruhusiwa kuwakaribia au kuwagusa.

Siku moja, mwenye ukoma alimwendea Yesu. Alipiga magoti mbele ya Yesu, akisema, "Ikiwa unataka, unaweza kunitakasa." Yesu alijawa na huruma kwa mtu huyu. Akamnyooshea mkono, akamgusa, na kusema, "*Nitafanya, kuwa safi!*" Mara moja, alitakaswa na kuponywa. Mtu huyo, akiwa amejawa na furaha, alimwambia kila mtu aliyekutana naye kile kilichotokea, na watu kutoka pande zote wakaanza kuja kwa Yesu.

Baada ya muda, Yesu aliingia katika mji ambao watu wengi walimkaribisha. Kulikuwa na watu wengi ndani ya nyumba kumsikia Yesu akihubiri, kwamba mlango ulikuwa umefungwa. Wanaume wanne walifika, wakiwa wamembeba rafiki yao aliyepooza kwenye mkeka. Mlango ulipokuwa umejaa watu, wanaume hawa walipanda juu ya paa tambarare. Walitengeneza shimo kubwa kwa kuondoa paa. Kwa kutumia kamba, walianza kumshusha rafiki yao hadi alipokuwa mbele ya Yesu.

Wakati Yesu anaishi imani yao, anasema, "Mwanangu, dhambi zako zimesamehewa!" Aliposema haya, baadhi ya watu katika chumba hicho walifikiria mioyoni mwao, "Anamkufuru Mungu! Hakuna mtu isipokuwa Mungu anayeweza kusamehe dhambi! Lakini Yesu alijua walichokuwa wakifikiria. Akamgeukia yule mtu, akasema, "Ili nyote mjue ya kuwa Mwana wa Adamu ana uwezo wa kusamehe dhambi, 'Inuka!' na 'Chukua zulia lako na utembe!' Mtu huyo aliinuka, akachukua mkeka alikuwa amelala, na kwenda nyumbani.

Kuna hadithi nyingi zaidi za kushangaza juu ya Yesu. Usikose miadi inayofuata!

Baada ya kusimulia, uliza maswali yafuatayo:

1. Yesu alitumia nini kuponya watu? -- *Kwa neno alilosema, "Kuwa safi!" na "Inuka," na watu wakapona.*

2. Ni sifa gani au tabia gani ya Yesu tunayoona katika huduma yake ya uponyaji? - *Alikuwa mtu wa nguvu za kipekee, upendo, huruma, na rehema.*
3. Yesu alipomponya yule aliyepooza, badala ya kusema, "Inuka," alisema, "Mwanangu, umesamehewa dhambi zako." Kwa nini watu katika chumba hicho walifikiri mioyoni mwao kwamba Yesu alikuwa akimkufuru Mungu? (*Walifikiri hivi kwa sababu walijua kwamba hakuna mwanadamu aliye na uwezo wa kusamehe dhambi - ni Mungu tu ndiye aliye na uwezo huo.*)
4. Yesu alijua walichokuwa wakifikiria. Akawaambia, "Ili nyote mjue ya kuwa Mwana wa Adamu ana uwezo wa kusamehe dhambi, inuka." Ambayo ni ngumu zaidi: kusamehe dhambi ya mtu au kumponya mtu ambaye hawezi kutembea? - *Hakuna mwanadamu anayeweza kusamehe dhambi au kumponya mtu kwa kusema, "Ponywa." Zote mbili haziwezekani kwa wanadamu.*
5. Yesu alithibitishaje kwamba alikuwa na uwezo wa kusamehe dhambi? - *Yesu alisema, "Inuka!" na yule aliyepooza akainuka na kuondoka. Hii ilithibitisha kwamba pia alikuwa na uwezo wa kusamehe dhambi.*
6. Kwa kufanya hivi, Yesu alikuwa akifanya madai gani juu yake mwenyewe? - *Alidai kuwa Mungu. Ikiwa tu Mungu anaweza kusamehe dhambi, na ikiwa uponyaji huo ulikuwa uthibitisho kwamba Yesu alikuwa na uwezo wa kusamehe dhambi, inamaanisha kwamba Yesu ni Mungu.*

32 Yesu Anatuliza Dhoruba

Somo la simulizi: Yesu ana mamlaka juu ya vitu vilivyoumbwa.

Maandiko: Soma vifungu hivi mara tatu au nne: Yohana 6: 1-15; Mathayo 14: 22-33; Marko 4: 35-41

Simulizi kwa ufupi: Yesu alipokuwa akiwahudumia watu, watu zaidi na zaidi walimfuata. Siku moja, alikuwa akihubiria umati wa watu zaidi ya 5,000. Ilipokuwa mchana, Yesu aliwauliza wanafunzi wake, "Tunaweza kupata wapi mkate wa kuwalisha watu hawa?" Wanafunzi wake walijibu kwamba gharama ya kununua kiasi hicho cha mkate ilikuwa zaidi ya uwezo wao. Mmoja wa wanafunzi wake akamwambia, "Huyu hapa kijana ana mikate mitano na samaki wawili." Kwa hivyo Yesu anawaambia kila mtu aketi. Alichukua mkate, akaumega, na kushukuru kwa hilo. Alianza kugawanya mkate na samaki. Aliendelea kukata na kukata vipande vipande... mpaka kila mtu anazo. Kwa kuongezea, watu hawa wote walikuwa wakila kadri walivyoweza, na bado kulikuwa na vikapu 12 vya mkate vilivyobaki.

Watu walipoona muujiza huu, wakasema, "Hakika ni nabii aliyeahidiwa." Wote walikuwa tayari kumfanya Yesu kuwa mfalme wa taifa lao, wakitumaini kwamba angewakomboa kutoka kwa utawala wa Warumi! Lakini Yesu alijua mioyo yao. Alijua kwamba walipendezwa tu na mambo ya kidunia kama vile kuachiliwa kutoka kwa Warumi, kutoachiliwa kutoka kwa nguvu za Shetani, dhambi, na kifo. Kwa hivyo aliwaacha kimya kimya.

Usiku huo, wanafunzi walipanda mashua kuvuka ziwa kwenda upande wa pili. Ghafla, dhoruba iliwapata. Upepo ulikuwa mkali na mawimbi yalikuwa makubwa. Waliogopa maisha

yao. Walipotazama gizani, waliona sura ya mtu akija kwao na kutembea juu ya maji. Waliogopa sana, wakidhani ni mzuka. Lakini basi wakasikia sauti ikisema, "Usiogope! Ni mimi!" Alikuwa Yesu! Aliingia pamoja nao kwenye mashua, na upepo na mawimbi yakakoma. Wanafunzi walimwabudu. Wakasema, "Hakika wewe ni Mwana wa Mungu."

Wakati mwingine, wote walikuwa pamoja kwenye mashua wakati dhoruba ilipotokea. Tena, upepo ulikuwa mkali sana na mawimbi yalikuwa makubwa sana hivi kwamba mashua ilianza kujaa maji. Yesu alikuwa nyuma ya mashua, amelala. Wanafunzi walimwamsha na kusema, "Mwalimu, hujali kwamba tumeangamizwa?" Yesu aliinuka na kutishia upepo. Alisema, "Kimya! Nyamaza! Na mara upepo ukatulia na kila kitu kikawa kimya. Wanafunzi walishikwa na hofu kubwa, wakaulizana, "Huyu ni nani? Hata upepo na mawimbi humtii!

Marafiki zangu, hamjasikia sehemu ya miujiza ambayo Yesu alifanya! Na si hivyo tu! Njoo usikilize simulizi linalofuata!

Baada ya kusimulia, uliza maswali yafuatayo:

1. Baada ya Yesu kuzidisha mkate na samaki, watu wengi walimfuata. Kwa nini walimfuata? " *Walimfuata kwa sababu aliwalisha.*" *Walitaka kumfanya mfalme, wakitumaini kwamba angewapatia na kuwakomboa kutoka kwa utawala wa Kirumi.*
2. Kwa nini Yesu alikataa kuwa mfalme wao? - *Yesu alijua kwamba hawakutaka kuachiliwa kutoka kwa nguvu za Shetani, kutoka kwa dhambi, na kutoka kwa kifo. Walitaka tu mfalme ambaye angewapa vitu vya kidunia.*
3. Usiku ambao Yesu alikuwa kwenye mashua na wanafunzi wake, dhoruba ilimtii nani? - *Dhoruba inamtii Yesu.*
4. Watu wengi wamesema, "Hakika huyu ndiye nabii aliyeahidiwa na Mungu." Wanafunzi wa Yesu wakamwambia, "Hakika wewe ni Mwana wa Mungu," na "Huyu ni nani, hata upepo na mawimbi yanamtii?" Huenda pia umeanza kujiuliza, "Huyu Yesu ni nani?" Fikiria juu yake!

Msimulizi: *Wasikilizaji wako hawahitaji kujibu swali hili kwa sauti, lakini tunataka wafikirie juu yake. Ikiwa wanataka kushiriki mawazo yao wakati huo, hiyo itakuwa nzuri.*

33 Yesu Anamfufua Lazaro Kutoka kwa Wafu

Mada ya Simulizi: Yesu Ana Mamlaka Juu ya Kifo

Saidia kuandaa akaunti hii: *Katika akaunti hii, utasoma ★ Yohana 11:25–26, pamoja na mstari wa 27, ambao ni sehemu ya mazungumzo ya Yesu na Martha.*

Maandiko: Soma Yohana 11:1–53 mara tatu au nne.

Simulizi kwa ufupi: Yesu alikuwa na rafiki mzuri aliyeitwa Lazaro. Lazaro aliishi katika jiji la Bethania na dada zake wawili, Mariamu na Martha. Siku moja, Lazaro aliugua sana na dada zake walituma ujumbe kwa Yesu wakimwomba aje kumponya. Yesu aliposikia haya, badala ya kuondoka mara moja, alisubiri kwa makusudi siku mbili. Kisha akawaambia

wanafunzi wake kwamba wote waende Bethania kwa sababu Lazaro alikuwa amekufa. Aliongeza kuwa alifurahi kuwa hakuwa huko na rafiki yake, kwa sababu sasa wengine wangeamini.

Walipofika Bethania, waligundua kwamba, kama Yesu alivyosema, Lazaro alikuwa tayari amekufa na alikuwa amezikwa siku nne mapema. Martha, aliposikia juu ya kuwasili kwa rafiki yao Yesu, alikimbilia kumlakia na kusema, "Bwana, kama ungekuwa hapa, ndugu yangu asingekufa!" Yesu akajibu, "Ndugu yako atafufuka." Martha alifikiri kwamba Yesu alikuwa akizungumza juu ya ufufuo wa mwili mwishoni mwa wakati.

Lakini Yesu akamjibu, ★ *"Mimi ndimi ufufuo na uzima. Yeyote anayeniamini ataishi, hata atakufa. Na yeye anayeishi na kuniamini hatakufa kamwe. Je, unaamini hivyo? Martha alielewa mara moja kwamba Yesu hakuwa akimaanisha tu mustakabali wa mwili wa mtu, bali pia mustakabali wa roho ya mtu. Akajibu, ★ "Ndiyo, Bwana! Ninaamini kwamba wewe ni Kristo, Mwana wa Mungu ambaye alipaswa kuja ulimwenguni. Aliamini kwamba Yesu ndiye Mwokozi aliyeahidiwa!*

Mariamamu, dada ya Martha, alipomwona Yesu, alianguka chini kwa huzuni. Akasema, "Bwana, kama ungekuwa hapa, ndugu yangu asingekufa!" Yesu alijawa na huzuni kwa sababu ya huzuni waliyohisi, na yeye pia alikuwa akilia. Wote walikwenda pamoja kwenye kaburi la Lazaro, ambalo lilikuwa pango lenye jiwe kubwa juu ya ufunguzi. Yesu alisema, "Ondoa jiwe!" Martha alishangaa. Akasema, "Bwana, amekufa kwa siku nne! Lazima awe ameanza kunusa!" Lakini Yesu alisisitiza, "Liondoe jiwe!" Kisha wakavingirisha jiwe. Kwa sauti kuu, Yesu akasema, "Lazaro, toka!" Na Lazaro akatoka nje! Walipotoka, mikono, miguu, na uso wao bado ulikuwa umefunikwa na vipande vya nguo ambavyo walitumia kuzika watu. Yesu alisema, "Vua nguo za kaburi na uiache."

Watu walipoona hivyo, wengine walianini kwamba Yesu alikuwa Mwokozi wao, kama vile Martha. Wengine, hata hivyo, walikataa kuamini, haswa viongozi wa kidini ambao walianza mpango wa kumuua Yesu. Waliogopa kwamba watu wangemwamini na kumfuata Yesu na kumfanya mfalme. Ikiwa hii ilitokea, Warumi wangewalaumu viongozi wa kidini na kuchukua mamlaka yao.

Yesu hakumfufua Lazaro tu kutoka kwa wafu. Pia kulikuwa na watu wengine waliokufa ambao aliwafufua.

Baada ya kusimulia, uliza maswali yafuatayo:

1. Ni nani aliye na uwezo wa kutoa uzima na kuurudisha? --- *Mungu peke yake.*
2. Yesu alimaanisha nini aliposema, "Yeyote atakayeniamini, hata akikufa, ataishi"? *Alimaanisha kwamba wale wanaomwamini Yesu kama Mwokozi wao, hata kama watakufa kimwili, roho zao zitaishi milele.*
3. Unadhani kwa nini Yesu alichagua kumfufua Lazaro kutoka kwa wafu--- Alitaka watu wajue *Yeye ni nani hasa. Kwa kuongezea, alimpenda rafiki yake Lazaro, pamoja na dada wawili, Mariamu na Martha, na alikuwa na huruma kwao.*
4. Kwa nini viongozi wa kidini walitaka kumuua Yesu--- *Waliogopa kwamba watu wangemwamini na kumfuata Yesu, na kumfanya mfalme wao. Hii itamaanisha kwamba Warumi wangeondoa mamlaka yao.*

34 Yesu na Nikodemo

Somo la simulizi: Yesu alimwambia Nikodemo kwamba lazima azaliwe mara ya pili.

Msaada katika kuandaa simulizi hili: Sehemu kubwa ya simulizi hili ni mazungumzo ya Yesu na Nikodemo. Itabidi uisome tena na tena mara chache ili kuipata akilini mwako. Utataka kuchagua mstari mmoja au miwili muhimu ya kusoma kama sehemu ya usimulizi wako wa hadithi. Ziweke alama kwenye Biblia yako kama kawaida. Usisahau kutumia maneno ya Yesu kuhusu nyoka wa shaba! Hizi zitachukuliwa katika masimulizi ya baadaye.

Maandiko: Soma Yohana 3:1-18 mara tatu au nne.

Simulizi kwa ufupi: Kulikuwa na kiongozi wa Kiyahudi aliyeitwa Nikodemo. Usiku mmoja, Nikodemo alikwenda kumwona Yesu. Alisema, "Rabi, tunajua kwamba wewe ni mwalimu aliyetumwa na Mungu, kwa maana hakuna mtu awezaye kufanya miujiza unayofanya bila Mungu kuwa pamoja naye." Yesu akajibu, "Nawaambia, mtu asipozaliwa mara ya pili, hawezi kuingia katika ufalme wa Mungu."

Nikodemo alishangaa. Alidhani Yesu alikuwa akizungumza juu ya kuzaliwa kwa mwili. Akauliza, "Mtu anawezaje kuzaliwa akiwa mzee? Hakika, hawezi kuingia tumboni mwa mama yake mara ya pili! Yesu alielezea kuwa kuna vitu vya mwili na vitu vya kiroho vya roho. Kuna vitu ambavyo tunaweza kuona, na vitu ambavyo hatuwezi kuona. Yesu alisema kwamba tumezaliwa kimwili, lakini pia tunapaswa kuzaliwa kiroho kwa kusikiliza, kuamini, na kumwamini Mwokozi ambaye alitumwa na Mungu.

Ili kuelewa mambo ya kimwili na ya kiroho, Yesu alimkumbusha Nikodemo wakati ambapo Mungu alikuwa ametuma nyoka wenye sumu kwa Waisraeli kwa sababu ya manung'uniko yao. Watu wengi walikufa. Lakini Mungu alimwambia Musa ainue nyoka wa shaba juu ya nguzo katikati ya kambi. Alisema kwamba ikiwa wangeumwa na nyoka, wanapaswa kumtazama nyoka huyo wa shaba na wangeishi. Ilikuwa ni mfano wa *kifo cha mwili na uzima* ambao ulikuja kwa kuamini kile Mungu alisema.

Kisha Yesu alimwambia Nikodemo juu ya tukio la baadaye, jambo ambalo lingeleta *uzima wa kiroho* kwa wale ambao *wamekufa kiroho* kwa sababu ya dhambi. Yesu alisema kwamba yeye mwenyewe atainuliwa, kama nyoka wa shaba, ili wote wanaomgeukia na kuamini, wazaliwe upya kiroho na kuwa na uzima wa milele.

Yesu aliendelea kueleza kwamba kuna njia mbili: moja inaongoza kwenye uzima, na ya pili inaongoza kwenye kifo. Ilikuwa kwa sababu ya upendo wake mkubwa kwetu kwamba Mungu alimtuma Mwokozi. Ikiwa mtu yeyote anamwamini Mwokozi, atazaliwa mara ya pili na kuishi milele. Njia ya kifo ni kuishi kwa ajili yako mwenyewe na kujitegemea mwenyewe, kama vile Adamu na Hawa walivyofanya walipomwasi Mungu. Mungu alimwambia Adamu, "Ukikula tunda hili, utakufa." Kifo cha milele ni ahadi ya Mungu kwa wale wanaojiamini wenyewe.

Acha nikuulize: Je, tunaweza kumwamini Mwokozi kwa kuzaliwa kwake upya na kwa njia Yake ya uzima? Ndiyo! Hakuna haja ya kusubiri!

Na swali lingine! Unafikiri Yesu atafufuliwa vipi kama nyoka wa shaba? Utapata jibu katika masimulizi yafuatayo!

Baada ya kusimulia, uliza maswali yafuatayo:

1. Kwa nini Nikodemo anaamini kwamba Yesu ametumwa kutoka kwa Mungu? " *Aliamini hili kwa sababu ya miujiza ambayo Yesu alikuwa amefanya.* "
2. Yesu alisema, "Mtu asipozaliwa mara ya pili, hawezi kuingia katika ufalme wa Mungu." Kuzaliwa kwa kwanza kwa mtu ni nini? - *Kuzaliwa kwa kwanza kwa mtu ni kuzaliwa kwa mwili (kimwili) na mama yake.*
3. Lakini Yesu alisema kwamba lazima tuzalwe mara ya pili. Kuzaliwa kwa pili ni aina gani? - *Kuzaliwa kwa pili kwa mtu ni kuzaliwa kwa kiroho na Roho wa Mungu. Tumezaliwa kiroho kwa kusikia na kumwamini Mwokozi ambaye alitumwa na Mungu.*
4. Ni kwa njia gani nyoka wa shaba aliyeinuliwa mbele ya Waisraeli jangwani ni kama Yesu? - *Kwanza kabisa, nyoka aliinuliwa, na Yesu alisema kwamba yeye pia atainuliwa. Pili, mtu yeyote ambaye aliamini kile Mungu alikuwa amesema na kumtazama nyoka wa shaba, angeponywa kuumwa na nyoka mwenye sumu. Vivyo hivyo, mtu yeyote anayemwamini Mwokozi Yesu ataokolewa kutoka kwa sumu ya nguvu za Shetani, kutoka kwa dhambi na kifo.*

35 Yesu na Wanafiki wa Kidini

Mada ya Simulizi: Yesu alizungumza na wale ambao walijitegemea kukubalika na Mungu.

Msaada katika kuandaa akaunti hii: *Kama ilivyokuwa kwa akaunti iliyotangulia, sehemu kubwa ya akaunti hii ina mazungumzo ambayo Yesu alikuwa nayo na watu anuwai. Kuna sehemu kuu 3 katika simulizi hili:*

1. *Yohana 8: 31-59, ambayo inatuonyesha kwamba hakuna mtu atakayekubaliwa na Mungu kwa sababu ya mababu zao au utaifa. Sehemu hii pia inajumuisha mafundisho muhimu kuhusu Ibrahimu na Yesu.*
2. *Marko 7: 1-9 na 14-23, ambayo inatuonyesha kwamba hakuna mtu atakayekubaliwa na Mungu kwa sababu ya dini yake, au kwa sababu ya uaminifu wake katika kushika mila au sheria za kidini, au kwa sababu ya mambo mazuri anayofanya.*
3. *Luka 18: 9-14, ambayo inaonyesha kwamba Mungu anakubali tu wale ambao wanamtegemea kabisa kuokolewa kutoka kwa shida yao ya dhambi ambayo inawatenganisha na Mungu.*

Chagua mistari michache muhimu ya kusoma kama sehemu ya masimulizi yako na uweke alama mapema katika Biblia yako.

Kuandika: Soma vifungu hivi vyote mara kadhaa hadi uweze kuvikumbuka vizuri: Yohana 8: 31-59; Marko 7: 1-9 na 14-23; Luka 18: 9-14

Simulizi kwa ufupi: Siku moja, Yesu alikuwa akizungumza na kikundi cha watu waliokuwa wakimfuata. Akawaambia, "Mtajua kweli, na kweli itawaweka huru."

Watu walishangaa kwa nini alisema hivyo. Hawakuhitaji kuachiliwa hata kidogo. Wakasema: Sisi ni wazao wa Ibrahimu! Sisi sio watumwa wa mtu yeyote! Yesu aliwaambia kwamba walikuwa watumwa kweli, kwamba walikuwa watumwa wa dhambi, na kwamba hawangeweza kuepuka utumwa huu kwa kumtegemea babu yao Ibrahimu.

Walipokuwa wakiendelea kusema, "Baba yetu ni Ibrahimu," Yesu alisema, "Kama kweli mngekuwa watoto wa Ibrahimu, mngefanya mambo ambayo Ibrahimu aliyafanya. Lakini unakusudia kuniua. Mnafanya matendo ya baba yenu Ibilisi, ambaye amekuwa muuaji na mwongo tangu mwanzo."

Ingawa walikuwa Wayahudi ambao walikuwa uzao wa Ibrahimu, Yesu alikuwa akiwaambia kwamba kuwa na mababu walioheshimu hakuwezi kusaidia hata kidogo kumkomboa mtu kutoka kwa utumwa wa dhambi. Mtu hawezi kutegemea mababu zao wa kimwili au kabila kukubalika na Mungu.

Yesu aliendelea kuzungumza juu ya Ibrahimu. Alisema, "Baba yenu, Ibrahimu, alifurahi kuona siku yangu!" Iliwakasirisha sana watu hawa. Wakamwambia, "Bado huna umri wa miaka hamsini, na unasema kwamba umemwona Ibrahimu?" Yesu akajibu, "Nawaambia, Ibrahimu hajakuwepo, mimi ndiko."

Mara moja, watu walianza kuokota mawe ili kumuua. Walitaka kumuua kwa sababu walikuwa, kwa kweli, watoto wa shetani, kama Yesu alivyosema. Walitaka kumuua kwa sababu alisema alikuwa hai kabla ya Ibrahimu, na kwa sababu alitumia maneno yale yale ambayo Mungu alitumia alipomwambia Musa yeye ni nani: Mimi ndiye. Lakini Yesu alijificha na kuondoka.

Kulikuwa na watu wengine wakati huo ambao walitegemea kufuata kwa uangalifu desturi za kidini za wakati huo ili kukubalika na Mungu. Walifuata sheria maalum juu ya kuosha vyombo na sufuria, juu ya chakula safi na najisi, juu ya njia maalum za kuvaa, juu ya kuzingatia kalenda za kidini za sherehe, na juu ya kufunga na matoleo.

Yesu aliwaambia kwamba wanaabudu kwa midomo yao tu, lakini mioyoni mwao, hawakumpenda Mungu, wala hawakuamini au kutii Neno la Mungu. Aliwaambia kwamba sio vitu wanavyokula, wala nguo wanazovaa, wala sherehe wanazozifanya kuwa safi au kukubalika kwa Mungu. Badala yake, ni dhambi ndani ya moyo wa mtu ambayo inawafanya kuwa najisi na kuwatenganisha na Mungu. Kufuata dini na desturi zake hakutaleta mtu yeyote katika ufalme wa Mungu, kuleta msamaha wa dhambi, au kuongoza kwenye uzima wa milele. Yesu alisema kwamba walikuwa wakijidanganya kwa kutegemea mila za kidini kukubalika na Mungu, wakati mioyo yao ilikuwa najisi.

Ili kuwasaidia kuelewa mtazamo pekee ambao mtu lazima awe nao ili kukubalika na Mungu, Yesu aliwaambia hadithi ya wanaume wawili: mmoja, ambaye alikuwa Mfarisayo wa kidini sana, na mwingine, mtoza ushuru ambaye kwa ujumla alidharauliwa na watu wenzake. Farisayo alikuwa mtu mwenye kiburi, akiamini wema wake mwenyewe kwa sababu alikuwa akijitahidi kufuata sheria ya Mungu. Mtu huyu alikwenda hekaluni ambako alisali mbele ya wengine, akisema, "Mungu, ninakushukuru kwamba mimi si kama wengine. Mimi hufunga mara mbili kwa wiki. Ninatoa sehemu ya kumi ya mapato yangu," na aliorodhesha mambo yote ya kidini aliyofanya.

Lakini yule mtu mwingine, mtoza ushuru, alisimama umbali fulani kutoka hekaluni wakati akiomba. Alizidiwa na huzuni kwa dhambi yake hivi kwamba aliweka kichwa chake chini. Alipiga kifua chake kwa huzuni na kusema, "Ee Mungu, nihurumie, mimi ni mwenye dhambi." Yesu alisema, "Ninawaambia, mtoza ushuru ameenda nyumbani na amesamehewa na Mungu."

Hatuwezi kutegemea ukoo wetu, wala kabila letu, wala kufuata mila za kidini, wala mambo mazuri tunayofanya, ili kupokelewa na kukubalika na Mungu. Tunachoweza kufanya ni kuja kwa Mungu kwa unyenyekevu na kutegemea rehema zake.

Je, unafikiri watu hawa wa kidini walimwamini Yesu na mambo aliyofundisha? Tutakuwa na jibu katika masomo machache yajayo.

Baada ya kusimulia, uliza maswali yafuatayo:

1. Wayahudi hawa walikuwa wakimtegemea Baba yao Ibrahimu! Je, Yesu alikubali kwamba mtu anaweza kukubaliwa na Mungu kwa sababu alikuwa katika familia ya mtu maalum? - *Yesu alisema kwamba mtu hawezi kukubalika na Mungu kwa sababu ya ukoo wake.*
2. Yesu aliwaambia watu kwamba ikiwa Ibrahimu angekuwa baba yao kweli, wangepanya mema kama vile Ibrahimu alivyofanya. Ni nani, kulingana na yeye, alikuwa baba yao hasa? " *Alisema shetani alikuwa baba yao.*"
3. Yesu alielezeaje tabia ya Shetani? (*Alisema kwamba Shetani ni muuaji na mwongo.*
4. Ni kwa njia gani watu hawa walionyesha tabia ya Shetani? -- *Walisema walikuwa watoto wa Ibrahimu na Mungu, lakini hawakufanya mema kama Ibrahimu alivyofanya. Kwa kufanya hivi, walikuwa wakidanganya kama Shetani ni mwongo. Walikuwa wanapanga kumuua Yesu. Katika hili, walikuwa kama Shetani, ambaye amekuwa muuaji tangu mwanzo.*
5. Yesu alisema kwamba hatuwi najisi au wenye dhambi kwa kula vyakula fulani au kugusa vitu fulani. Anafikiri ni nini kinachotufanya tuwe najisi? " *Tumefanywa najisi kwa dhambi iliyo moyoni mwetu.*"
6. Katika mfano ambao Yesu alitoa juu ya Mfarisayo na mtoza ushuru, ambaye alikubaliwa na Mungu, Mfarisayo, au mtoza ushuru? " *Mtoza ushuru amekubaliwa; Mfarisayo hajafanya hivyo.*
7. Kwa nini Mungu alimkubali mtoza ushuru? - *Mtoza ushuru alikubaliwa na Mungu kwa sababu alijua dhambi iliyokuwa moyoni mwake. Alitubu, yaani, alisema waziwazi kwamba alikuwa mwenye dhambi na kwamba alihitaji rehema ya Mungu*
8. Yesu alipokuwa akizungumza na kundi hilo la kwanza la watu, alisema, "Nawaambia, kabla Ibrahimu hajakuwepo, mimi ndiko." Alimaanisha nini kwa hilo? " *Alimaanisha kwamba alikuwa hai kabla ya Ibrahimu.*" Na kwa hili pia alisema kwamba alikuwa hai kabla ya kuzaliwa na Mariamu.
9. Ni wapi pengine - muda mrefu uliopita - tulisikia mtu akitumia jina "MIMI NIKO"? - *Wakati Musa alikuwa kwenye kichaka kinachowaka, alimwomba Mungu jina lake. Mungu akamwambia, "Mimi ndiye."*
10. Kwa nini wale waliokuwa wakizungumza na Yesu walikasirika hadi kujaribu kumpiga mawe? -- *Walitaka kumuua kwa sababu aliposema jina lake ni "Mimi ndiye," walielewa kwamba alikuwa akisema Yeye ni Mungu.*

36 Mchungaji Mwema

Mada ya Simulizi: Yesu ndiye njia pekee ya uzima wa milele.

Msaada wa kuandaa akaunti hii: Katika akaunti hii, utasoma kifungu kutoka Yohana ★ 10:11, kisha ★ Yohana 10:9–10 (kumbuka kwamba utazisoma kwa mpangilio wa kawaida) na ★ Yohana 14:6. Ziweke alama kwenye Biblia yako.

Maandiko: Soma Yohana 10:1-11 na Yohana 14:6 mara kadhaa.

Simulizi kwa ufupi: Wakati Yesu aliishi, Wayahudi wengi walikuwa na makundi ya kondoo. Yesu alizungumza juu ya hili na desturi zao za kutunza kondoo. Alijilinganisha na mchungaji na watu na kondoo.

Wachungaji wa Kiyahudi waliwapenda kondoo wao na kuwatunza kwa kuwaongoza mahali ambapo kulikuwa na nyasi nyingi na maji tulivu. Kondoo walimjua mchungaji wao vizuri sana hivi kwamba walitambua sauti yake na kumfuata kwa hiari. Licha ya hayo, wakati mwingine kondoo angepotea na mchungaji angehatarisha maisha yake kuyatafuta. Yesu alisema, ★ *Mimi ndimi mchungaji mwema. Mchungaji mwema hutoa maisha yake kwa ajili ya kondoo.*"

Wakati malisho yalikuwa adimu kuzunguka miji, wachungaji walichukua wanyama wao zaidi na zaidi kupata malisho mazuri. Ilikuwa kawaida wakati fulani wa mwaka kwa mchungaji kuwa mbali sana na nyumbani hivi kwamba alilala kwenye vilima na wanyama wake. Ilikuwa hatari kwa sababu kulikuwa na wezi wakitembea wakiiba kondoo, na pia kulikuwa na wanyama wa porini wanaoua kondoo.

Kwa hivyo, kabla ya usiku, wachungaji walijenga zizi la kondoo lenye kuta za miamba na matawi yenye miiba. Usiku ulipoingia, wachungaji waliweka kondoo wao kwenye zizi la kondoo na wao wenyewe walilala mlangoni. Kulikuwa na, kwa kweli, mahali moja tu pa kuingia kwenye zizi la kondoo, na hapo ndipo wachungaji walikuwa wamelala. Yeyote aliyeingia kwenye zizi la kondoo alipaswa kupita mbele ya wachungaji. Wao wenyewe walitumika kama mlango wa zizi la kondoo, ili hakuna mwizi au mnyama wa porini anayeweza kuingia ili kula kondoo.

Yesu alisema, ★ *"Amin, nawaambia, mimi ni mlango wa kondoo. Yeyote atakayeingia kupitia mimi ataokolewa. Ataingia, atatoka na kutafuta malisho. Mwizi huja tu kuiba, kuua na kuharibu; Nimekuja ili kondoo wawe na uzima, na wawe nayo kwa wingi."* Yesu ndiye mlango. Kuna mlango mmoja tu wa kuingia mahali pa usalama wa kiroho na uzima wa milele. Hakuna njia nyingine. Kwa kweli, Yesu alisema wazi sana, ★ *"Mimi ndimi njia, na kweli, na uzima. Hakuna mtu anayekuja kwa Baba isipokuwa kwa njia ya mimi."*

Yesu aliendelea kusema kwamba watu wengi huja wakidai kuwa mwokozi aliyetumwa na Mungu. Hawa, alisema, ni kama wezi ambao hujaribu kupanda kuta za zizi la kondoo usiku,

au ambao wanajaribu kuvunja ndani ili kuiba. Kuna mchungaji mmoja tu wa kweli wa kondoo.

Je, unakumbuka hadithi ya Nuhu? Kulikuwa na milango mingapi ndani ya safina? Nani alifunga mlango? Kwa sababu Nuhu alimwamini Mungu na kile alichosema, yeye, familia yake, na wanyama wote, walipitia mlango mmoja na kuokolewa kutoka kwa hukumu ya Mungu.

Njia ya kupitia mlango wa uzima wa milele ni kumwamini Mwokozi ambaye aliahidiwa zamani sana. Ni yeye aliyesema, "Mimi ndimi njia, na kweli, na uzima. Hakuna mtu anayekuja kwa Baba isipokuwa kwa njia yangu. Hakuna njia nyingine ya kwenda kwa Mungu."

Baada ya kusimulia, uliza maswali yafuatayo:

1. Yesu aliposema, "Mimi ndimi mchungaji mwema," alimaanisha nini?
 - *Alimaanisha kwamba anawapenda wale ambao ni wake kama mchungaji anavyopenda kondoo wake;*
 - *Ana uwezo na yuko tayari kuwaongoza wale wanaotambua sauti yake;*
 - *Alikuwa tayari kutoa maisha yake ili kuokoa "kondoo wake" kutoka kwa maadui wanaowadanganya na kuleta kifo kwa kondoo.*
2. Katika siku za Yesu, wachungaji walifanya nini ili kuwaweka kondoo wao salama usiku?
 - *Walitengeneza zizi lenye kuta za miamba na matawi yenye miiba, na kwa mlango mmoja tu. Usiku ulipofika, kondoo walipita salama kwenye zizi kupitia mlango huu mmoja. Kisha wachungaji wenyewe walilala kwenye ufunguzi wa uzio kama mlango au lango. Kondoo walikuwa salama dhidi ya wezi na wanyama wa porini kwa sababu wachungaji walikuwa wamelala mlangoni.*
3. Yesu aliposema, "Mimi ndimi mlango wa kondoo," alimaanisha nini? - *Alimaanisha kwamba zizi la kondoo ni kama uzima wa milele, mahali pa usalama na uzima, na kwamba Yesu ni kama mlango ambao mtu anaweza kuingia katika uzima wa milele na kupata usalama wa kiroho.*
4. Ni kwa njia gani maneno ya Yesu yalitukumbusha Nuhu? - *Kulikuwa na mlango mmoja tu ndani ya safina ambao wangeweza kwenda kujikinga na hukumu ya gharika. Yesu ndiye mlango pekee wa kupata usalama wa kiroho, uzima wa milele, na wokovu kutoka kwa adhabu ya kifo cha milele katika ziwa la moto ambalo limeandaliwa kwa ajili ya Shetani na malaika zake wote.*

37 Usaliti wa Yesu

Mada ya simulizi: Yesu alikwenda Yerusalemu ambako alisherehekea Pasaka, ambako alisalitiwa na kuhukumiwa kifo.

Maandiko: Soma mistari ifuatayo mara tatu au nne: Marko 11: 1-10; Marko 14: 1-2, 10-26, na 32-65; 15:1-15; Mathayo 27: 3-5,

Hadithi kwa ufupi: Yesu alijua kwamba wakati wake wa kwenda Yerusalemu ulikuwa umefika. Aliwatuma wanafunzi wake mbele yake kumchukua punda. Aliwaambia wapi pa kwenda kumpata punda huyu, na akasema kwamba ikiwa wataulizwa, "Kwa nini mnamchukua punda huyu?" wanapaswa kujibu, "Bwana anaihitaji." Wakaenda na kupata kila kitu kama Yesu alivyosema.

 ⁵ Yesu alipoingia mjini juu ya punda huyo, umati mkubwa ulimsalimia kwa kelele za furaha. Wakamtengenezea njia, wakienzeza nguo zao na matawi ya mitende barabarani. Watu walimpita wakipiga kelele, "Hosana! Heri yeye anayekuja kwa jina la Bwana! Heri ufalme ujao wa baba yetu Daudi! Walikuwa na hakika kwamba Yesu angekuwa mfalme wa taifa lao, na walifurahi sana kufikiria kwamba angewaokoa kutoka kwa nguvu za Warumi. Wachache sana waliamini kwamba Yesu alikuwa amekuja kuwaokoa kutoka kwa hukumu ya Mungu na nguvu za Shetani, kutoka kwa dhambi na kifo.

 ⁶ Viongozi wa kidini walikasirika kwamba watu walikuwa wamemkaribisha Yesu kwa njia hii. Wameimarisha mipango yao ya kumuua. Yuda, mmoja wa wanafunzi wa Yesu, alijitolea kuwasaidia. Waliahidi kumpa vipande thelathini vya fedha ikiwa angemkabidhi Yesu mikononi mwao.

Haya yote yalitokea wakati wa sherehe ya Pasaka, ambayo iliadhimisha ukombozi wa Wayahudi wa Misri wakati Mungu alipopita juu ya nyumba zao akisema, "Nitakapoona damu, nitapita juu yenu." Yesu alitaka kusherehekea sikukuu ya Pasaka pamoja na wanafunzi wake. Aliwaambia wawili kati yao waende mjini ambapo watakutana na mtu aliyebeba mtungi wa maji. Aliwaambia wamfuata mtu huyu, na mtu huyo alipoingia nyumbani kwake, walipaswa kumwambia kwamba Mwalimu alikuwa akiomba chumba cha kutumiwa kusherehekea Pasaka. Yesu aliwaambia kwamba mtu huyu atawaonyesha chumba kikubwa cha juu, tayari kutumika. Wanaume hao waliondoka, na kila kitu kilitokea kama Yesu alisema.

Jioni hiyo, walipokuwa wameketi pamoja kwa chakula, Yesu alisema, "Yeyote kati yenu atakayekula pamoja nami atanisali." Kila mtu alikanusha, akisema, "Hakika sio mimi?"

Waliendelea na chakula cha Pasaka. Yesu aliumemega mkate na kusema, kama vile alivyoumega mkate, hivi ndivyo mwili wake ungevurugwa kwa ajili yao. Na kisha, alipoinua kikombe chake, alisema kwamba kikombe cha divai walichokunywa pamoja kilikuwa sanamu ya damu yake ikitiririka kutoka mwilini mwake kwa faida ya watu wote. Wakati huo huo, Yuda akatoka nje.

Baada ya kumaliza chakula chao cha Pasaka, walipanda kilima nje ya Yerusalemu ambapo kulikuwa na bustani iitwayo Gethsemane. Yesu alipiga magoti, akiomba na kumwomba Baba yake amchukue kutoka kwa mateso haya, ikiwa ingewezekana. Alijua alikuwa karibu kupata mateso makubwa, lakini akasema, "Si mapenzi yangu, bali yako."

Ghafla, walisikia kelele na kumwona Yuda akija na umati wa watu wakiwa na panga na marungu. Yuda, msaliti, alimwendea Yesu na kumsalimia kwa busu, ambayo ilikuwa ishara aliyokuwa amewapa viongozi wa kidini kuonyesha kwamba huyu ndiye Yesu. Umati ulimkamata Yesu na kumpeleka kwenye baraza la kidini. Wanafunzi wote wa Yesu walikimbia kwa hofu na kumwacha peke yake. Katika masaa yaliyofuata, Yuda alitambua uovu alikuwa amefanya. Alirudi kwa viongozi wa kidini na kutupa sarafu 30 za fedha kwenye sakafu ya hekalu. Kisha akatoka nje na kujinyonga.

Viongozi wa kidini walimpeleka Yesu kwenye baraza la wazee. Yesu alikuwa ameishi maisha kamilifu. Hakuwa amevunja sheria zao zozote, na hawakuweza kupata kosa lolote ndani yake. Kwa kuwa Yuda alikuwa tayari amejiua, hawakuwa na mtu wa kushuhudia dhidi ya Yesu, kwa hivyo waliajiri watu kusema uwongo juu yake.

9

10

Walipodanganya juu yake, Yesu alikaa kimya. Hakusema neno. Lakini wakati kuhani mkuu alipomuuliza, "Je, wewe ni Kristo, mwana kutoka mbinguni?" Yesu akajibu, "Mimi ndiye." Kuhani Mkuu aliposikia maneno haya, alirarua vazi lake ili kuonyesha hasira yake juu ya kile Yesu alikuwa amesema tu. Viongozi wa kidini walimhukumu Yesu kifo. Walimtemea mate, wakampiga na kumpiga.

Baada ya haya yote, walimleta Yesu kwa gavana wa Kirumi aliyeitwa Pilato. Umati mkubwa wa watu ulianza kukusanyika. Pilato akamuuliza Yesu, "Je, wewe ndiye mfalme wa Wayahudi?" Yesu akajibu, "Ni kama unavyosema." Pilato aliwaambia watu kwamba hakuona chochote kibaya kwa Yesu. Pilato alipoona kwamba umati ulikuwa na msisimko na kutaka Yesu auawe, aliogopa. Kwa hivyo aliwauliza ikiwa wanataka Yesu aachiliwe au mfungwa mwingine, muuaji aitwaye Baraba. Umati wa watu ulipiga kelele, "Msulubishe Yesu ! Barabas ya bure! Kisha Pilato akaamuru Yesu apigwe viboko na kumkabidhi ili asulubiwe.

11

Baada ya kusimulia, uliza maswali yafuatayo:

1. Katika akaunti hii, kulikuwa na matukio kadhaa ambapo Yesu alijua mapema kitakachotokea. Yesu alijuaje mahali ambapo wangempata punda huyo, kwamba wangekutana na mtu mwenye mtungi wa maji, na kwamba Yuda angemsaliti? " *Yesu anajua kila kitu.*"
2. Yesu analinganisha mkate na divai na nini? - *Analinganisha mkate na mwili wake kuvunjwa kwa faida ya watu. Alilinganisha divai na damu yake ambayo ingemwagika kwa manufaa ya watu.*
3. Yesu alijuaje kwamba mateso yalimngojea? - *Yesu anajua kila kitu.*
4. Ni nani aliyeongoza Yuda na viongozi wa kidini? - *Shetani aliwaongoza.*
5. Kwa nini viongozi wa kidini walikasirika wakati Yesu alisema, "Mimi NI - *Walikuwa na hasira kwa sababu Mwenyezi Mungu alikuwa amejifunua kwa Musa kupitia maneno haya. Walielewa kwamba Yesu alikuwa akisema kwamba yeye ni Mungu.*
6. Yesu alifanya dhambi gani ambayo ilisababisha yeye kuhukumiwa kifo? - *Yesu hakufanya dhambi. Alishika sheria zote za Mungu na daima alifanya mema. Hata Pilato hakuweza kupata kosa ndani yake.*
7. Tulisikia nini katika akaunti hii ambayo ilitimiza unabii uliotolewa na manabii mamia ya miaka kabla ya Yesu kuishi? –

Msimulizi: *Waonyeshe chati ya unabii ili kuwakumbusha unabii huu ambao ulitimizwa katika maisha ya Yesu.*

- *Mwokozi atakuja amepanda punda*
- *Mwokozi atasalitiwa na rafiki.*
- *Mwokozi atauzwa kwa fedha 30.*
- *Mashahidi wa uwongo walimkabili.*
- *Mwokozi hatafungua kinywa chake*
- *Mwokozi atapigwa na kutemewa mate.*
- *Mwokozi atadharauliwa na kukataliwa na watu wake mwenyewe.*

38 Kusulubiwa na Ufufuo wa Yesu

Mada ya simulizi: Yesu alisulubiwa na kuzikwa. Amefufuka.

Maandiko: Soma vifungu vifuatavyo mara tatu au nne: Marko 15: 16-47; Yohana 19: 17-42; Luka 23: 44-47; 24: 1 hadi 12

Simulizi kwa ufupi: Baada ya Pilato kumkabidhi Yesu kwa askari ili asulubiwe, walimpeleka kando. Walimdhihakiki kwa kumvalisha vazi la zambarau, ambalo lilikuwa rangi iliyovaliwa na wafalme wakati huo. Wakamtengenezea taji ya miiba na kuiweka juu ya kichwa chake, kisha wakasujudu mbele yake.

12

Walimpeleka Yesu kwenye kilima nje ya Yerusalemu na huko walimsulubisha. Misumari ilipigwa mikononi na miguuni mwake kwenye msalaba wa mbao. Kisha wakainua msalaba na Yesu akainuliwa mbele ya wote waliokuwa wakimtazama.

13

Wahalifu wawili walisulubiwa pamoja naye, mmoja upande wake wa kulia na mwingine upande wake wa kushoto.

Askari walipiga kura ili kuona ni nani atakayepata vazi la Yesu. Alipokuwa akining'inia msalabani, watu walimdhihakiki, wakisema, "Jiokoe mwenyewe! Shuka kutoka msalabani!" Wengine wamesema, "Huenda umewaokoa wengine, lakini huwezi kujiokoa mwenyewe!"

14

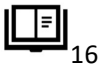
15

Wakati huo, alikuwa karibu na kifo. Yesu hakuwa ametenda dhambi hata moja, na bado alikuwa hapo, amesimamishwa, akiteseka kifo ambacho ni thawabu ya *dhambi zetu*. Wakati Yesu alikuwa akibeba hukumu yetu kwa dhambi juu yake mwenyewe, mbingu ilikuwa na giza kwa sababu Mungu, ambaye habebi dhambi, alimpa kisogo Mwanawe mwenyewe, akimwacha peke yake. Yesu akalia kwa sauti kuu, "*Mungu wangu! Kwa nini umeniacha?*" Alitengwa na Mungu kwa sababu ya dhambi zetu, ili Mungu, katika haki yake, aweze kutusamehe na kutukubali.

Kabla tu ya kufa, Yesu alilia tena kwa sauti kubwa. Alisema, "Imekamilika." Kusudi lake la kuja ulimwenguni lilitimizwa. Alisema, "*Baba, mikononi mwako ninaweka roho yangu.*" Na kisha, alikufa. Askari alipita na kuona kwamba alikuwa tayari amekufa. Alichukua mkuki wake na kuingiza upande wa Yesu, na damu yake ikatiririka kwa mito. Damu yake ilipomwagika, Yesu alichukua nafasi ya kila mwenye dhambi. Alikabidhiwa hadi kufa kama vile wale wana-kondoo wote wa dhabihu walivyoawa mahali pa wenye dhambi. Alikuwa Mwanakondoo wa Mungu aliyeondoa dhambi ya ulimwengu, kama Yohana alivyosema.

Wakati wa kifo chake, pazia nene, refu lililofunika mlango wa Mahali Patakatifu pa hekalu liligawanyika vipande viwili, kutoka juu hadi chini. Mungu alifanya hivi ili kuonyesha kwamba upatanisho kamili ulikuwa umefanywa kwa ajili ya dhambi. Pazia lililopasuka lilionyesha

kwamba njia ya kwenda kwa Mungu sasa iko wazi kabisa. Wale wanaoamini kwamba Yesu alichukua adhabu kwa ajili ya dhambi zao hawatatenganishwa tena na Mungu.

Jioni hiyo, Yusufu wa Arimathea, ambaye alikuwa mshiriki wa baraza la kidini, mtu tajiri ambaye alikuwa amemwamini Yesu, alikwenda kwa Pilato kuomba mwili wa Yesu. Pilato alikubali. Kwa hivyo, Yusufu alinunua kipande cha kitambaa cha mazishi na kumzika Yesu kwenye kaburi lake mwenyewe, ambalo lilikuwa limechimbwa kwenye kilima cha miamba. Walifunika ufunguzi huo kwa jiwe kubwa na Pilato akaweka walinzi kuzunguka. Siku tatu baadaye, wanawake ambao walikuwa wafuasi wa Yesu walikwenda kaburini. Walipokaribia kaburi, waliona kwamba jiwe lilikuwa limevingirishwa kutoka mlangoni. Malaika wawili walisimama pale na kuwaambia, "Amefufuka! Hayuko hapa tena. Tazama ni wapi waliacha. Walitazama kaburini na hakuwepo! Malaika waliwaambia waende wakawaambie wanafunzi kwamba Yesu amefufuka kutoka kwa wafu, na kwamba atajionyesha kwao kama alivyosema.

Baada ya kusimulia, uliza maswali yafuatayo:

1. Kwa nini Yesu alisulubiwa? - *Yesu, ambaye hakuwa na dhambi, alikufa badala yetu. Alichukua hukumu ya Mungu juu yetu, yaani, kifo, badala ya kutupeleka kwenye kifo cha milele katika ziwa la moto.*
2. Yesu alimaanisha nini aliposema, "Mungu wangu, kwa nini umeniacha?" - *Huko, msalabani, Yesu alichukua nafasi ya wenye dhambi. Kifungu kingine katika Neno la Mungu kinasema, "Alifanywa dhambi kwa ajili yetu." Mungu havumilii dhambi. Wakati Yesu alichukua dhambi zetu juu yake mwenyewe, Mungu hakuweza kuvumilia kumtazama Mwanawe Yesu. Alimpa kisogo Mwana wake mpendwa na kumwacha peke yake kabisa. Hivi ndivyo kila mmoja wetu anastahili.*
3. Wakati Yesu alisema, "Imekamilika," alimaanisha nini? - *Alikuwa akisema kwamba kusudi la kuzaliwa kwake na maisha ulimwenguni lilitimizwa. Mpango wa Mungu wa kuwaokoa wanadamu kutoka kwa Shetani, kutoka kwa dhambi, na kifo umekamilika. Hakuna kitu zaidi cha kufanya! Yesu tayari ametufanyia yote ambayo Mungu anahitaji.*
4. Ni nini kilitokea hekaluni wakati Yesu alikufa? -- *Pazia kubwa, nene ambalo lilitenganisha Mahali Patakatifu na Mahali Patakatifu liligawanyika kutoka juu hadi chini.*
5. Kwa nini hii ilitokea? -- *Pazia lilikuwa picha ya ukweli kwamba mwanadamu hawezi kumkaribia Mungu kwa sababu ametenganishwa na Mungu kwa dhambi yake. Mungu alirarua pazia ili kuonyesha kwamba dhambi zetu "zilipatanishwa" na Yesu, dhabihu kamilifu. Mungu sasa anaweza kuwakubali wale wanaokuja kwake kupitia Yesu.*
6. Yesu alipofufuka kutoka kwa wafu, alionyesha nguvu zake juu ya nini? Alionyesha nguvu zake juu ya nani? - *Wakati Yesu alifufuka kutoka kwa wafu, alionyesha nguvu zake juu ya kifo na juu ya dhambi inayosababisha kifo. Kwa kufanya hivyo, Yesu alionyesha nguvu zake juu ya Shetani.*
7. Yesu alitimizaje ahadi hiyo ya kwanza kabisa ambayo alitolewa kwa Adamu na Hawa, kwamba mmoja wa wazao wa Hawa ataponda kichwa cha Shetani na Shetani angeumiza kisigino chake? - *Shetani ndiye aliyemdanganya Hawa na kuleta kifo ulimwenguni. Kwa hivyo, wakati Yesu alikufa na kufufuka tena, nguvu za Shetani juu ya mwanadamu kupitia dhambi na kifo ziliharibiwa. Yesu alipokufa, ilikuwa kana kwamba Shetani alikuwa amemuumiza. Lakini hili lilikuwa jeraha la muda tu kwa sababu Yesu alifufuka kutoka kwa wafu, akimshinda kabisa Shetani, dhambi, na kifo.*
8. Mtu anapaswa kufanya nini ili kupokea usalama na wokovu kutoka kwa dhambi ambayo Yesu anatupatia? - *Kwa maneno ya Yesu, lazima tuamini Yeye ni nani na ametufanyia nini.*

9. Kabla ya kufa, Yesu alimwambia Nikodemo kitu kuhusu nyoka wa shaba jangwani. Ilikuwa nini, na ilikuwa na uhusiano gani na Yesu kusulubiwa? " *Yesu alimwambia Nikodemo kwamba angeinuliwa kama nyoka wa shaba alivyoinuliwa jangwani.*" Alisema kwamba kama vile watu walivyomtazama nyoka wa shaba kwa imani kwamba wataponywa kuumwa na sumu, kwa njia ile ile ambayo watu wanamtazama Yesu wakiamini kile alichotufanyia msalabani, wataokolewa kutokana na athari mbaya za dhambi.
10. Ni unabii gani katika ubao wetu ulitimizwa katika simulizi hili? -- **Msimulizi:** Waonyeshe chati ya unabii ili kuwasaidia kutambua unabii ambao ulitimizwa.
- *Mikono na miguu ya Mwokozi itatobolewa.*
 - *Mwokozi atakufa pamoja na waovu.*
 - *Watapiga kura kwa nguo zake.*
 - *Watamdhihaki na kumlaani.*
 - *Mwokozi atazikwa pamoja na matajiri.*
 - *Mwokozi atakuwa hai tena.*

39 Yesu Alipaa Mbinguni

Somo la simulizi: Yesu aliwatokea wanafunzi wake na kupaa mbinguni.

Maandiko: Soma mistari ifuatayo mara tatu au nne: Luka 24:13–48; 1 Wakorintho 15:3–7; Matendo 1: 3-11

Hadithi kwa ufupi: Siku chache baada ya kusulubiwa kwa Yesu, wanafunzi wake wawili waliondoka Yerusalemu kwenda mji wa Emmau. Walipokuwa wakitembea, walisema jinsi walivyokatishwa tamaa kwamba Yesu alikuwa amesulubiwa. Ghafla, msafiri mwingine alianza kutembea nao na kuwauliza kwa nini walionekana kuwa na huzuni sana. Kwa hivyo, walimwambia kwamba Yesu alikuwa nabii ambaye alikuwa amefanya kila aina ya miujiza, lakini kwamba viongozi wa kidini walikuwa wamemkabidhi kwa serikali na kwamba alikuwa amesulubiwa. Kisha wakamwambia kwamba wanawake wengine walikuwa wameenda kwenye kaburi alimo alikuwa amezikwa, na hawakumpata, lakini kwamba alikuwa amefufuka kutoka kwa wafu na sasa alikuwa hai. Walakini, walikuwa na mashaka yao juu yake.

Yule mgeni aliyekuwa akitembea nao akamwambia, "Moyo wako ni mwepesi sana kuamini yote ambayo manabii wameandika!" Kisha, akianza na vitabu vya Musa (yaani, Mwanzo, Kutoka, Mambo ya Walawi, Hesabu, na Kumbukumbu la Torati) na kuendelea kupitia maandishi ya manabii, aliwaeleza yote yaliyokuwa yameandikwa juu ya Mwokozi.

- Hakuna shaka kwamba alizungumza juu ya **ahadi zote ambazo Mungu** alikuwa ametoa juu ya kuja kwa Mwokozi, ahadi aliyopewa *Adamu na Hawa* juu ya uzao wa Hawa ambaye angeponda kichwa cha Shetani, na jinsi Yesu alivyofanya hivyo kwa kutoa maisha yake ili tusiwe tena watumwa wa Shetani, ya dhambi na kifo.

- Kulikuwa na ahadi iliyotolewa kwa *Ibrahimi* kwamba, kupitia uzao wake, kila mtu atabarikiwa. Ni baraka gani kubwa zaidi kwa kila mtu kuliko baraka ya uzima wa milele iliyokuja kupitia Yesu!
- Na kulikuwa na ahadi iliyotolewa kwa *Mfalme Daudi*, kwamba mmoja wa wazao wake atatawala milele. Yesu alikuwa, kwa kweli, mzao wa Daudi, ambaye alishinda kifo, na kwa hivyo bado yuko hai na anaweza kutawala milele na milele.
- Lazima aliwaambia **juu ya shida ya dhambi** ambayo ilianza na Adamu na Hawa, kisha Kaini na Abeli, na kisha wanadamu wote, wote wana asili ya dhambi. Wote wako chini ya hukumu ya haki ya Mungu ya kifo, kwa kuwa Mungu hawezi kukubali dhambi. Wote wanahitaji Mwokozi.
- Ilibidi awaambie jinsi Mungu alivyomwokoza Nuhu na familia yake kwa kupitia **mlango huo mmoja ili kuingia salama kwenye safina**. Hakukuwa na njia nyingine ya kuokolewa. Yesu ndiye mlango ambao lazima tupitie ili kukubaliwa na Mungu na kuwa na uzima wa milele.
- Bila shaka, aliwaambia juu ya **nyakati zote ambazo Mungu alikubali kifo cha mmoja kwa niaba ya mwingine** - kama vile wakati ambapo Isaka angetolewa kama dhabihu, lakini Mungu alitoa mwana-kondoo kufa mahali pake. Na usiku huo wa Pasaka, wakati mwana-kondoo mkamilifu, asiye na mifupa iliyovunjika, alichinjwa, na damu yake ikawekwa kwenye vizingiti vya nyumba zao. Mungu alipoona damu, ishara kwamba mwana-kondoo alikuwa amechinjwa, alipita juu yao badala ya kuwaua wazaliwa wa kwanza wa nyumba hiyo. Mwana-kondoo alikufa mahali pa mzaliwa wa kwanza. Mwokozi Yesu alikufa badala yetu, wewe na mimi, na sasa Mungu "anatupita" badala ya kututumia hukumu ya milele.
- Nina hakika pia aliwaambia juu ya ukombozi wa Waisraeli **kutoka utumwani huko Misri**, na jinsi Mungu alivyowafungulia njia ya kuokolewa kwa kuvuka Bahari ya Shamu kwenye nchi kavu. Hawakufanya chochote kustahili, wala kuvuka Bahari ya Shamu. Ilikuwa kazi ya Mungu kuwakomboa kutoka utumwani. Njia ya Mungu ya kupata wokovu sio kwa nguvu au juhudi zetu wenyewe, wala kwa sifa yetu ya kuokolewa, kwa kuwa sisi sote ni watumwa wa dhambi na Shetani. Kwa neema ya Mungu peke yake, tunaokolewa na Mwokozi wetu Yesu.
- Labda aliwakumbusha **juu ya hema** ambapo uwepo wa Mungu ulijaza Patakatifu Zaidi, na jinsi **pazia zito** lilivyowatenganisha wenye dhambi na uwepo wa Mungu. Lakini kwa sababu Yesu alichukua adhabu ya kifo ambayo haki ya Mungu ilihitaji kwa dhambi zetu, pazia liko wazi. Uwepo wa Mungu sasa uko wazi kwetu, na anaweza kutukubali.
- Mbali na hayo, pengine aliwakumbusha kuhusu dhabihu zote zilizotolewa, na **Siku ya Upatanisho** wakati damu ya mnyama ilinyunyiziwa kwenye kiti cha rehema cha Sanduku la agano. Damu ya mnyama huyu ilikuwa sanamu ya damu ya Mwokozi ambaye sasa amekuja, akituletea rehema za Mungu. Hatuhitaji tena kutoa dhabihu! Mungu alikubali kikamilifu kifo cha Yesu badala ya wale wote wanaomwamini kuokolewa kutoka kwa hukumu ya Mungu.
- Na kisha kulikuwa na mbuzi ambaye kuhani mkuu aliweka mikono yake juu ya kichwa chake, na kuungama dhambi zote za watu. Mbuzi aliongozwa mbali, mbali, hadi hawakuweza kumuona tena. Ilikuwa pia picha ya jinsi kifo cha Yesu kilituletea msamaha wa dhambi. Mungu amekubali maisha na kifo cha Yesu kwa niaba yetu na haangalii tena dhambi zetu. Badala yake, anamwona Yesu na haki yake mahali petu.
- Hakuna shaka kwamba alipitia **unabii mwingi wa Agano la Kale** kuhusu Mwokozi aliyeahidiwa, na jinsi vyote vilitimizwa katika Yesu.

Msimulizi: Kagua unabii wote kwenye ubao. (ukurasa wa 54)

Walipokuwa wakisikiliza mazungumzo haya ya ajabu, wanaume hao wawili waligundua kuwa ilikuwa karibu giza. Walimwalika mgeni kula nyumbani kwao na kulala usiku. Walipokuwa wameketi kula, yule mgeni alichukua mkate, akaubariki, akaumega, na ghafla macho yao yakafunguliwa ili watambue kuwa ni Yesu mwenyewe! Mara moja, Yesu akatoweka machoni pao. Usiku huo, wanaume hawa wawili walikimbilia Yerusalemu kuwaambia wanafunzi, "Ni kweli! Bwana amefufuka"!

Ilikuwa wakati huu ambapo Yesu aliwatokea wanafunzi wake. Walishangaa, wakidhani alikuwa mzimu. Lakini Yesu alisema, "Tazama mikono yangu na miguu yangu." Ni mimi, Yesu. Na akala pamoja nao. Kwa kipindi cha siku arobaini, Yesu alionekana mara nyingi kwa watu wengi—zaidi ya mia tano walimwona.

Siku arobaini baada ya kufufuka kwake, Yesu alikuwa pamoja na wanafunzi wake mlimani. Yesu aliwaamuru wawe mashahidi wake, kuanzia Yerusalemu na kwenda ulimwenguni kote. Walipokuwa wakizungumza juu ya hayo, Yesu alichukuliwa kutoka kwao kwenda mbinguni, na wingu likamficha machoni pao. 18

Walipokuwa wamesimama pale wakitazama angani, malaika wawili walisimama pale kando yao. Wakasema, "Kwa nini uko hapa ukitazama angani? Yesu huyu yule, ambaye alichukuliwa kutoka miongoni mwenu kwenda mbinguni, atarudi kama vile mlivyomwona akienda mbinguni."

Baada ya kusimulia, uliza maswali yafuatayo:

1. Ni unabii gani uliotimizwa katika akaunti hii?-- *Kwamba Mwokozi angerudi mbinguni.*
2. Mungu aliahidi Daudi kwamba mmoja wa wazao wake atakuwa mfalme wa milele. Je, ahadi hii imetimizwa kwa njia gani katika akaunti hii? " *Baada ya kifo cha Yesu, alifufuka tena.*" *Akiwa bado hai, alikwenda mbinguni ambako anatawala kama mfalme wetu wa milele !*
3. Je, Mungu aliahidi Ibrahimu kwamba kupitia yeye mataifa yote ya ulimwengu yatabarikiwa? Wakati mmoja, nilikuuliza ikiwa umepokea baraka zako! Mwana wa Ibrahimu alikuwa Isaka, na mtoto wake alikuwa Yakobo, na kutoka kwa familia ya Yakobo alikuja Mfalme Daudi, ambaye Mwokozi Yesu alitoka. Alikuwa kulipa gharama ya dhambi yako, ambayo ni kifo, na kukupa msamaha wa dhambi, kukubalika na Mungu, na uzima wa milele. Fikiria juu yake. Je, umepokea baraka zako?

Msimulizi: Swali! Je, huu ndio mwisho wa historia ya Mungu na mwanadamu? Hapana! Huu sio mwisho! Rudi wakati ujao ili ujifunze kuhusu mwisho wa ajabu wa mpango wa Mungu wa ukombozi kwa wanadamu!

40 Kurudi kwa Yesu

Mada ya Hadithi: Hadithi ya Mungu na mwanadamu haiishii kwa ufufuo wa Yesu na kupaa mbinguni. Yesu aliahidi kurudi kwake kwa wote wanaomwamini ili waweze kuishi milele katika uwepo na utukufu wa Mungu.

Maandiko: Soma mistari ifuatayo mara tatu au nne: 1 Petro 1: 3-9 na 2 Petro 3: 9, 13-14, 17-18; Ufunuo 20: 11-15 na 21: 1-27

Hadithi kwa ufupi: Umesimulia hadithi ya Mungu na mwanadamu, kuanzia na uumbaji, kupitia shida yetu ya dhambi, na jinsi Mungu alivyotuokoa kwa kumtuma Yesu Kristo kufa kwa ajili yetu. Alikufa na kuzikwa, lakini hakubaki kaburini. Aliinuka tena na kupaa mbinguni.

Je, huu ndio mwisho wa historia ya Mungu na mwanadamu? Hakika sivyo! Hadithi ya Mungu ni ya milele. Mtume Petro alizungumza juu ya hili aliposema: *Kwa rehema yake kuu [Mungu] ametupa kuzaliwa upya kwa tumaini lililo hai kupitia ufufuo wa Yesu Kristo kutoka kwa wafu, na kwa urithi ambao hauwezi kuangamia kamwe, wala kuharibika, au kunyauka, uliohifadhiwa mbinguni kwa ajili yenu.* (1 Petro 1: 3-4)

Mtume Yohana aliendeleza "tumaini hili lililo hai" katika kitabu cha Ufunuo. Alieleza kwamba baada ya kurudi kwa Yesu, Mungu atafungua vitabu vyake na kuwahukumu wafu wote, wakubwa na wadogo, kulingana na yale yaliyoandikwa katika vitabu. Atachukua kitabu kingine kiitwacho Kitabu cha Uzima. Wale wote ambao majina yao hayajaandikwa katika Kitabu cha uzima watatupwa katika ziwa la moto milele na milele. Hii inaitwa kifo cha pili. (Ufunuo 20: 11-15)

Hata hivyo, wale ambao majina yao yameandikwa katika Kitabu cha Uzima wataishi milele mbele na utukufu wa Mungu. (Ona Yohana 3:36.) Uzima wa milele utakuwaje? Itakuwa tofauti kabisa na maisha yetu hapa katika ulimwengu huu, kwa sababu utaratibu wa zamani wa mambo utakwenda, na kila kitu kitafanywa upya. Angalia ulinganisho huu wa "zamani" na tumaini letu jipya na lililo hai. Nitavuta mistari kadhaa kutoka kwa Neno la Mungu.

Hapo mwanzo, Mungu aliumba mbingu na nchi. (Mwanzo 1: 1) *Baada ya kurudi kwa Yesu, kutakuwa na mbingu mpya na dunia mpya.* (Ufunuo 21: 1)

Wakati wa uumbaji, Mungu alisema, "Kuwe na nuru katika anga la mbingu... Mungu amefanya nuru mbili kubwa: kubwa kutawala mchana na ndogo kutawala usiku. (Mwanzo 1: 14-15) *Lakini katika mbingu mpya na katika dunia mpya hakuna haja ya jua au mwezi, kwa maana utukufu wa Mungu unampa nuru, na Mwanakondoo ni taa yake.* (Ufunuo 21:23)

Hapo mwanzo, Mungu aliona kwamba nuru ilikuwa nzuri. Alitenganisha usiku na giza. Aliita giza usiku. (Mwanzo 1: 4-5) *Lakini katika mbingu mpya na katika dunia mpya, hakutakuwa na usiku tena.* (Ufunuo 21:25)

Hapo mwanzo, Mungu alisema, "Maji chini ya mbingu na yakusanywe pamoja mahali pamoja, na dunia kavu ionekane. Na ndivyo ilivyokuwa. Mungu aliiita nchi kame "ardhi" na maji yaliyokusanywa aliyaita "bahari." *Lakini katika mbingu mpya na katika dunia mpya hakukuwa na bahari.* (Ufunuo 21: 1)

Mungu alimuumba mwanadamu kwa mfano wake, lakini dhambi imeharibu sura ya Mungu (Mwanzo 1:26; Warumi 3:23). Lakini *Yesu atakapoonekana, tutakuwa kama Yeye tena!* (1 Yohana 3: 2-3)

Katika bustani ya Edeni, Mungu ameweka mti wa uzima na mti wa ujuzi wa mema na mabaya. (Mwanzo 2: 9) *Lakini katika "Yerusalem mpya" ya mbingu mpya na dunia mpya*

kuna mto wa maji ya uzima, safi kama fuwele, unaotirika kutoka kwenye kiti cha enzi cha Mungu na cha Mwanakondoo. Kila upande wa mto kuna mti wa uzima, unaozaa mara kumi na mbili za matunda, unaozaa matunda kila mwezi. (Ufunuo 22: 1-2)

Katika bustani, Mungu alimwambia Adamu, "Ukikula matunda ya mti wa ujuzi wa mema na mabaya, utakufa." Na baada ya miaka 930, Adamu alikufa. Tangu kifo hiki cha kwanza, wote wamekufa. (Mwanzo 2:17; 5:5; Waebrania 9:27). Lakini katika mbingu mpya na katika dunia mpya, hakutakuwa na kifo. (Ufunuo 21: 4)

Baada ya dhambi ya kwanza, maumivu na uchungu viliingia katika maisha ya wanadamu. Dunia imelaaniwa. Katika leba chungu, tunapata chakula chetu. (Mwanzo 3: 17-19) Lakini katika *mbingu mpya na katika dunia mpya, hakutakuwa na laana tena. Mungu atafuta machozi yote machoni mwetu. Hakutakuwa tena na maombolezo, kilio au maumivu.* (Ufunuo 21: 4; 22: 3)

Dhambi iliingia ulimwenguni na dhambi ya kwanza ya Adamu na Hawa. (Warumi 5:12, 18) *Lakini hakuna kitu kisicho najisi kitakachoingia mbingu mpya na dunia mpya, wala mtu yeyote anayefanya yale ya aibu au ya udanganyifu.* (Ufunuo 21:27)

Baada ya kuwatoa Adamu na Hawa nje ya bustani, Mungu alimweka malaika mwenye upanga unaowaka moto mlangoni, ili kuwazuia wasiingie kwenye bustani. (Mwanzo 3:24) Lakini katika Yerusalemu Mpya, milango haitafungwa kamwe. (Ufunuo 21:25)

Rafiki yangu, bado kuna mengi mbele yetu!

Petro anatuambia kwamba tumezaliwa mara ya pili kwa ajili ya tumaini hai la urithi ambao umehifadhiwa kwa ajili yetu mbinguni. Ikiwa hili ndilo "tumaini letu lililo hai," sisi, ambao tunalindwa na nguvu za Mungu, tunapaswa kuishi vipi kwa kutarajia kurudi kwa Yesu?

- Tunafurahi, ingawa tunahuzunishwa kwa muda na majaribu mbalimbali ambayo Mungu hutumia kujaribu ukweli wa imani yetu.
- Tunampenda, hata kama bado hatujamuona ana kwa ana.
- Tunamwamini na tunapata matokeo ya imani yetu, ambayo ni wokovu wa roho.
- Kwa sababu ya uvumilivu wa Bwana katika kuwaongoza watu kwenye toba, tunafanya kazi kwa bidii kushiriki habari njema ya Yesu na wengine.
- Sisi ni wenye bidii kupatikana na Yeye bila doa wala kasoro
- Tunabidii kupatikana na Yeye kwa amani
- Tuko waangalifu tusichukuliwe na makosa ya watu wasio na sheria
- Tunakua katika neema na ujuzi wa Bwana na Mwokozi wetu Yesu Kristo.

***Tazama, nitarudi hivi karibuni... Mimi ni Alfa na Omega,
ya kwanza na ya mwisho, mwanzo na mwisho...***

Amina. Njoo, Bwana Yesu!

(Ufunuo 22: 12-13, 20)

VIAMBATISHO

MSAADA KATIKA KUELEWA AGANO LA KALE

Ninahitaji kuelewa nini kuhusu Mwokozi kama inavyoonekana katika Agano la Kale?

Baada ya dhambi ya kwanza, Mungu aliwaahidi Adamu na Hawa kwamba katika siku zijazo, mmoja wa wazao wao atamshinda Shetani, na kwa kufanya hivyo, pia kushinda dhambi na kifo. (Mwanzo 3:15)

Kulingana na ahadi hii, watu wengi katika Agano la Kale walitumaini na kungojea kuzaliwa kwa Mwokozi huyu. Kwa mfano, Hawa mwenyewe alijawa na furaha wakati wa kuzaliwa kwa Kaini, labda kwa sababu alitumaini kwamba mtoto huyu ndiye Mwokozi aliyeahidiwa. Alifurahi na kusema, "*Kwa msaada wa Bwana, nimezaa mwanamume !*" (Mwanzo 4: 1) Lakini mtoto wake hakuwa Mwokozi aliyeahidiwa.

Baba ya Nuhu, pia, alikuwa akimtafuta mtoto aliyeahidiwa. Nuhu alipozaliwa, alisema, "*Atatufaraji katika kazi na kazi ngumu ya mikono yetu, inayosababishwa na nchi ambayo Bwana amelaani.*" (Mwanzo 5:29) Lakini Nuhu, ingawa alikuwa mtu mwadilifu, hakuwa Mwokozi aliyeahidiwa.

Tunapitia historia kwa Ibrahimu, ambaye alimwamini Mungu aliposikia kwamba mataifa yote yatabarikiwa na mtoto aliyezaliwa na mkewe Sara (Mwanzo 12: 1-3). Alifurahi na kuamini kwamba tatizo la mwanadamu la kutengwa na Mungu litabadilishwa na Mwokozi ambaye atakuwa mmoja wa wazao wake. (Yohana 8: 56-58; Waebrania 11:8-19) Lakini mwanawe Isaka hakuwa Mwokozi aliyeahidiwa.

Wakati mzao wa **Ibrahimu**, Mfalme Daudi, alipojua kwamba mmoja wa wazao wake atatawala kama mfalme wa milele (2 Samweli 7: 12-13), alijua kwamba nabii Nathani hakuwa akizungumza juu ya mwanawe Sulemani. Alielewa kwamba ilikuwa ahadi juu ya Mwokozi. (Ona Zaburi 145:10–13; Matendo 13: 22-23) Mwana wa Daudi Sulemani, kama wale wote waliokuwa wamemtangulia, alikufa. Hakuwa Mwokozi aliyeahidiwa, wala mfalme aliyeahidiwa.

Katika nyakati za Agano la Kale, jina la Mwokozi halikutajwa. Lakini tunapokuja kwenye Agano Jipya, tunasoma hadithi ya malaika ambaye alimwambia Mariamu kwamba mwanawe ataitwa Yesu, ambaye "atawaokoa watu wake kutoka kwa dhambi zao" (Mathayo 1:20). *Atakuwa mkuu na ataitwa Mwana wa Aliye Juu Zaidi. Bwana Mungu atampa kiti cha enzi cha Daudi baba yake, naye atatawala juu ya nyumba ya Yakobo milele, ufalme wake hautaisha.* (Luka 1: 31-33)

Unaweza kusimulia hadithi hiyo hiyo, haswa ikiwa unazungumza na watu ambao wana maoni hasi juu ya Yesu. Utaanza na Agano la Kale, ukizungumza juu ya Adamu na Hawa, Kaini na Abeli, Nuhu na Ibrahimu, na kuzungumza juu ya Mwokozi aliyeahidiwa, lakini bila kusema jina lake. Utaendelea na hadithi, ukiongeza habari ya ziada ambayo ilitolewa juu yake na manabii wa Agano la Kale. Unapofikia mwisho wa hadithi ya Agano la Kale,

wasikilizaji wako tayari watakuwa na picha wazi ya Mwokozi aliyeahidiwa, bado bila kujua jina Lake. Na kisha, unapoanza hadithi ya Agano Jipya na kuzaliwa kwa Yesu, itakuwa rahisi kwao kuelewa kwamba Yesu ndiye Mwokozi aliyeahidiwa.

Kwa hivyo usimtambue Yesu kwa jina unapomwambia katika sehemu ya hadithi ya Agano la Kale. Ongea tu juu ya Mwokozi aliyeahidiwa. Kisha, watakaposikia juu ya Yesu katika sehemu ya Agano Jipya ya simulizi, itakuwa wazi kwamba yeye ndiye aliyeahidiwa kumshinda Shetani, dhambi, na kifo, na kwamba yeye ndiye aliyezaliwa kuwa baraka kwa mataifa yote ya ulimwengu. Wataelewa kwamba Yesu alifufuka kutoka kwa wafu na kupaa mbinguni. Yuko hai milele! Yeye ndiye Mwokozi na Mfalme aliyeahidiwa.

Ninahitaji kuelewa nini kuhusu *Wokovu katika Agano la Kale?*

Unafikirije watu wa Agano la Kale walioishi kabla ya Yesu walipokea msamaha wa dhambi na wokovu kutoka kwa hukumu ya milele katika ziwa la moto? Watu wengine wanaamini kwamba watu wa Agano la Kale hawakuweza kupata msamaha wa dhambi kwa sababu Yesu alikuwa bado hajafa. Wengine wanasema kwamba waliokolewa kwa kutii sheria za Musa, wakati sisi, ambao tunaishi baada ya kifo na ufufuo wa Yesu, tunaokolewa kwa neema.

Yesu mwenyewe alisema nini? Akasema, "*Mimi ndimi njia, na kweli na uzima. Hakuna mtu anayekuja kwa Baba isipokuwa kwa njia yangu.*" (Yohana 14:6) Ni muhimu sana tuelewe kwamba hakuna njia mbili za kupata msamaha wa dhambi zetu na kuokolewa kutoka kwa kifo cha milele katika ziwa la moto. Kuna njia moja tu ya wokovu, na hiyo ni Yesu.

Hii iliwezekanaje kwa watu walioishi katika nyakati za Agano la Kale, wakati Yesu alikuwa bado hajazaliwa, achilia mbali kusulubiwa na kufufuka? Ni kweli kwamba Yesu alikuwa bado hajazaliwa, lakini alikuwa amepokea ahadi! Fikiria juu yake! Mungu aliwaahidi nini Adamu na Hawa baada ya kutenda dhambi ya kwanza? Angalia Mwanzo 3:15. Mungu alimwambia Shetani, "*Nitaweka uadui kati yako na mwanamke, na kati ya uzao wako na wake; Atakuponda kichwa chako, nawe utapiga kisigino chake.*"

Hebu tuangalie kila sehemu ya mstari huu ili kukusaidia kuelewa kile ambacho Mungu alikuwa akisema:

- 1) *Nitaweka uadui kati yako* (Shetani) *na yule mwanamke...*** Je, unakumbuka ushirika mtamu na umoja ambao Adamu na Hawa walikuwa nao na Mungu huko katika bustani ya Edeni? Baada ya kutenda dhambi, ushirika huo ulivunjika. Katika ahadi hii, Mungu alikuwa akimwambia Shetani kwamba ingawa Adamu na Hawa walijiunga na ufalme wake kwa sababu ya dhambi zao, haingekuwa hivyo milele. Alisema kwamba katika siku zijazo, kwa mara nyingine tena ataweka uadui kati ya wanadamu na Shetani, ambayo ina maana kwamba ushirika wao na Mungu utarejeshwa.
- 2) *... na kati ya uzao wako* (uzao wa Shetani) *na wake* (uzao wa Hawa).** Unadhani ni nani anaweza kuwa uzao wa Shetani? Wazao wake ni wale wote ambao, iwe

wanapenda au la, wanamfuata Shetani na njia zake badala ya kumfuata Mungu na njia zake. Yesu aliweka wazi hili alipowahutubia watu ambao walisisitiza kwamba walikuwa uzao wa Ibrahimu. Soma Yohana 8:39-44. "*Kama ninyi mngekuwa watoto wa Ibrahimu, mngefanya kile Ibrahimu alichofanya. Unafanya mambo ambayo baba yako hufanya... Wewe ni wa baba yako, shetani, na unataka kutimiza tamaa ya baba yako. Alikuwa muuaji tangu mwanzo, hakushikamana na ukweli, kwa maana hakuna ukweli ndani yake. Anaposema uwongo, huzungumza lugha yake ya mama, kwa maana yeye ni mwongo na baba wa uwongo.*

Ikiwa "uzao wa nyoka" (yaani, uzao wa Shetani) ndio anayemfuata Shetani, ni nani anayeweza kuwa uzao wa mwanamke (yaani, Hawa)? Ni wale wanaomwamini Mwokozi aliyeahidiwa na kumfuata Yeye. Mungu alisema kwamba kutakuwa na uadui kati ya wale wanaomfuata Shetani na wale wanaomfuata Mwokozi aliyeahidiwa. Yesu mwenyewe alizungumza juu ya hili na wanafunzi wake, akisema: "*Ikiwa ulimwengu unawachukia, kumbukani kwamba ulinichukia mimi kwanza. Ikiwa ungekuwa wa ulimwengu, angekupenda kama wake. Kwa maana nyinyi si wa ulimwengu, lakini mimi nimewachagua ninyi kutoka katikati ya ulimwengu. Ndiyo maana ulimwengu unakuchukia.*" (Yohana 15:18-19) Kuna uadui kati ya wafuasi wa Shetani na wafuasi wa Mwokozi.

3) . . . **Yeye** (mtu mmoja kutoka kwa uzao wa mwanamke) **atakuponda kichwa chako...**

Hii ni ahadi ya kwanza ambayo Mungu alitoa juu ya Mwokozi. Mungu alisema kwamba mmoja wa wazao wa Hawa ataponda kichwa cha Shetani! Ikiwa ungetaka kuua nyoka, ungempiga wapi? Kwenye mkia? Bila shaka hapana! Ungempiga kichwani. Wakati kichwa cha nyoka kinapokandamizwa, nguvu yake ya kuwadhuru watu huondolewa kabisa. Ilikuwa hapo hapo, katika maneno haya kwa Shetani, kwamba Mungu aliahidi kwamba mmoja wa wazao wa Hawa atawakomboa kutoka kwa nguvu za Shetani na nguvu ya dhambi na kifo ambayo alikuwa ameleta.

4) . . . **Na wewe** (Shetani) **utapiga kisigino chake** (kisigino cha Mwokozi aliyeahidiwa). Ni jeraha gani husababisha kifo - kichwa kilichovunjika... Au kisigino kilichoumwa? Kisigino kilichokandamizwa ni jeraha la muda tu. Kwa kweli, kwa sababu ya Shetani kumdanganya Hawa, jamii nzima ya wanadamu imeanguka katika dhambi na iko chini ya hukumu ya kifo. Wakati Yesu, mkamilifu na asiye na dhambi, alipata kifo badala yetu, alikufa kifo cha kutisha, lakini kilikuwa cha muda tu! Amefufuka, mshindi juu ya kifo, baada ya siku tatu!

Huenda unajiuliza: Je, kweli watu wa Agano la Kale waliokolewa kwa imani katika Mwokozi aliyeahidiwa? Ndiyo! Ni kweli kwamba hawakujua ukweli na maelezo yote ya Yesu kama sisi tunavyojua - sisi ambao tunaishi baada ya kuja kwake, na baada ya kifo na ufufuo wake. Lakini waliamini katika "mbegu ya Habari Njema ya Yesu" ambayo ilikuwa imetangazwa kwao na kujaribu kwa uangalifu kuielewa. *Kuhusu wokovu huu, manabii, ambao walisema juu ya neema ambayo ingekuja kwenu, walichunguza sana kwa uangalifu mkubwa, wakitafuta kujua wakati na hali ambazo Roho wa Kristo alionyesha ndani yao wakati alitabiri mateso ya Kristo na utukufu ambao ungefuata.* (1 Petro 1: 10-12)

Katika nyakati za Agano Jipya, "mbegu" hii ilikua kikamilifu kupitia kuzaliwa, maisha, kifo, na ufufuo wa Yesu. Kama inavyosema katika Waebrania 11:40, *Mungu alikuwa amepanga kitu bora zaidi kwa ajili yetu* (wale wanaoishi baada ya wakati wa Kristo) *ili tu pamoja nasi* (wale wa nyakati za Agano la Kale) *wangekamilishwa.*

Soma mistari hii inayoelezea imani ya baadhi ya watu walioishi nyakati za Agano la Kale:

- **Ibrahimu:** *Fikiria Ibrahimu: "Alimwamini Mungu, na hii ilihusishwa kwake kuwa haki." Basi, elewa kwamba wale wanaoamini ni watoto wa Ibrahimu. Maandiko yalitabiri kwamba Mungu angewahesabia haki Mataifa kwa imani, na kutangaza injili kwa Ibrahimu mapema: "Mataifa yote yatabarikiwa na wewe." Kwa hivyo, wote walio na imani wamebarikiwa pamoja na Ibrahimu, mtu wa imani. (Wagalatia 3: 6-9)*
Angalia kwamba mistari hii inasema kwamba katika ahadi yake kwa Ibrahimu, Mungu alisema "atawahesabia haki" wale waliokuwa na imani. "Kuhesabiwa haki" ni neno linalotumiwa kuelezea kwamba Mungu anawakubali wenye dhambi na kuwatangaza kuwa wenye haki kulingana na haki ya Mwokozi Yesu. Warumi 3:22 inatuambia kwamba *haki hii ya Mungu inatokana na imani katika Yesu Kristo kwa wote wanaoamini*. Ibrahimu alielewa ahadi hii na akaiamini, na Mungu alimhesabia haki, yaani, alimwona kuwa mwenye haki. (Mwanzo 15: 6) Kwa hivyo, ingawa Ibrahimu hakujua maelezo yote, Mungu alimwokoza kupitia imani katika Mwokozi anayekuja.
- **Isaka:** Mungu alitoa ahadi hii kwa Isaka: " *Nitathibitisha kiapo nilichoweka kwa baba yako, Ibrahimu. Nitafanya kizazi chako kuwa vingi kama nyota angani... Na kupitia uzao wako mataifa yote ya dunia yatabarikiwa.* (Mwanzo 26: 2-6) Isaka aliamini habari njema kama baba yake. Alihesabiwa haki kwa imani, kama baba yake. Na ilikuwa kwa imani kwamba alimbariki mwanawe Yakobo, ili kwa mujibu wa ahadi ya Mungu, mataifa ya ulimwengu yaweze kubarikiwa kupitia Mwokozi aliyeahidiwa. (Waebrania 11:20)
- **Yakobo:** Mwana wa Isaka, Yakobo, alipokea ahadi hii hii: " *Mataifa yote ya dunia yatabarikiwa kupitia wewe na kupitia uzao wako.* (Mwanzo 28:14) Yeye pia alimwamini Mungu kwamba mataifa yote yangebarikiwa na Mungu ambaye angewahalalisha wale waliomwamini Mwokozi ambaye angetoka kwa uzao wake. Ilikuwa kwa sababu hii kwamba aliwabariki wanawe, mmoja wao alikuwa Yuda, ambaye Yesu alikuwa amezaliwa kutoka kwa ukoo wake. (Tazama baraka za Yakobo juu ya Yuda katika Mwanzo 49:10.)
- **Musa:** Musa angeweza kuishi kwa faraja na utajiri mkubwa kama mwana wa binti ya Farao. Lakini alikataa hayo yote. Kwa nini alikuwa tayari kufanya hivi na kuitwa Mwisraeli badala ya Mmisri? *Alichagua kudhulumiwa pamoja na watu wa Mungu badala ya kufurahia raha za dhambi kwa muda mfupi. Aliona aibu kwa Kristo kuwa ya thamani zaidi kuliko hazina za Misri, kwa sababu alitarajia thawabu yake katika siku zijazo.* (Waebrania 11: 25-26)
- **Daudi:** Nabii Nathani alimwambia Daudi, "Siku zako zitakapopita, na ukapumzika pamoja na baba zako, nitainua uzao wako wa kurithi wewe, ambaye atatoka katika mwili wako mwenyewe, nami nitaimarisha ufalme wake." *Atajenga nyumba kwa jina langu, nami nitasimamisha kiti cha enzi cha ufalme wake milele.* (2 Samweli 7: 12-13)
Je, Daudi aliamini kwamba mfalme huyu anayekuja angekuwa Mwokozi wake? Neno la Mungu linasema kwamba *Daudi alikufa na kuzikwa... Lakini alikuwa nabii na alijua kwamba Mungu alikuwa amemuahidi kwa kiapo kwamba angemweka mmoja wa wazao wake kwenye kiti chake cha enzi. Kuona kilichokuwa mbele, alizungumza juu ya ufufuo wa Kristo...* (Matendo 2: 29-33)

Watu hawa wote waliokolewa kwa sababu walielewa shida yao ya kugeuka kutoka kwa njia ya Mungu, wakiwa wenye dhambi. Waliamini kwamba hakuna njia ya kujiokoa kutoka kwa ghadhabu ya Mungu, yaani, kutoka kwa adhabu ya milele katika ziwa la moto. Waliamini kwamba tumaini lao pekee lilikuwa Mwokozi ambaye Mungu alikuwa ameahidi kuja.

Wale walioishi kabla ya wakati wa Yesu walitazamia kwa hamu Mwokozi ambaye angekuja. Watu walioishi wakati Yesu alipokuwa hai duniani walimtazama uso kwa uso na kuamini kwamba Yeye ndiye Mwokozi wao.

- John alisema, " *Tazama! Mwanakondoo wa Mungu anayeondoa dhambi ya ulimwengu.* (Yohana 1:29)
- Andrea alisema, " *Tumempata Masihi*" (yaani, Kristo). (Yohana 1:41)
- Petro anasema, " *Wewe ndiwe Kristo, Mwana wa Mungu aliye hai.*" (Mathayo 16:16)
- Tomaso akamwita, " *Bwana wangu na Mungu wangu!*" (Yohana 20:28)

Vipi kuhusu sisi? Sisi tunaoishi baada ya Yesu tunatazama nyuma, kwa sababu Yesu aliishi maisha yake hapa ulimwenguni, alikufa, akazikwa, na kufufuka tena kulingana na Maandiko. Alipaa mbinguni ili kuandaa urithi wetu wa milele wa uzima wa milele pamoja naye. *Ingawa hamjamwona, mnampenda, na ingawa hammwoni sasa, mnamwamini na mnajazwa na furaha isiyoelezeka na tukufu, kwa kuwa mnapokea kusudi la imani yenu, wokovu wa roho zenu.* (1 Petro 1: 8-9)

Kuna njia moja tu ya wokovu! Ni kwa imani katika Mwokozi Yesu. Inaelekezwa kwa watu wote, kuanzia na Agano la Kale, kwa miaka yote hadi leo. *Bila imani, haiwezekani kumpendeza Mungu.* (Waebrania 11: 6)

Ninahitaji kuelewa nini kuhusu ya Dhabihu za Agano la Kale?

Mara tu baada ya dhambi yao ya kwanza, macho ya Adamu na Hawa yalifunguliwa kwa njia ambayo ili wajulisha kuwa walikuwa uchi. Hakukuwa na watu wengine karibu, lakini hata hivyo, walihisi kutisha, wazi, kana kwamba wengine waliweza kuwaona na kuwajua vizuri. Kwa hivyo jambo la kwanza walilofanya ni kujitengenezea nguo kutoka kwa majani, kufunika aibu yao ili waonekane wazuri na wanaokubalika kwa nje.

Lakini Mungu haangalii maonekana, kwa nje. Mungu aliona ndani kabisa ya mioyo yao. Alijua shida yao ya dhambi na shida ambazo zingesababisha. Nguo zilizotengenezwa kwa majani hazikuweza kuficha dhambi zao, wala hazingeweza kuwaokoa kutoka kwa kifo cha milele ikiwa wangukula tunda hilo. Kwa rehema zake, Mungu aliua wanyama na kuwafunika Adamu na Hawa kwa ngozi. Hiki kilikuwa kifo cha kwanza kilichotokea ulimwenguni, na kilikuja kama matokeo ya dhambi zao.

Tukio hili lilikuwa muhimu sana kwa sababu liliweka msingi wa kile Mungu anasema kuhusu damu, uzima, na kifo. Kuna kweli sita katika Neno la Mungu ambazo hutusaidia kuelewa maswali haya kwa uwazi.

1. **Ikiwa mtu anatenda dhambi, Mungu anahitaji kifo kama malipo kwa ajili yake.** Mungu alikuwa amewaambia, "Mtakapokula [matunda ya mti wa ujuzi wa mema na mabaya], mtakufa." Tunasoma katika Warumi 6:23 kwamba mshahara wa dhambi ni mauti. Kwa hivyo, jambo la kwanza tunaloewa ni kwamba Mungu anahitaji kifo kama malipo ya dhambi.
2. **Pili, Mungu anasema, "Uzima wa kiumbe uko katika damu."** (Mambo ya Walawi 17:11) Wale wanyama ambao Mungu aliwaua walikuwa viumbe hai hadi damu yao ilipotiririka. Kisha wakawa hawana uhai kabisa. Kwa njia hii, umwagaji damu haukuwa tu sababu ya kifo, lakini Mungu alitangaza kwamba ilikuwa picha kamili ya kifo.
3. **Jambo la tatu ni, "Bila kumwaga damu, hakuna msamaha." Mungu** anasema kwamba kunyang'anywa uzima (kumwaga damu) ndiyo njia pekee atakayosamehe dhambi. Lazima tufe kwa ajili ya dhambi zetu wenyewe, au mbadala sahihi lazima afe mahali petu. Mungu anaona mioyo yetu na anajua hali yetu ya dhambi. Wala nguo zilizotengenezwa kwa majani, wala kitu kingine chochote tunachoweza kufanya, haziwezi kutusaidia kusamehewa na kukubalika na Mungu. Mungu ametangaza kwamba lazima kuwe na umwagaji damu ili dhambi zisamehewe.
4. Kanuni ya nne ya Neno la Mungu ni: **Wokovu kutoka kwa dhambi na matokeo yake ya kifo huja tu kupitia mpango na mkono wa Mungu.** Hatuwezi kuchangia wokovu wetu wenyewe. *Roho ya dhambi ni uadui kwa Mungu. Yeye hajitii kwa sheria ya Mungu, na hawezi kufanya hivyo. Wale ambao wanadhibitiwa na asili ya dhambi hawawezi kumpendeza Mungu... Lakini Mungu anadhihirisha upendo wake mwenyewe kwetu katika hili: tulipokuwa bado wenye dhambi, Kristo alikufa kwa ajili yetu... Ni kwa neema kwamba mmeokolewa, kwa imani, na haitoki kwenu wenyewe, ni zawadi ya Mungu...* (Warumi 8: 7-8; Warumi 5: 6-8; Waefeso 2: 8-9)
5. Jambo la tano ni hili: **Mungu, kwa rehema zake, ametangaza kwamba mtu anaweza kufa mahali pa mwingine.** Kwa wale walioishi kabla ya kuja kwa Mwokozi aliyeahidiwa, Mungu aliruhusu kifo cha mnyama kufanya kama picha ya kifo walichostahili kwa dhambi zao. Damu ya mnyama haikuwa na uwezo wa kuondoa dhambi au kuleta msamaha. Ndiyo maana watu walipaswa kuifanya tena na tena na tena. Badala yake, ilikuwa picha ya Mwokozi aliyeahidiwa akimwaga damu yake na kufa mahali pa wenye dhambi. Damu ya dhabihu ya wanyama ilifunika dhambi zao kwa muda tu.
6. **Dhabihu lazima itolewe kwa imani.** Kumekuwa na nyakati nyingi katika historia ya Agano la Kale wakati sadaka ya dhabihu imekuwa kawaida kwa watu. Waliacha kufikiria juu ya maana ya damu na wakaacha kujitupa kwa Mungu kama tumaini lao pekee la wokovu wa milele. Watu walianza kufikiri kwamba ikiwa wangetoa mnyama, Mungu alikuwa na wajibu wa kuwasamehe dhambi zao. Kwa wengine, imekuwa desturi ya kidini, na hakuna zaidi.

Mungu alijibu hili kwa kusema: *Mimi ni Mungu, Mungu wako... Sina haja ya ng'ombe kutoka zizi lako, wala mbuzi kutoka kwenye zizi lako, kwa maana wanyama wote wa msituni ni wangu, na ng'ombe kwenye vilima elfu... Sadaka zenu za kuteketezwa hazikubaliki; Dhabihu zako hazinifurahishi.* (Zaburi 50; Yereimia 6:20b)

Wakati mtu katika Agano la Kale alitoa dhabihu, ni mtazamo gani uliompandeza Mungu?

Mfalme Daudi aliandika: *Dhabihu za Mungu ni roho iliyovunjika, moyo uliovunjika na uliopondeka, Ee Mungu, usidharau*. Mungu alikubali dhabihu za wale waliokuja kwake kwa unyenyekevu, wakikiri dhambi zao na kuamini kwamba tumaini lao pekee lilikuwa Mwokozi aliyeahidiwa.

Katika siku zilizofuata kifo cha wanyama hawa wa kwanza kuwavika Adamu na Hawa, tunaendelea kuona kifo cha mnyama akitumiwa kama dhabihu:

- **Abeli** alichinja mwana-kondoo na kumtoa dhabihu kwa Mungu. Mungu alikubali dhabihu ya Abeli, lakini hakukubali dhabihu ya mboga ya Kaini.
- **Nuhu** pia alitoa dhabihu ya wanyama alipotoka kwenye safina, na tunaambiwa kwamba ilimpendeza Mungu. (Mwanzo 8: 20-21)
- **Ibrahimu** alitoa dhabihu mara kadhaa. (Mwanzo 12: 7-8; 13: 4; 22: 9-13) **Isaka** akamuuliza baba yake, "*Baba, moto na kuni ziko hapa, lakini mwana-kondoo wa sadaka ya kuteketezwa yuko wapi?*" (Mwanzo 22: 7) Mungu ametoa mnyama wa kuua badala ya Isaka.
- Usiku wa **Pasaka** walimuua mwana-kondoo na kwa utii walipaka damu yake kwenye nguzo za milango ya nyumba zao. Mungu alipoona damu, alijua kwamba wale waliokuwa ndani ya nyumba walimwamini, na aliruhusu mzaliwa wa kwanza kuishi badala ya kufa. Katika kila nyumba ambayo hii imetokea, mwana-kondoo amekufa badala ya mzaliwa wa kwanza.

Kusoma historia ya watu hawa wote, hatupati rekodi ya Mungu kuwaambia kwamba walipaswa kutoa dhabihu. Lakini baada ya kifo cha wale wanyama ambao waliuawa katika bustani ya Eden ili kuwafunika Adamu na Hawa, ni wazi kwamba kwa namna fulani watu hawa wote walielewa kwamba Mungu alikuwa amechagua njia hii kwa wenye dhambi kumkaribia Mungu wao mtakatifu.

Kwa hivyo tunapofika wakati ambapo Mungu alimpa Musa sheria za kina za dhabihu, tunaona kwamba hii haikuwa kitu kipya, ilikuwa tu mfumo uliodhibitiwa zaidi wa sadaka za dhabihu zinazohusiana na hema ambapo Mungu alikaa kati ya watu wake. Kwa sababu ilikuwa ya kina sana, ilifanya iwe wazi zaidi kwa mtu kwamba alikuwa mwenye dhambi na alihitaji wokovu wa Mungu.

Kwa njia ya ukaguzi, wakati watu hawa walipotoa dhabihu, kitendo chao kilisema nini kwa Mungu? Kwanza kabisa, walipotoa dhabihu ya damu, ilikuwa njia yao ya kusema, "*Ndiyo, ninakubali kwamba ninastahili kifo, kama vile mnyama huyu anavyokufa.*" Ilikuwa pia njia ya kuweka wazi kwamba walimtegemea Mungu kuleta upatanisho kati yao na Yeye. Walielewa kwamba hawakuweza kurejesha ushirika wao na Mungu. Hawakuwa na tumaini lingine isipokuwa Mwokozi aliyeahidiwa.

Wakati dhabihu ilitolewa kwa njia hii, Mungu alikubali damu ya uhai ya mnyama badala ya maisha ya mwenye dhambi. Kwa kawaida, mtu angepata kifo cha kimwili na kifo cha milele cha kiroho katika ziwa la moto kama malipo ya dhambi yake. Hata hivyo, wakati dhabihu ilipotolewa kwa imani, Mungu *alikubali kifo cha mnyama huyo kwa muda* badala ya kifo cha mwenye dhambi. Damu ya mnyama iliunda kifuniko cha muda kwa dhambi zao *kwa sababu, kwa uvumilivu [wa Mungu], ilikuwa imeacha dhambi zilizofanywa kabla bila*

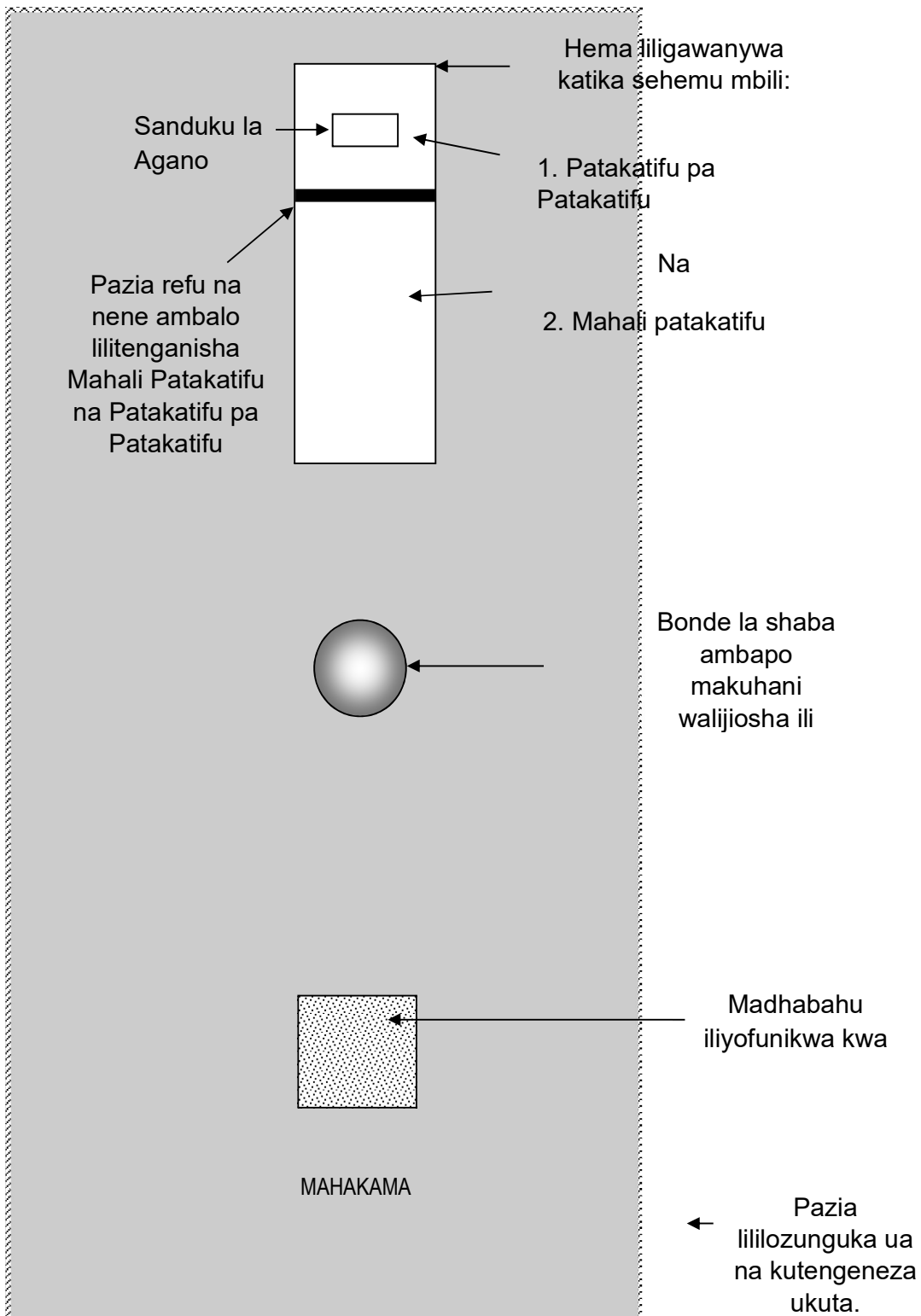
kuadhibiwa. Yesu alipokuja, alitimiza kile ambacho dhabihu hizi zote zilionyesha, na Mungu alikubali kifo cha Yesu kama utimilifu wa dhabihu hizi zote za Agano la Kale. Kifo cha Yesu kilikuwa dhabihu kamili kabisa, mara moja na kwa wote, ambayo haikuhitaji kurudiwa tena.

Je, damu ya wanyama inaweza kuondoa dhambi? Hapana! Je, damu ya wanyama inaweza kuleta msamaha? Hapana! Lakini Mungu alimruhusu kufunika dhambi za wale walioamini, mpaka damu ya Mwokozi aliyeahidiwa ilipomwagika. (Waebrania 10: 1-4)

Na vipi kuhusu sisi, ambao tunaishi baada ya kifo na ufufuo wa Yesu? Mungu anatuonaje? *Lakini sasa haki ya Mungu, nje ya sheria, imefunuliwa, ambayo Sheria na manabii wanashuhudia. Haki hii ya Mungu inatokana na imani katika Yesu Kristo kwa wote wanaoamini. Hakuna tofauti, kwa maana wote wametenda dhambi na kupungukiwa na utukufu wa Mungu, na wanahesabiwa haki kwa neema yake kwa ukombozi uliokuja kupitia Yesu Kristo.* (Warumi 3: 21-24)

Kwa nini basi hatutoi dhabihu sasa? Hii ni kwa sababu Yesu *alitoa dhabihu kwa ajili ya dhambi mara moja na kwa wote alipojitolea.* (Waebrania 7:27) Hakuna haja ya dhabihu nyingine yoyote! Yesu alifanya hivyo mara moja na kwa wote!

Mchoro wa Hema

Ninahitaji kuelewa nini kuhusu Taifa la Agano la Kale la Israeli?

Ni muhimu kuelewa kwa nini Mungu alichagua kikundi cha watu kuwa watu wake maalum. Kuna sababu nyingi, lakini tutaelezea sita kati yao hapa.

- 1. Mungu alichagua kundi hili maalum la watu kwa sababu ya rehema, neema, na uaminifu wake.** Fikiria juu ya Ibrahimu, baba wa taifa la Israeli. Mungu hakumchagua Ibrahimu kwa wema wake, wala kwa sababu alistahili kuchaguliwa kwa njia yoyote. Ibrahimu alikuwa mwenye dhambi kama watu wote. Alitoka katika familia ambayo iliabudu sanamu. (Yoshua 24: 2) Lakini Mungu alimchagua kuwa baba wa taifa la Israeli kwa sababu tu ya neema na rehema yake kwa Ibrahimu.

Ibrahimu alikuwa na wana wawili, Ishmaeli mwana wa Hagari na Isaka mwana wa Sara. Kwa sababu ya rehema yake, neema, na uaminifu, Mungu alimchagua Isaka, kabla hajazaliwa, kuwa "mtoto wa ahadi." (Soma Wagalatia 4:22-23 na Warumi 9:6-9) Wazazi wake hawakufanya chochote kumfanya Mungu amchague Isaka, na Isaka mwenyewe hakufanya chochote. Alichaguliwa tu kwa sababu ya rehema ya Mungu na kwa sababu ya uaminifu wa Mungu kwa ahadi aliyotoa kwa Ibrahimu.

Isaka pia alikuwa na watoto wawili, Esau na Yakobo. Mungu, kwa rehema yake, alimchagua Yakobo. *Kabla mapacha hao hawajazaliwa au wamefanya chochote kizuri au kibaya, ili kusudi la Mungu katika uchaguzi lisimama, sio kwa matendo, bali kwa yule anayeita, [mama yao, Rebeka] aliarifiwa, "Mzee atamtumikia mdogo." "Nitamwonea huruma ninayemrehemu, nami nitamuhurumia ninayemhurumia."* (Warumi 9: 10-16) Hawa wote walikuwa wenye dhambi, kama sisi. Hawakustahili kuchaguliwa, lakini walichaguliwa kwa sababu ya rehema, neema, na uaminifu wa Mungu.

Ilikuwa sawa kabisa na kundi hili la watu linaloitwa "Israeli." *Bwana hakuweka upendo wake juu yenu na kuwachagua kwa sababu mlikuwa wengi kuliko watu wengine, kwa kuwa mlikuwa mdogo kuliko watu wote. Lakini ni kwa sababu Bwana aliwapenda ninyi na kutimiza kiapo alichowaapisha baba zenu kwamba aliwatoa kwa mkono wenye nguvu, na kuwakomboa kutoka kwa nguvu za Farao mfalme wa Misri. Basi ujue ya kuwa Bwana, Mungu wako, ndiye Mungu; yeye ni Mungu mwaminifu, anayeshika agano lake la upendo kwa vizazi elfu ya wale wanaompenda na kuzishika amri zake.* (Kumbukumbu la Torati 7: 7-9)

Mungu, kwa sababu Yeye ndiye Muumba wetu, ana mamlaka juu ya wanadamu wote, na ana mamlaka na nguvu ya kuchagua mtu yeyote au kikundi kwa madhumuni yake mwenyewe. Alichagua Israeli kwa madhumuni yake mema na ya hekima, na aliwachagua kwa rehema Yake, neema, upendo, na uaminifu.

- 2. Mungu alichagua Israeli kama chombo ambacho angetumia kumleta Mwokozi ulimwenguni.** Ukoo wa Mwokozi wetu Yesu uko wazi sana. Mungu aliahidi Adamu na Hawa kwamba mmoja wa wazao wa Hawa ataponda kichwa cha Shetani, na tunaweza kufuatilia ukoo wa uzao wao hadi kwa Yesu. Alipozungumza juu ya Ibrahimu, Mungu alisema: *Nimemchagua, ili awaongoze watoto wake na nyumba yake baada yake*

kushika njia ya Bwana kwa kutenda yaliyo mema na haki, ili Bwana amtendee Ibrahimu kile alichomwahidi. Mungu alimchagua Ibrahimu na wazao wake kuwa chombo chake cha kutimiza ahadi Yake! Ili kuona wazi jinsi Mungu alivyotimiza ahadi yake ya Mwokozi katika vizazi vya taifa la Israeli, soma Mathayo 1:1–17.

Kuhusu taifa la Israeli, Mungu alisema, *"Nitakufanya uwe nuru kwa mataifa, ili uweze kuleta wokovu wangu hadi miisho ya dunia."* (Isaya 49: 6) Mwokozi Yesu Mwenyewe alisema: *Wokovu hutoka kwa Wayahudi.* (Yohana 4:22)

3. **Mungu alichagua Israeli kuwa njia yake ya mawasiliano na mwanadamu. Ilikuwa kupitia Israeli kwamba tulipokea Neno la Mungu, Biblia.** Mungu alitangaza ujumbe wake kwa manabii wa Kiyahudi, na wakauandika. Manabii walihubiri Neno la Mungu kwa watu, na makuhani na waandishi wa Israeli walitunza Neno la Mungu, wakitengeneza nakala za maandishi ya asili, kwa hivyo Neno la Mungu limedumu hadi leo. (Ona Zaburi 147:19–20; Warumi 3: 1-2; 9: 4-5)
4. **Mungu alichagua Israeli kuwa shahidi kwa mataifa ya kipagani ya siku hiyo.** Wakati mataifa ya kipagani ya nyakati za Agano la Kale yalipowatazama Israeli na kuona jinsi Mungu mmoja wa kweli alivyokuwa akiwajali, walielewa Mungu ni nani na jinsi anavyoshughulika na mwanadamu (1 Mambo ya Nyakati 17: 21-22).
 - Wakati Waisraeli walipokabilia na Bahari ya Shamu, Mungu aliwaambia, *"Wamisri watajua ya kuwa mimi ni Bwana, nitakapokuwa na utukufu kwa Farao na magari yake ya vita, na wapanda farasi wake."* (Kutoka 14:18)
 - Baada ya Mungu kugawanya maji ili waweze kuvuka Bahari ya Shamu, Musa alisema: *Mataifa yatasikia na kutetemeka, na uchungu utawajia watu wa Wafilisti. Watawala wa Edomu wataogopa, watawala wa Moabu watatetemeka, watu wa Kanaani watayeyuka; hofu na hofu zitawajia.* (Kutoka 15: 14-16)
 - Na hivyo ndivyo ilivyotokea wakati kundi la pili la wapelelezi lilipoingia katika mji wa kipagani wa Yeriko. Rahabu akawaambia, *"Tumesikia jinsi Bwana alivyokausha maji ya Bahari ya Shamu kwa ajili yenu mlipotoka Misri, na kile mlichowatendea Sihoni na Ogu, wale wafalme wawili wa Waamori, ambao mliwaangamiza kabisa."* *Tuliposikia haya, mioyo yetu iliyeyuka na ujasiri wa wote ulishindwa kwa sababu yenu, kwa maana Bwana, Mungu wenu, ni Munqu mbinguni juu na duniani chini.* (Yoshua 2: 10-11)

Watu wa mataifa haya yasioamini waliwatazama Israeli, na baadhi yao waliamini kwa sababu ya ushuhuda walikuwa wa nguvu za Mungu! Israeli ilitengwa na Mungu kuwa taifa tofauti, taifa takatifu kwa Mungu, kutumika kama ushuhuda ili wapagani waliowazunguka waelewe kwamba kuna Mungu mmoja tu na kwamba wokovu unapatikana ndani yake tu.
5. **Mungu alichagua Israeli kama njia ya kufundisha na kuwaonya watu wa nyakati zote.** Uzoefu wa watu wa Mungu, Israeli, sio tu uliwanufaisha Waisraeli wenyewe na mataifa ya kipagani yaliyowazunguka, lakini pia tunafaidika nao. Maandiko yanatuambia kwamba *mambo haya yaliwapata kama mifano na yaliandikwa kama onyo kwetu.* (1 Wakorintho 10:11)

Kila kitu ambacho kimeandikwa juu ya Israeli kinatumika kama mfano kwetu. Kifungu hiki hicho kutoka 1 Wakorintho 10 kinatupa baadhi ya mifano:

- *Sasa, mambo haya yamekuja kama mifano ya kutuzuia kuweka mioyo yetu juu ya mambo yasiyofaa kama yalivyofanya. Msiwe waabudu sanamu, kama baadhi yao walivyokuwa; kama ilivyoandikwa: "Watu wakaketi kula na kunywa, wakainuka kujiingiza katika shangwe ya kipagani." Hatupaswi kufanya uasherati kama baadhi yao walivyofanya - na kwa siku moja, elfu ishirini na tatu kati yao walikufa. Hatupaswi kumjaribu Bwana, kama baadhi yao walivyofanya na kuuawa na nyoka. Na msilalamike, kama wengine wao walivyofanya na kuuawa na malaika mharibifu.*
- Mambo mengine katika maisha ya Waisraeli yanatupa muhtasari wa yote ambayo Mungu ametufanyia kupitia Yesu:
 - Dhabihu za Agano la Kale zinaashiria dhabihu mara moja na kwa wote ambayo Yesu alitoa kwa niaba yetu.
 - Kuhani Mkuu wa Agano la Kale alileta damu katika Patakatifu pa Patakatifu mara nyingi ili kufanya upatanisho kwa ajili ya dhambi za watu na kwa ajili yake mwenyewe. Alionyesha Yesu ambaye alichukua damu yake mwenyewe mbele za Mungu kama dhabihu kamili na ya kipekee ya upatanisho.
 - Mungu aliwalisha Waisraeli kwa usambazaji thabiti wa "mana." Ilikuwa ni utoaji wa Mungu wa kudumisha maisha yao ya kimwili wakati wa safari yao. Yesu alisema: *Mimi ndimi mkate wa uzima. Mababu zenu walikula mana jangwani, lakini walikufa... Mimi ndimi mkate ulio hai ulioshuka kutoka mbinguni. Mtu akikula mkate huu, ataishi milele.* (Yohana 6: 48-51)

Hii ni mifano michache tu. Tunaposoma juu ya matukio yote yaliyotokea kwa Israeli zamani sana, tunakuja kumjua Mungu na utakatifu wake na imani yetu inaimarishwa. Mungu alichagua Israeli kutufundisha.

- 6. Juu ya haya yote, katika kuchagua Israeli, Mungu alikuwa akiita na kuweka kando kikundi fulani cha watu kuwa Wake.** Utakumbuka kwamba tangu ahadi ya kwanza kabisa aliyotoa kwa Adamu na Hawa, Mungu aliwaambia kwamba kutakuwa na aina mbili za watu ulimwenguni: uzao wa nyoka (yaani, wale wanaomfuata Shetani) na uzao wa mwanamke (yaani, wale wanaomwamini Mwokozi).

Tena, Mungu alizungumza juu ya watu wake wateule wakati aliahidi kwamba wazao wa Ibrahim watakuwa wengi kama nyota mbinguni na mchanga baharini. Ahadi ya Mungu ya mara kwa mara ilikuwa: *Nitakuwa Mungu wao, na watakuwa watu wangu.* (Mwanzo 17: 5-8; Kutoka 6: 7; Ufunuo 29:45)

Kwa kweli, wengi wa wazao wa kimwili wa Ibrahim, Isaka, na Yakobo katika nyakati za Agano la Kale hawakumwamini Mwokozi ambaye angekuja. Kadiri muda ulivyopita, Mungu aliwaambia, *"Wakati unakuja ambapo nitafanya agano jipya na nyumba ya Israeli na nyumba ya Yuda." Haitakuwa kama agano nililofanya na mababu zao... kwa sababu wamevunja agano langu, ingawa nimekuwa mume wao, asema Bwana. Hili ndilo agano nitakalofanya na nyumba ya Israeli baada ya wakati huo. Nitaweka sheria yangu akilini mwao na kuiandika mioyoni mwao. Nitakuwa Mungu wao na wao watakuwa watu wangu.* (Yeremia 31: 31-33)

Muungano huu ulikuwa wa nani? Neno la Mungu linatuambia kwamba *kwa wote waliompokea [Yesu], kwa wale ambao wameamini jina lake, amewapa haki ya kuwa watoto wa Mungu* (Yohana 1:12), na ikiwa ninyi ni wa Kristo, basi ninyi ni uzao wa

Ibrahimu, na warithi kulingana na ahadi (Wagalatia 3:29), na wale wanaomwamini Yesu ni watu waliochaguliwa, ukuhani wa kifalme, taifa takatifu, watu wa Mungu, ili mpate kutangaza sifa za Yeye aliyewaita kutoka gizani na kuingia kwenye nuru yake ya ajabu. Nyinyi hamkuwa watu hapo awali, lakini sasa ninyi ni watu wa Mungu... (1 Petro 2: 9-10)

Mungu daima amekuwa na watu! Tunatazamia umilele wakati sisi sote tutakuwa pamoja naye. Katika kuzungumza juu ya hali yetu ya milele, Neno la Mungu linasema: Sasa makao ya Mungu yapo pamoja na wanadamu, naye ataishi pamoja nao. Watakuwa watu wake na Mungu mwenyewe atakuwa pamoja nao na atakuwa Mungu wao. (Ufunuo 21: 3)

Elewa Sheria ya Musa

Sasa unaelewa makusudi ya Mungu ya kuchagua taifa la Israeli, lakini vipi kuhusu sheria hizi zote ambazo zimetolewa kwa taifa la Israeli? Kulikuwa na aina tofauti za sheria, na kila aina ilikuwa na kusudi lake.

1. Mungu aliwapa Waisraeli sheria za kitaifa au za kiraia. Kama nchi zote ulimwenguni, walikuwa na sheria juu ya vita (ona Kumbukumbu la Torati 20: 1-14), juu ya wizi (Kutoka 22: 1-9), juu ya adhabu ya mauaji - mauaji ya kukusudia (Hesabu 35: 16-21) na mauaji ya bahati mbaya (Hesabu 35: 22-29), juu ya matibabu ya ng'ombe ambao walitumiwa kukanyaga nafaka (Kumbukumbu la Torati 25: 4), juu ya wageni wanaoishi katika nchi, na kadhalika. Taifa la Israeli lilikuwa na sheria zinazoathiri nyanja zote za maisha ili watu wa nchi hiyo waweze kuishi kwa usalama na amani. Sheria hizi, kwa kweli, zilikuwa sheria haswa kwa Israeli.

Wacha tuseme, kwa mfano, kwamba wewe ni raia wa (jina la nchi yako) na unaishi katika nchi hiyo. Huishi chini ya sheria ya Angola, wala Uingereza wala Kifaransa. Unaishi chini ya sheria za nchi yako. Hata wageni wanaoishi katika nchi yako lazima wafuate sheria za nchi yako. Lakini wale wanaoishi katika nchi nyingine isipokuwa yako hawako chini ya sheria za nchi yako. Ndivyo ilivyokuwa kwa sheria hizo zilizotawala taifa la Israeli. Walikuwa kwa ajili ya Waisraeli na wale walioishi nao. Sheria hizi hazitulazimiki, kwani tuko chini ya sheria za nchi tunazoishi.

Je, hii inamaanisha kwamba vifungu hivi vya Maandiko havina uhusiano wowote na sisi? Hapana! kwa sababu Neno la Mungu linathibitisha kwamba *Maandiko yote yamevuviwa na Mungu na kwamba ni muhimu kwa kufundisha, kukemea, kusahihisha, na kuunda katika haki.* (2 Timotheo 3:16) Sheria za kiraia za Israeli zilitegemea viwango vya Mungu vya haki na haki, na tunaweza kujifunza kutokana na hili. Hii ndiyo sababu mtume Paulo alitumia mstari unaosema, *"Usifunge mdomo wa ng'ombe wakati anakanyaga nafaka,"* kuisisitiza kwamba kama vile ng'ombe walikuwa huru kula baadhi ya nafaka walipokuwa wakifanya kazi, vivyo hivyo mchungaji au mfanyakazi kanisani pia anastahili mshahara. (1 Timotheo 5: 17-18) Sheria hizi zinatunyesha tabia ya Mungu, thamani anayoweka kwa watu aliowaumba, na ukweli kwamba Yeye ni mtakatifu na havumilii dhambi. Kwa hivyo tunaona kuwa ni vizuri na faida kusoma sheria hizi.

2. Mungu pia aliwapa watu wa Israeli **sheria za kidini** za sherehe. Hizi zilikuwa sheria kuhusu siku maalum za kidini, wiki na miezi, sheria kuhusu dhabihu, sala, jinsi ya kumwabudu Mungu, Walawi na makuhani, vitu safi na najisi, na kadhalika.

Sheria hizi zilitimiza madhumuni mawili: kwanza, kuwaonyesha wengine kwamba Waisraeli walikuwa na uhusiano maalum na Mungu, na pili, kuwa picha ya yote ambayo Mungu angefanya kupitia Yesu.

Kuhusu kusudi kuu la kuonyesha kwamba Waisraeli walikuwa na uhusiano maalum na Mungu, Mungu alitaka Israeli wawe tofauti na mataifa mengine yaliyowazunguka. Kwa hivyo aliwapa sheria juu ya chakula, jinsi wanapaswa kuvaa, vitu safi na vichafu, na kadhalika. Sheria hizi zilipewa Waisraeli kukumbuka kwamba walikuwa watu maalum waliochaguliwa na Bwana na kwamba walipaswa kuwa tofauti na watu wengine. Ikiwa mtu kutoka nchi nyingine alikutana na Mwisraeli, angejua mara moja kwamba alikuwa mtu kutoka Israeli na sio kutoka nchi nyingine.

Kwa mfano, katika Hesabu 15: 37-41, tunasoma kwamba walipaswa kuweka mapambo maalum juu ya nguo zao: *Utatengeneza acorn kwenye pembe za nguo zako, na kamba ya bluu kwenye kila tassal*. Kwa nini Mungu alitaka wafanye hivi? Alisema, "Utakuwa na acorns hizi za kutazama na kwa hivyo mtakumbuka amri zote za Bwana, kwamba mzitii na msijifanye ukahaba kwa kufuata tamaa za mioyo yenu na macho yenu." Mungu aliwaambia Israeli, "Lazima muwe watakatifu kwangu, kwa sababu mimi, Bwana, ni mtakatifu, na nimewatenga na mataifa kuwa wangu." (Mambo ya Walawi 20:26) Mfano mwingine utakuwa sheria zao za lishe. Vyakula vingine vilizingatiwa kuwa "najisi kwa sherehe" na vingine vilizingatiwa kuwa "safi." (Mambo ya Walawi 11: 1-44) Waisraeli walishika sheria hizi kwa sababu Mungu alitaka wawe tofauti na mbali na mataifa mengine yaliyowazunguka.

Tena, hatushiki sheria hizi, lakini tunataka kukumbuka kwamba Mungu anataka tuwe tofauti na wasioamini. *Kama watoto watiifu, usifuate tamaa mbaya mlizokuwa nazo wakati mliishi kwa ujinga. Lakini kwa vile yeye aliyewaita ni mtakatifu, muwe watakatifu katika yote mnayofanya; kwa maana imeandikwa, "Iweni watakatifu, kwa sababu mimi ni mtakatifu."* (1 Petro 1: 14-16) Ona pia 2 Wakorintho 6: 14-18; 1 Petro 3: 8-17; Mathayo 5: 13-16.

Pili, na muhimu zaidi, vitendo vingi vilivyoamriwa na sheria hizi za kidini vilikuwa picha au mifano ya kile Mwokozi anayekuja angefanya. Yesu alipoishi, kufa, kufufuka tena, na kupaa mbinguni, alitimiza sanamu hizo zote za Agano la Kale. Kwa mfano:

- Dhabihu ambazo zilitolewa katika Agano la Kale ziliwakilisha dhabihu ya Yesu, Mwanakondoo wa Mungu ambaye *alionekana mara moja na kwa wote mwishoni mwa enzi ili kuondoa dhambi kupitia dhabihu yake mwenyewe*. (Waebrania 9:26)
- Ukweli kwamba wanyama walipaswa kuwa wakamilifu, wasio na dosari, ni picha ya Yesu ambaye hakuwa na dhambi na kwa hivyo alikubaliwa na Mungu kama dhabihu kamili kwa ajili ya dhambi zetu. (Waebrania 4:15 na 7:26)
- Siku ya Upatanisho, kuhani mkuu aliungama dhambi za watu juu ya kichwa cha mbuzi, na mbuzi akachukuliwa, mbali na macho ya hema na uwepo wa Mungu.

Picha hii inatimizwa wazi na kuhesabiwa haki, ambapo Mungu haoni tena dhambi zetu kwa sababu ametutangaza kuwa wenye haki kwa msingi wa haki ya Yesu.

- Mavazi maalum yanayovaliwa na makuhani ni taswira ya ukweli kwamba watoto wa Mungu ni "ukuhani wa kifalme," mtakatifu kwa Bwana. (Kutoka sura ya 28; 1 Petro 2: 9-10)

Hatuzingatii sheria hizi kwa sababu zimetimizwa katika Yesu. Hakuna tena haja yoyote ya kutoa dhabihu kwa sababu Yesu alijitoa mwenyewe mara moja na kwa wote kwa ajili ya dhambi zetu. (Waebrania 7:27) Hatuna tena Kuhani Mkuu, kwa sababu Yesu ndiye Kuhani wetu Mkuu ambaye anatuombea (Waebrania 9: 11-14), na waumini wote wanaitwa makuhani wa kifalme (1 Petro 2: 9) ambao wana ufikiaji wazi kwa Mungu Mwenyewe. (Waebrania 4:16)

3. Hatimaye, kulikuwa na **sheria za maadili** ambazo zilionyesha tabia na sifa za Mungu. Sheria zinazojulikana zaidi za maadili za sheria ya Agano la Kale ni Amri Kumi. Kwa sababu wanaelezea tabia ya Mungu asiyebadilika, pia hawawezi kubadilika. Sio tu juu ya taifa moja, lakini juu ya kila mtu. Wanatuonyesha uaminifu wa Mungu, utakatifu, upendo, neema na rehema.

Je, unaweza kushika kikamilifu sheria za Mungu za maadili? Hapana! Huwezi! Hakuna mtu anayeweza kuifanya! Tunaweza kujaribu kushika sheria hizi zote kikamilifu, lakini ikiwa sisi ni waaminifu, tunaona kwamba hatuko watakatifu vya kutosha, kamwe hatuna ukweli wa kutosha, na kamwe hatuko safi vya kutosha kumkaribia Mungu mtakatifu na kukubalika na Yeye.

Neno la Mungu linasema kwamba *Sheria iliwekwa jukumu la kutuongoza kwa Kristo ili tuweze kuhesabiwa haki kwa imani.* (Wagalatia 3:24) Tunapoonona kwamba hatuwezi kushika Sheria ya Mungu, tunaona kwamba kulikuwa na mtu mmoja tu ulimwenguni kote ambaye aliweza kushika Sheria yote kikamilifu, na huyo alikuwa Yesu. (Warumi 10: 4) Lazima tukubaliane na Mungu kwamba sisi ni wenye dhambi, na tuamini na kutegemea maisha kamili ya Yesu na kifo chake kamili! Tunapofanya hivi, Mungu anatuona kama tunamiliki haki ya Yesu. *Lakini sasa haki kutoka kwa Mungu, nje ya Sheria, imefunuliwa... Haki hii ya Mungu inatokana na imani katika Yesu Kristo kwa wote wanaoamini.* (Warumi 3: 21-22)

Kushika Amri Kumi, au sheria nyingine yoyote, sio njia ya wokovu wa milele! Lakini Mungu alitaka Sheria ituongoze kuweka tumaini kwetu kwa Yesu, na Yeye tunapata wokovu. (Wagalatia 3:24)

***Wokovu haupatikani kwa mtu mwingine yeyote,
kwa maana hakuna jina lingine chini ya mbingu lililopewa wanadamu ambalo
tunapaswa kuokolewa kwalo.***

Matendo 4: 12

Ninawezaje kushiriki Yesu na mtu ambaye ninakutana naye mara moja tu?

Inawezekana sana kwamba unakutana na mtu - kwenye ndege, kwenye mkutano - na inaonekana kama hutawahi kumuona tena. Baada ya kuzungumza nao kwa muda, unaweza kupata kwamba wako wazi kwa mambo ya kiroho.

Bila shaka, ni bora ikiwa mtu anaweza kusikia masimulizi yote 37 na kuwa na wakati wa kuyatafakari na kuelewa kile ambacho Mungu amewafanyia katika Yesu. Lakini katika kesi kama hii, hutapata nafasi! Unachomwambia mtu kama huyu kinaweza kuwa wakati ambao Mungu amechagua kwa mtu huyo kuweka imani yake katika Yesu - au inaweza kuwa kwamba Mungu anataka "upige mbegu" moyoni mwao, na kisha mtu mwingine atakuja na kumwagilia mbegu na kuiona ikikua katika imani ya kweli katika Yesu. Tunapendekeza ufuate mfano huu kwa kutoa uwasilishaji mfupi wa injili. Ikiwa unasimulia hadithi vizuri, itachukua kama dakika 35 au 40.

Kwanza: Mambo ninayotaka kukuambia si maneno au mawazo yangu mwenyewe, bali ni neno la Mungu aliye hai. Mungu anatuambia katika Neno lake kwamba aliumba vitu vyote. Alimuumba mtu wa kwanza, Adamu, ambaye alikuwa baba wa watu wote na mataifa yote, pamoja na wewe na mimi.

Ifuatayo, simulia kwa ufupi hadithi ya Adamu na Hawa:

- Mahali pa mwanadamu katika bustani (Mwanzo 2)
- Majaribu ya Adamu na Hawa na dhambi yao ya kwanza (Mwanzo 3). Dhambi ni nini? (*Dhambi ni uasi dhidi ya Mungu kupitia kutoamini.*) Ni nini matokeo ya dhambi? (*Kifo.*)
- Mungu aliahidi Mwokozi ambaye angemwangamiza Shetani na kutuokoa kutoka kwa nguvu zake. (Mwanzo 3:15)
- Kwa rehema zake, Mungu aliua wanyama ili kuwavisha Adamu na Hawa na kufunika aibu yao.
- Mungu aliwafukuza Adamu na Hawa kutoka bustani - mbali na Mungu. Hakukuwa na njia ya kurudi nyuma isipokuwa Alifanya njia.

Kisha tuambie kwa ufupi kuhusu Kaini na Abeli:

- Kaini na Abeli walikuwa watoto wa kwanza wa Adamu na Hawa. Wamezaliwa nje ya Mungu; walizaliwa wenye dhambi na chini ya hukumu ya Mungu kwa sababu baba yao alikuwa mwenye dhambi.
- Toa mfano wa jinsi, kama Kaini na Abeli, sisi sote tumetenganishwa na Mungu kupitia dhambi na chini ya hukumu yake:
"Niambie, je, wazazi wako waliwahi kukufundisha kusema uwongo, kuiba au kulaani watu?" [Subiri jibu.] *"Lakini umewahi kufanya yoyote ya mambo haya?"*
- Ili kumkaribia Mungu, familia hii ya kwanza ilifuata mfano ambao Mungu aliwapa katika bustani. Walimuua mwana-kondoo na kumwaga damu yake. Damu ya wanyama haiwezi kulipia dhambi. Ilikuwa ukumbusho kwa wale waliotoa dhabihu kwamba walistahili kufa na kwamba ni Mungu pekee ndiye angeweza kuwaokoa. Imani lazima iwe kwa Mungu, sio ndani yako mwenyewe au katika kile mtu anaweza kufanya.
- Kaini alikataa kumkaribia Mungu kwa njia ambayo Mungu alikuwa amemfundisha, na

akakataliwa. Abeli alikuja kwa Mungu kwa njia ya Mungu, akiamini rehema na ahadi za Mungu, na akakubaliwa.

Uliza maswali machache:

- Kwa mfano, ikiwa Mungu alikuja hapa kusimama mbele yetu leo na kukuuliza, "Je, wewe ni mwenye dhambi?" Ungemwambia nini? (*Jibu*)
- Na ikiwa angekuuliza, "Ni nini adhabu ya dhambi yako," ungesema nini? (*Jibu*: Kifo)
- Ikiwa ningesema, "Mungu, (Jina) ni rafiki yangu wa karibu. Tafadhali wacha nife mahali pake. Unafikiri Mungu angejibuje?"

(*Kumbuka*: Ninachojaribu kufanya hapa ni kwamba ingawa mimi ni rafiki mkubwa wa mtu huyu, mimi sio mbadala anayestahili kwa sababu mimi ni mwenye dhambi pia.)

Tumia hii kwa maisha yake:

- Hakuna njia ya kukuokoa, wala rafiki yako yeyote hawezi kukuokoa. Dhambi yako lazima ilipwe kwa kujitenga milele na Mungu. Hatakubali chochote kidogo. Mungu pekee ndiye anayeweza kukuokoa.
- Kama Abeli, lazima ukubali njia ya Mungu ili uokolewe. Tahadhari! Usiwe kama Kaini na kufikiria kwamba unaweza kuja kwa Mungu kwa njia yako mwenyewe (kupitia idadi fulani ya maombi kila siku, kutoa sadaka, nk).
- Habari njema ni kwamba Mungu amefanya kitu ili uweze kusamehewa dhambi zako ZOTE na aibu yako iondolewe na uokolewe kutoka kwa adhabu unayostahili. JE, UNGEPENDA KUJUA ZAIDI?

Ongea juu ya Yesu:

- Mungu amemtuma Mkombozi ulimwenguni kuwa Mwokozi wako, kama alivyoahidi.
- Alizaliwa na bikira (kama Mungu alivyoahidi), na kwa sababu hakuwa na baba wa kidunia, hakuzaliwa chini ya dhambi kama wewe na mimi.
- Aliishi maisha kamili.
- Alionyesha kwamba alikuwa na mamlaka na nguvu zote juu ya Shetani na pepo zake, juu ya magonjwa, au juu ya vitu vyote vilivyoumbwa, na hata juu ya kifo. (Kulingana na wakati unaopatikana, unaweza tu kutoa taarifa hii, au unaweza kutaka kuonyesha kila moja kwa masimulizi mafupi.)
- Alikufa kwa hiari mahali pako kwa dhambi yako na aibu yako. Alijiruhusu kupigiliwa misumari msalabani.
- Msalabani alisema, "Mungu wangu, Mungu wangu, kwa nini umeniacha?" Alisema hivi kwa sababu Yeye, ambaye hakustahili kufa, alichukua adhabu ya kifo kwa dhambi yangu na yako. Alitengwa na Mungu kwa sababu ya dhambi zetu.
- Mungu ni mtakatifu na lazima ahukumu dhambi.
- Mungu pia ni upendo. (Yohana 3:16)
- Unaweza kuamini kile Yesu amekufanyia na kukikubali. (Yohana 1:12)
- Usiwe kama Kaini. Usifikirie kwamba unaweza kuja kwa Mungu kwa njia yako mwenyewe!

Hatimaye, jiulize swali lifuatalo:

- Je, una maswali kuhusu Mwokozi? (Jibu maswali yoyote ambayo wanaweza kuwa nayo.)
- Una maoni gani juu ya kile nilichokuambia?

Ikiwa mtu anasema anaamini Yesu ndiye Mwokozi wao, endelea kwa kuuliza maswali kama vile:

- Je, wewe ni mwenye dhambi?
- Mungu anaiangaliaje dhambi yako?
- Mungu anahitaji nini kama malipo ya dhambi yako?
- Je, unaweza kujiokoa kutoka kwa kifo cha milele katika ziwa la moto?
- Unaweza kufanya nini ili kukubalika na Mungu?
- Unawezaje kuwa na uhusiano na Mungu?
- Yesu alikufanyia nini?

Usimpe majibu! Ni muhimu sana kwamba mtu huyo atoe majibu yake mwenyewe kutoka kwa ufahamu wake mwenyewe. Fanya hivi ili kuona kama kweli wanaelewa Habari Njema ya Yesu. Ikiwa unaona kwamba bado hawaelewi kikamilifu, au kwamba bado wanategemea matendo yao mema ili kukubalika na Mungu, wahimiza waendeleo kufikiria juu ya kile ulichosema. Ruhusu Roho Mtakatifu afanye kazi yake ya kuleta ufahamu na imani, kusadikika kwa dhambi, na umuhimu wa Mwokozi.

Ikiwa anasema kwamba wanaelewa na kumtegemea Yesu peke yake kuokolewa kutoka kwa dhambi zao, inamaanisha kwamba tayari wameweka imani yao katika Yesu.

Kwa wakati huu, unaweza kuwapa mfano ufuatao: Wacha tuseme, kwa mfano, kwamba wewe na rafiki mko baharini kwenye mashua. Dhoruba mbaya inaongezeka. Mawimbi huja kando ya mashua na kukupeleka ndani ya maji. Wacha tuseme hujui kuogelea. Unaanza kuzama ndani ya maji na unajua utakufa. Tumaini lako pekee ni rafiki yako ambaye yuko kwenye mashua. Kwa juhudi kubwa, unampigia kelele. Unasema, "Msaada! Niokoe! Rafiki yako ni muogeleaji bora. Anaruka ndani ya maji, anaogelea hadi kwako, anaweka mkono karibu nawe na kukuongoza kurudi kwenye mashua. Umeokolewa! Unafikiri utajisikiaje kuhusu rafiki yako kwa maisha yako yote? *(Ruhusu mtu kujibu. Watu wengi wanasema kwamba watamshukuru rafiki sana na kufanya chochote ambacho mtu huyo anamwomba afanye kwa maisha yake yote!)*

Huu ni mfano mzuri wa kile kilichotokea kwako. Kwa sababu wewe ni mwenye dhambi, huna tumaini, ni kifo cha milele tu katika ziwa la moto. Yesu ndiye pekee anayeweza kukuokoa kutoka kwa adhabu hii. Kisha unamlilia Yeye, ukimwamini peke yake kukuokoa. Anafanya hivyo kwa kuchukua juu yake adhabu ya dhambi zako. Anakuokoa kutoka kwa ghadhabu ya Mungu dhidi ya dhambi yako. Kwa sababu ya kile Yesu alifanya, Mungu anakubali haki ya Yesu badala ya dhambi yako. Anasamehe dhambi yako na kukupa uzima wa milele! Ikiwa unamshukuru rafiki aliyeokoa maisha yako, ni kiasi gani utataka kumshukuru Yesu kwa kukuokoa!

Wape fursa ya kuomba sala ya shukrani kwa Mungu kwa yote ambayo Yesu amewafanyia. Waambie kuwa hakuna maneno maalum. Kuomba ni kuzungumza tu na Baba wa mbinguni. Wanapoomba, sikiliza kwa makini ili kuhakikisha kuwa wanaelewa Habari Njema ya Yesu. Wanapomaliza kuomba, unaomba pia, ukishukuru kwa wokovu wao na kuomba baraka na ulinzi wa Mungu juu yao.

Jinsi ya kutathmini uwasilishaji wa simulizi

Hati ifuatayo itaelezea jinsi unapaswa kutathminiwa unapowasilisha masimulizi yako. Unaweza kutumia orodha hii na maelezo sio tu kutathmini mawasilisho yako mwenyewe, lakini wale ambao utawafundisha kuwafundisha wengine kulingana na kanuni ya 2 Timotheo 2: 2.

1. Je, ulisimulia hadithi? Hiyo ni,
 - a) Je, ni dhahiri kwamba unasoma Maandiko na kuandaa masimulizi yako kutoka kwao (kinyume na kukabiliana na kile kilichokuwa katika kitabu au sauti)?
 - b) Je, ulisimulia hadithi tu, bila mapambo, habari zisizo za lazima, au kuanguka katika mtego wa kuhubiri na kufundisha?
 - c) Je, hadithi yako ilisimuliwa kwa njia ya kuwawezesha wasikilizaji wako kujibu maswali katika kitabu mwishoni mwa simulizi?
 - d) Je, ulichagua kwa busara Maandiko ya kusoma au kutaja katika kusimulia hadithi?
2. Je, uliunganisha mnyororo au kuuvunja? Hiyo ni,
 - a) Je, ulifanya mabadiliko mazuri kutoka kwa mazungumzo ya awali hadi haya?
 - b) Je, uliwasilisha "ndoano" ili kuunda matarajio ya hadithi inayofuata?
 - c) Je, uliunganisha masimulizi yako na mada kuu ya ukombozi katika hadithi ya Mungu na mwanadamu?
3. Je, mtindo wako wa utoaji ulikuwa wa asili na wa kuvutia? Hiyo ni, ilikamilisha hadithi au kuvuruga umakini wa wasikilizaji mbali na hadithi?
4. Je, uliepuka makosa ya uwasilishaji yaliyoonyeshwa katika kitabu; kwa mfano, kutumia neno *Biblia* badala ya *Neno la Mungu*, au jina la *Yesu* badala ya *Mkombozi* wakati wa kusimulia hadithi za Agano la Kale?
5. Je, uliwasilisha vya kutosha tabia ya Mungu (takatifu, haki, mwaminifu, upendo, n.k.) tofauti na tabia ya mwanadamu (asiyetii, asiyeamini, n.k.) inapofaa?

KUMBUKA: Unapaswa pia kusesitiza **popote** inapowezekana kwamba kuna njia moja tu ya kuabudu, kuwa na ushirika na Mungu, na kupokea baraka Zake katika maisha ya mtu (imani na utii).

Njia bora ya maandalizi unayoweza kufuata kwenye njia yako ya kuwa msimulizi mzuri wa uinjilisti ni kujitathmini kila wakati na wale unaowafundisha kwa kuzingatia maswali haya. Kisha, bila shaka: FANYA MAZOEZI! FANYA MAZOEZI! FANYA MAZOEZI!